13E JAARGANG Nº 4 – 7 APRIL 1933 LOSSE NUMMERS 15 CENT OPLAGE BOVEN 90.000 EXEMPLAREN

DE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD
VERSCHIJNT DES VRIJDAGS
AMSTE[illegible]M
REDACTIE EN ADMINISTR.
N.Z. VOORBURGWAL 262
TEL. INT. 33170 GIRO 97946

DE GUNSTELING

No. 4

EEN

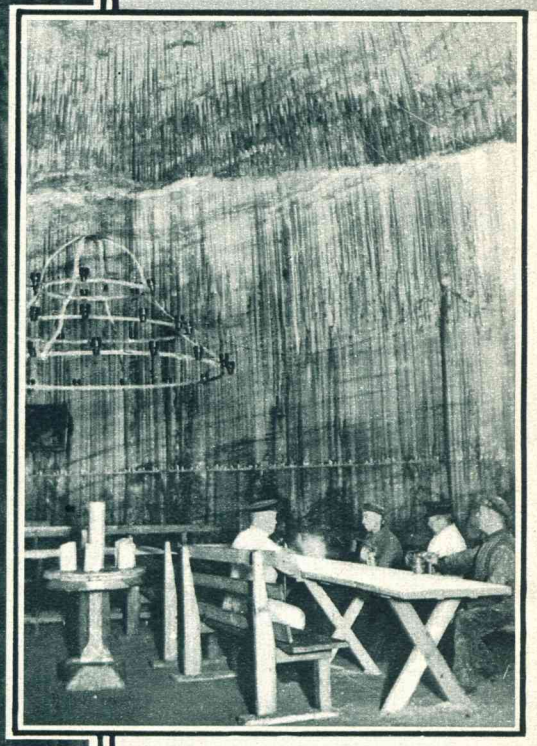

Eenige arbeiders in hun „cantinetempeltje" dat van 'n electrische kroon is voorzien.

In de zoutmijnen van Schönebeck. In de oudheid vormde ter plaatse de zee een diepen inham in 't land, zoodat de aanwezigheid van zout aldus kan verklaard worden.

Als wij van mijnwerken hooren spreken dan verbinden zich daaraan bijna onmiddellijk gedachten aan onderaardsche, nauwe gangen, aan een zwart en duister labyrint, aan arbeiders, die met roet en gruis bestoven zijn, aan een heel leven in een onderaardsche sombere stad, waarin nimmer een druppel zon valt.

Maar er bestaan ook onderaardsche mijnen, die prachtvoller zijn dan de schoonst gedroomde sprookjespaleizen, en waarin het leven van hen, die er werken moeten, niet bedreigd wordt door dood en ziekten.

Ruim vierhonderd meter onder de aarde liggen bij Schönebeck in Pruisen de zoutmijnen, die het eigendom zijn van den Staat. Moeilijk zal men zich 'n zindelijker bedrijf kunnen voorstellen dan deze zoutmijnen. Trouwens, het valt niet gemakkelijk om eenige sporen van een bedrijf te ontwaren. Nergens ziet men machines, en over de uitgestrekte bovengrondsche terreinen ziet men nauwelijks een half dozijn arbeiders loopen.

De wijze waarop het zout wordt gewonnen is even eenvoudig als goedkoop. Men gebruikt voor de winning n.l. in hoofdzaak klaar water.

Dit wordt door middel van een hoofdleiding naar de diverse schachten gevoerd, waar het in tal van kleinere buizen terecht komt. Deze kleine buizen brengen het water weer naar een beweegbare stellage, die van 'n sproei-inrichting is voorzien. Uit tallooze kleine gaatjes sprietst 't water tegen de wanden aan. De muren van de mijn nu hebben 'n hoog zoutgehalte ; door

KRISTALLEN STAD

de voortdurende besproeiing laat het zout los en wordt vloeibaar. De wanden zelf slijten natuurlijk van deze behandeling, zoodat men spoedig allerlei fantastische grotten en gangen te zien krijgt. Het gewonnen zoutwater wordt langs kleine kanalen naar groote bekkens gevoerd, waarin het wordt verzameld en van waaruit 't weer naar boven wordt gepompt. Hier komt het in de zoutziederij en ondergaat de noodige bewerkingen om zuiver zout te verkrijgen. Meer dan honderd millioen ponden zout worden per jaar op deze wijze verkregen. Zoo eenvoudig als de arbeid in deze mijnen is, zoo verrassend is het resultaat van het werk. Imposante klokvormige grotten en blinkende schachten hebben zich gevormd, en ook deze weet men nog rendabel te maken door hen met kaarsen en bengaalsch vuur te verlichten, ten pleziere van de bezoekers, die zich zulke feërieke mijnen nooit hadden kunnen indenken.

De fotograaf slaagde er in een serie opnamen te maken, die zeker het verlangen zullen wekken bij Schönebeck aan de Elbe eens onder den grond te kruipen.

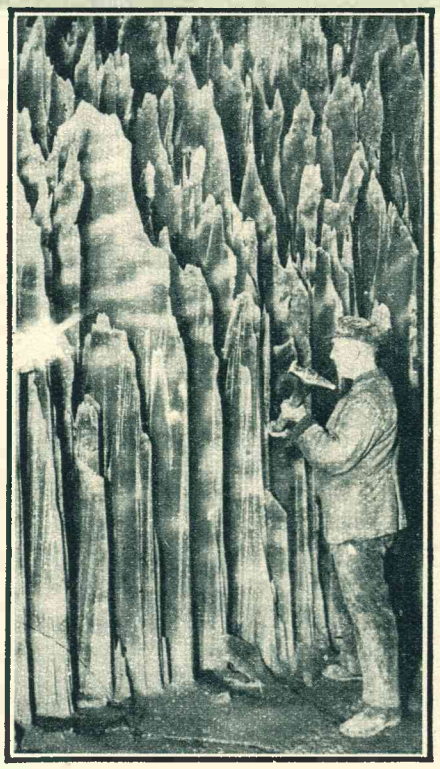

Duizenden zoutkristallen fonkelen in den schijn van de lampen, die hier en daar zijn neergehangen, zoodat de arbeiders niet verdwalen kunnen. Door de voortdurende besproeiing heeft het water diepe geulen in de wanden gemaakt, tengevolge waarvan de lichteffecten nog fantastischer worden

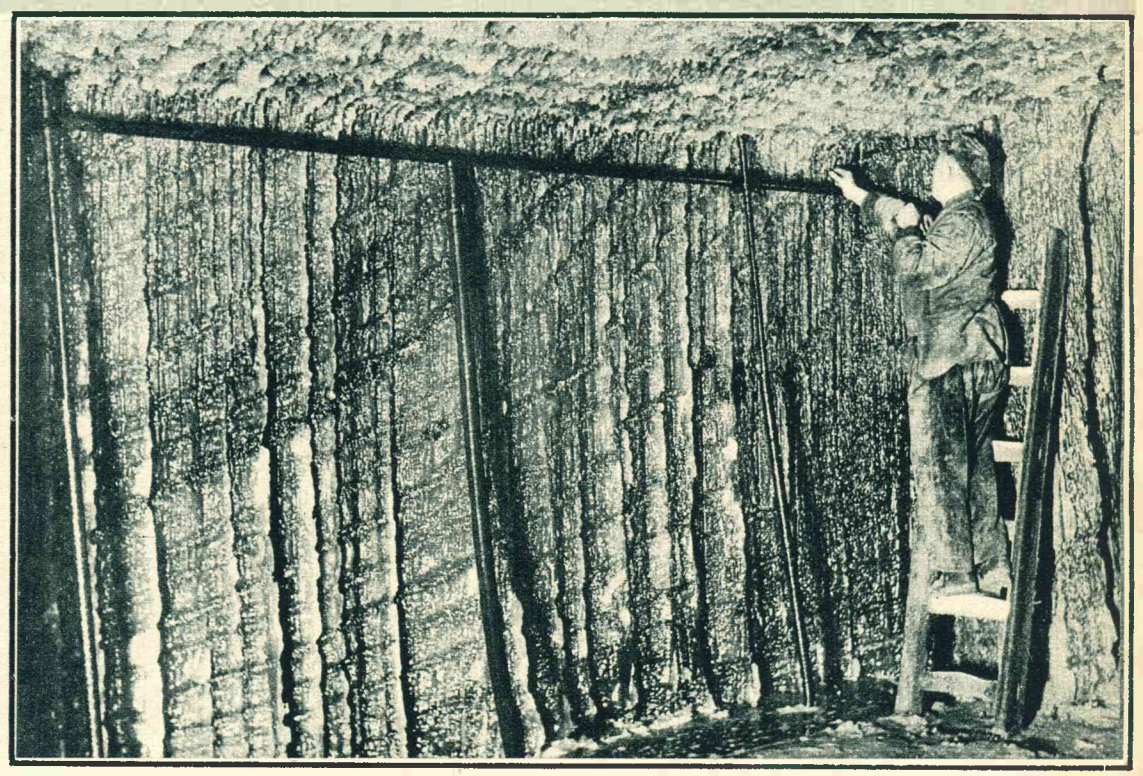

De besproeiing der wanden met zout water.

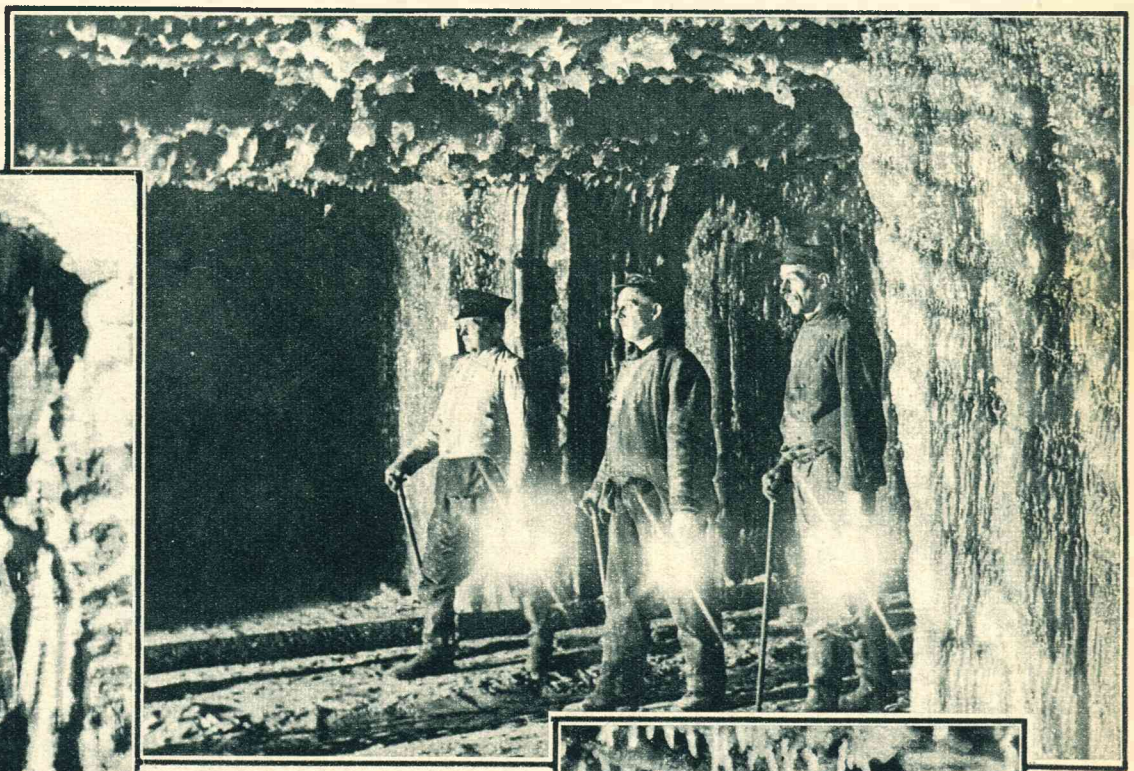

Arbeiders op weg naar hun „mijnarbeid". Deze bestaat hoofdzakelijk in het toezien op het goed functionneeren der waterleiding en in het geregeld een eindje verder schuiven van de sproei-inrichting.

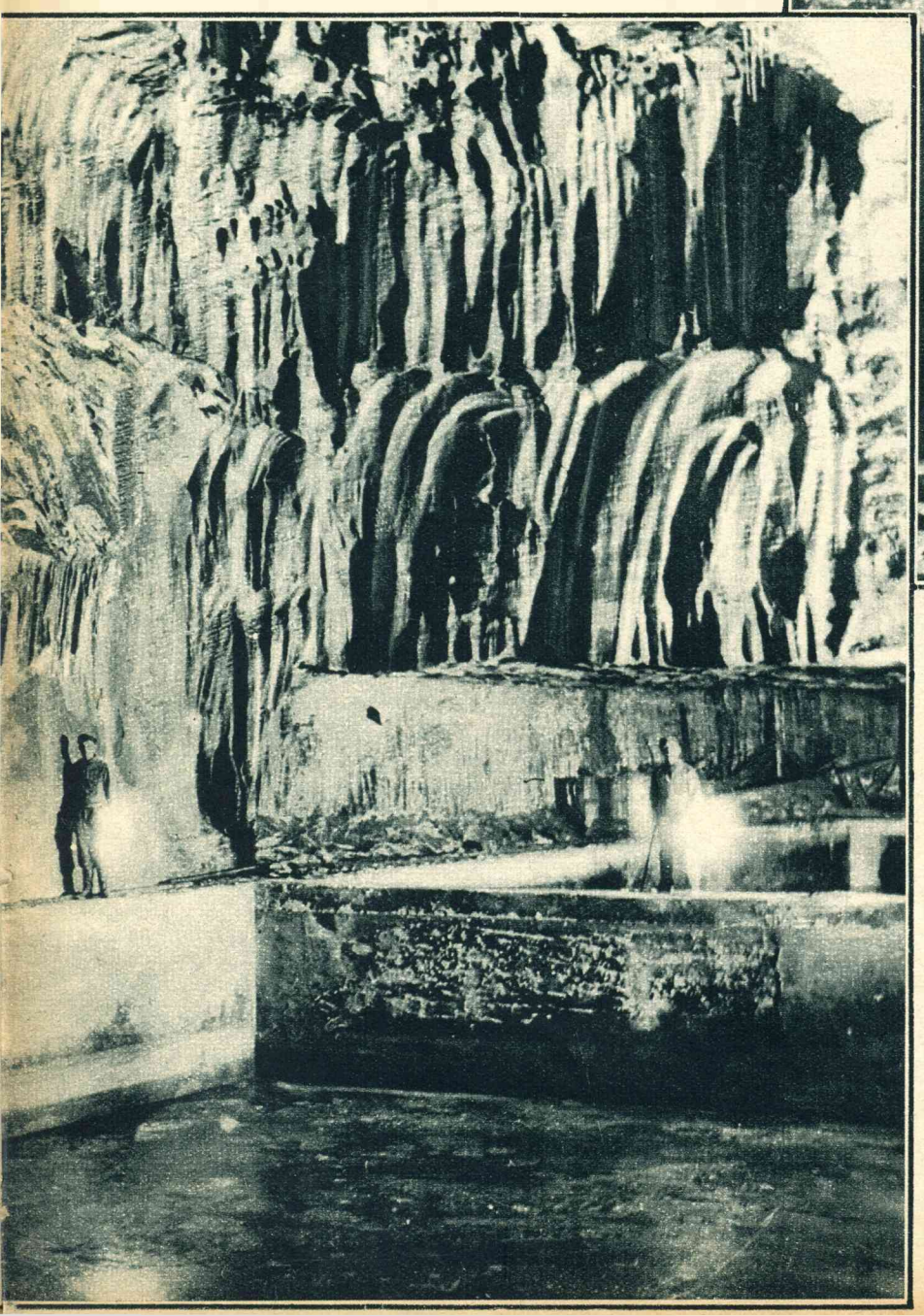

Een der bassins, waarin het zoutwater wordt verzameld.

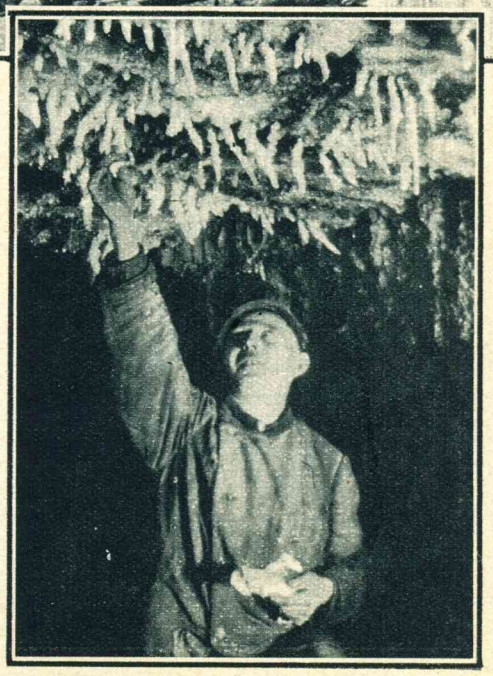

Een arbeider plukt wat zout om bij z'n ontbijt te gebruiken

WAT AMSTERDAM ONTSIERT

Een „open mond" aan het Weesperplein, nabij de Achtergracht.

De hoek Overtoom-Stadhouderskade ligt nog steeds braak.

Meer dan eens hebben wij met artikelen en foto's getracht onze lezers attent te maken op het bijzondere, nergens ter wereld geëvenaarde, stadsschoon van Amsterdam. En laat ons er aanstonds bijvoegen: onze trouwe lezers van hun kant hebben meer dan eens ons opmerkzaam gemaakt op stadsbeelden, oude hoekjes, stemmige grachten en hofjes, welke „het misschien wel zouden doen in De Stad", en zóó bewezen, dat zij er veel prijs op stellen, mooie foto's van Amsterdam onder de oogen te krijgen en niet minder, dat zij hun stad kennen en liefhebben.

De vorderingen van de moderne bouwkunst in onze stad, het deel van Amsterdam, dat moet verdwijnen tengevolge van saneerings- of verkeersplannen, hebben wij geregeld, week in, week uit, laten zien ; en van menige abonné's in het buitenland kregen wij dan brieven, waarin zij hun bewondering of teleurstelling over dat wat er bij kwam of over dat wat er af ging uitdrukten. Vergeten doen zij Amsterdam nooit, waar zij zich ook bevinden.

Men zal zich dan ook wel den gedachtengang

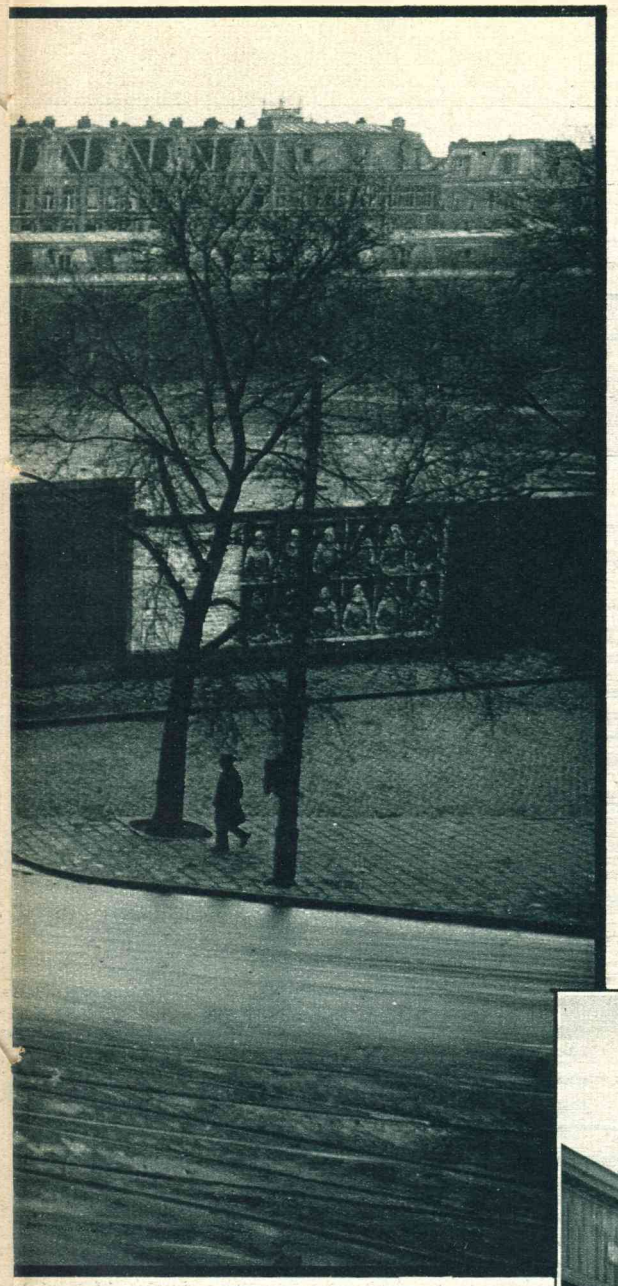

Het terrein van 't voormalige Paleis voor Volksvlijt, waarvan de bestemming nog steeds 'n diep geheim is.

tijdens de „schutting en modderpoel-periode"). Maar dit terrein is toch eigenlijk voor bebouwing bestemd.

Een ernstige wondeplek is voorts het terrein, waar eens het Paleis voor Volksvlijt zich verhief. Wij doen niet aan voorspellen, maar hebben zoo'n onbehaaglijk voorgevoel, dat het jaren en jaren duren zal voor de ruïne hier verdwenen en vergeten is. Er zijn meer van die dingen, die onze bevreemding opwekken. Ergens in „West" slingert nog een oud circus rond. Het staat er al heel lang en aan opruimen schijnt niemand te denken. Wij noemen maar een paar voorbeelden, maar er zijn er heel wat meer.

Het bekende dankbare nageslacht zal zich waarschijnlijk niet erg vleiend over ons uitlaten, indien wij niet bijtijds zorgen, dat die nuttelooze puinhoopen worden geslecht.

Gelukkig intusschen, dat wij niet in een land wonen, waar aardbevingen behooren bij het dagelijksche menu, dat de stadsrubriekredacteur der dagbladen voor ons samenstelt. Wat zouden latere opgravers wel moeten denken, als zij Amsterdam zóó onder de puinen vandaan groeven, gelijk het vandaag aan den dag is? Alle kans, dat zij het Paleis voor Volksvlijt-terrein zouden aanzien voor een fraaien lusthof, midden in de stad gelegen, waar eertijds de gezeten Amsterdammers zich vermaakten. De nabijheid van den Amstel was een aantrekkelijkheid temeer. Over het Damplantsoen zouden zij waarschijnlijk berichten: „Een heerlijke tuin, evenals de Tuillerieën te Parijs, gelegen tegenover het Koninklijk Slot. Hier wandelde de koninklijke familie vaak, of zij gaf er tuinfeesten aan de leden der diplomatie."

En als zij met de hoeveelheid „open gaten" geen raad zouden weten, er geen geleerde verklaring voor zouden kunnen geven, dan zouden zij schrijven: „Bijzonder merkwaardig is het, hoeveel waarde de Amsterdammers van eens

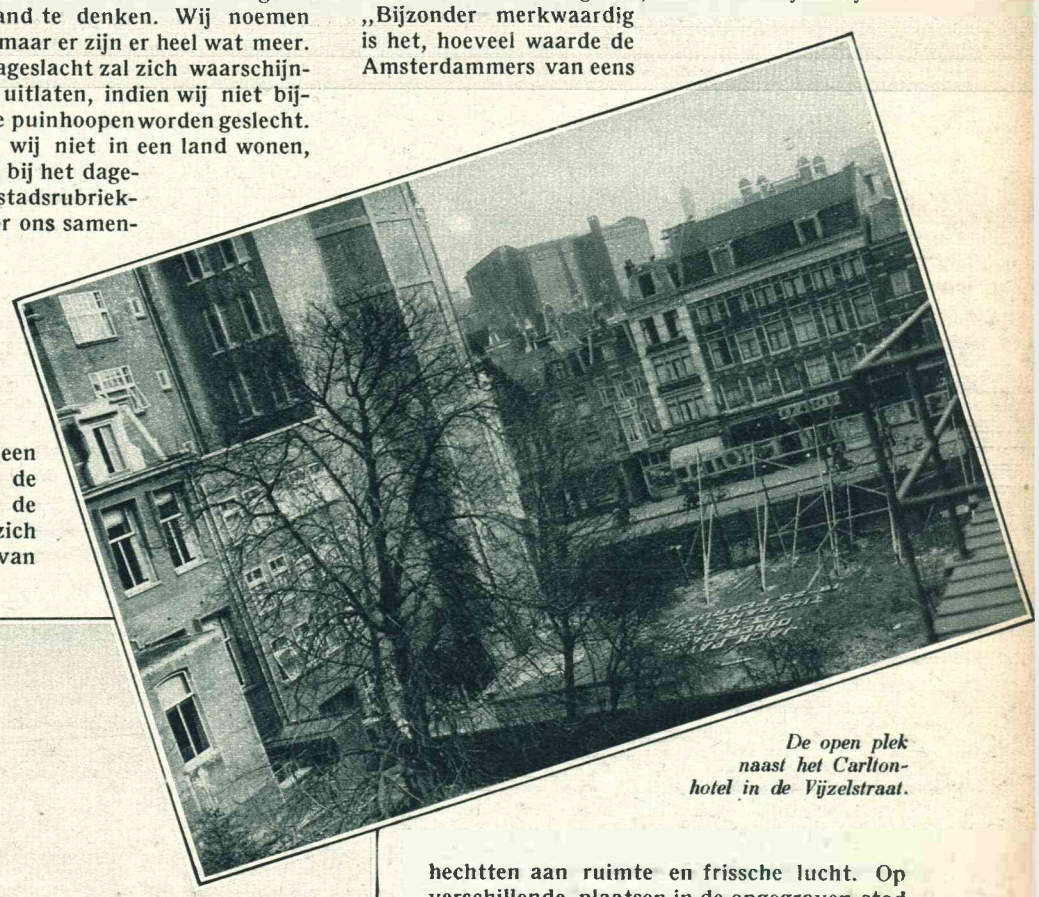

De open plek naast het Carlton-hotel in de Vijzelstraat.

kunnen begrijpen, volgens welken wij, na de foto van de afbraak van de oude „Bisschop", thans publiceeren een serie kieken van gaten en ruïnen. Op de beste punten van Amsterdam, daar, waar men juist een schoon architectonisch geheel zou mogen verwachten, toont het stadsbeeld hiaten, welke even leelijk als onduldbaar zijn.

Hoe lang heeft de hoek Dam—Damrak onze ergernis niet opgewekt? Hoe ongelukkig is de oplossing van het Damvraagstuk geweest door er een stijf plantsoen aan te leggen, dat met zijn kleine rotsjes en trapjes altijd doet denken aan een Lilliputterstad (al moet hieraan worden toegevoegd, dat het zóó nog honderdmaal beter is dan

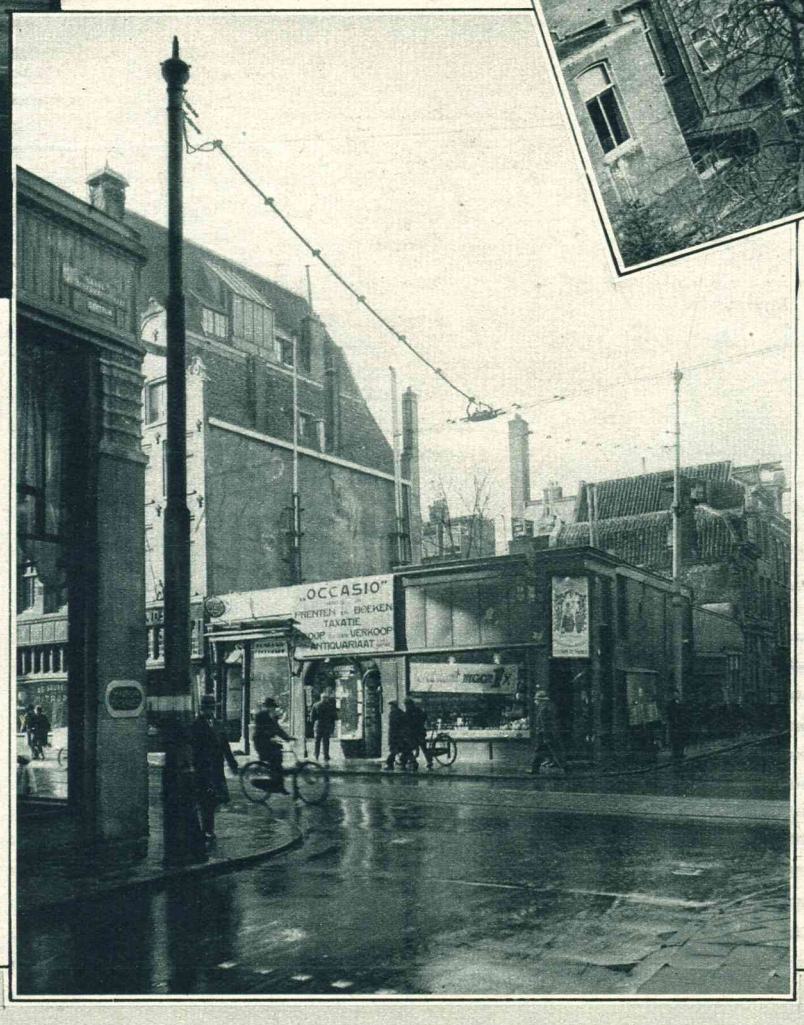

hechtten aan ruimte en frissche lucht. Op verschillende plaatsen in de opgegraven stad treft men uitgestrekte terreinen aan, meestal van kunstzinnig volbeplakte schuttingen omgeven, die er op wijzen, dat men groote stukken land reserveerde om vuilnis op te deponeeren of misschien ook om een aardige variatie in de eentonige wijken te brengen."

Andere geleerde onderzoekers zouden dan die opvatting bestrijden en spreken van „grillen van rijke Amsterdammers, die met hun huizen groote lappen gronds aankochten en deze uit louter ijdelheid onbebouwd lieten."

En er zou een vreeselijke wetenschappelijke strijd ontstaan.

Maar ze hadden de waarheid eens moeten weten!

De hoek Leidschestraat—Lange Leidschedwarsstraat, welke in deze fraaie winkelbuurt zeer ontsierend „werkt".

De circusruïne aan den Admiraal de Ruyterweg.

AMSTERDAMSCHE FOTO'S

Een gedeelte van de „Dubbele Buurt" wordt gesloopt. De hoek Amstelveenscheweg—Overtoom zal aanmerkelijk worden verbreed, hetgeen met het oog op het verkeer wel noodig is.

Om een sneller telegramverkeer tusschen de beurzen van Rotterdam en Amsterdam te bevorderen, loopen op de effectenbeurs te Amsterdam jeugdige bestellers rond, die een formulierenboek bij zich dragen, waarin het telegram kan worden opgeschreven. Daarna wordt het met den grootst mogelijken spoed weggebracht. De nieuweling omringd door de beursmagnaten.

Aankomst in 't veilige Amsterdam.

Tengevolge van den toestand in Duitschland arriveerden vele Duitsche Joden in ons land. Vooral Zaterdag j.l. waren de internationale treinen uit Berlijn zeer uitgebreid en geheel bezet. De aankomst van de gevluchte Joden.

Groote hoeveelheden bagage werden meegebracht.

GRATIS voor
Bloemenliefhebbers
een ex. van de fraai geïllustreerde uitgave:
De Verzorging van Kamerplanten
door G. D. DUURSMA, medewerker Floralia,
EEN LEERZAAM BOEKJE VOOR BLOEMENLIEFHEBBERS
Zend 10 cent aan postzegels en U ontvangt het franco.
ZAADNOORDIJK, Groningen

DOOF? Waarom dan nog langer gesukkeld? De kleine
Siemens Phonophoor
kan ook Uw hulpmiddel zijn. Vraagt nog heden gratis inlichtingen met vermelding van dit blad bij de
N.V. „ALMARA"
Rokin 86, Amsterdam C

SCHRIFT. OPLEIDING

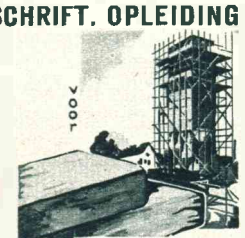

BOUWKUNDIGE

Betonbouw	Machinist
Wegenbouw	Chauff. mont.
Waterbouw	Timmerman
Scheepsbouw	Meubelm.
Werktuigk.	Metselaar
Gastechniek	Loodgieter
Electr. Techn.	Schilder
Radio-techn.	Wagenm.
Koeltechniek	Etaleur
Verw. install.	Analist

Studeert op uw gemak onder onze individueele leiding! Gratis prospectus en inlichtingen door
ITMO - HILVERSUM 12

Doelmatige publicatie
van uw zakennieuws
is van groot belang
voor uw onderneming

BREUKLIJDERS

Dit is C. H. SCHOLTE, die, na 22 jaar breuklijder te zijn geweest, zichzelve enduizenden anderen van breuklijden bevrijdde door zijn nieuwe uitvinding van het **PATENT LUCHTAPPARAAT.**
Duizenden dankbetuigingen. Vraagt kosteloos om het boek met afbeeldingen en prijzen.
C. H. SCHOLTE
Aert v. Nesstr. 105a - Rotterdam
Waarschuwing. Laat U niets anders opdringen, want even goed of beter bestaat er niet.

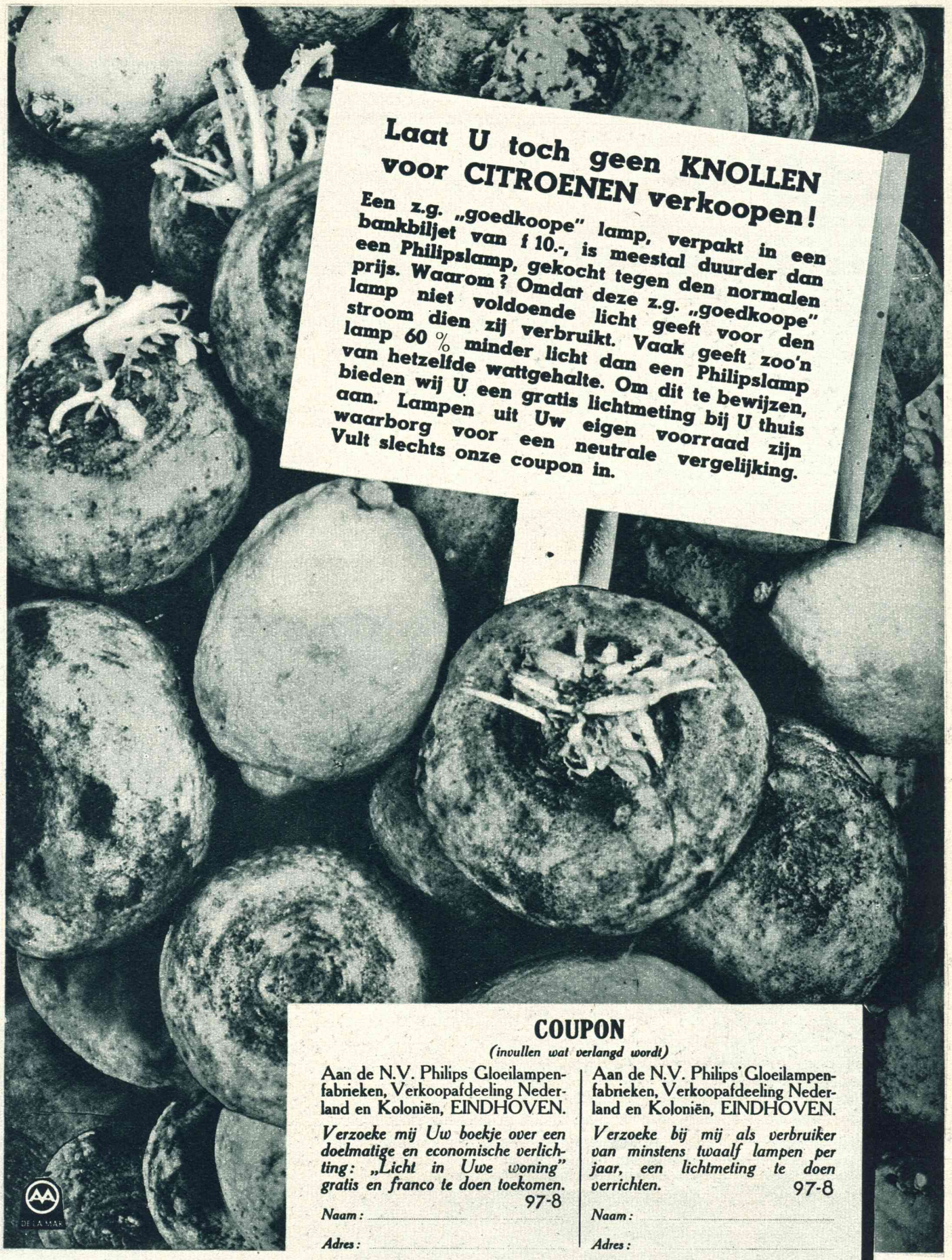

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM"
Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873
Sluit alle soorten Levens-, Pensioenen- en Volksverzekeringen

BOOM'S LAXEERPILLEN BOOM'S LAXEERPILLEN BOOM'S LAXEERPILLEN
verdrijven overtollig gal en slijm en bevorderen en regelen een goeden stoelgang. — Alleen echt zoo de verpakking is voorzien van bijstaand fabrieksmerk.
Verkrijgbaar in apotheken en drogistwinkels à 30 en 55 ct. per doosje. — Op aanvraag gratis en franco een monsterdoosje.
FIRMA A. M. BOOM, ARNHEM 8

ABONNEERT U OP DIT BLAD

Met f 200.- is f 120.- te verdienen.

60%
Als U naar werk hunkert en U heeft de beschikking over 100 of 200 Gulden, vraag dan een nauwkeurig afgebakend rayon voor de alleenvertegenwoordiging van een bekend cosmetisch artikel, dat millioenen in Nederland kunnen gebruiken. Het is een Patent, ziet er keurig en fleurig uit'en wordt met een aantrekkelijke mooie etalagereclame geleverd. Elke parfumerie, elke kapper, elke drogist en Apotheker is klant. Natuurlijk, de gebraden duiven vliegen niet in iemands mond, er moet voor gewerkt worden, maar het is de moeite dubbel waard, een winst van 60 % te maken. Vraagt inlichtingen en besluit pas wanneer U goed heeft overlegd.
Brieven Nr. 742 Bur. van dit Blad

Aambeien
Vraagt Uwen apotheker of drogist uitsluitend naar 't sedert 25 jaar onovertroffen preparaat:
GOEDECKE
Anusol
In roode doosjes met loodje.
Al het andere wijze men af.
Gen.-Vertegenwoordiger voor Nederland:
OSKAR KOCH
Valeriusstraat 36, Amsterdam · Tel. 26496

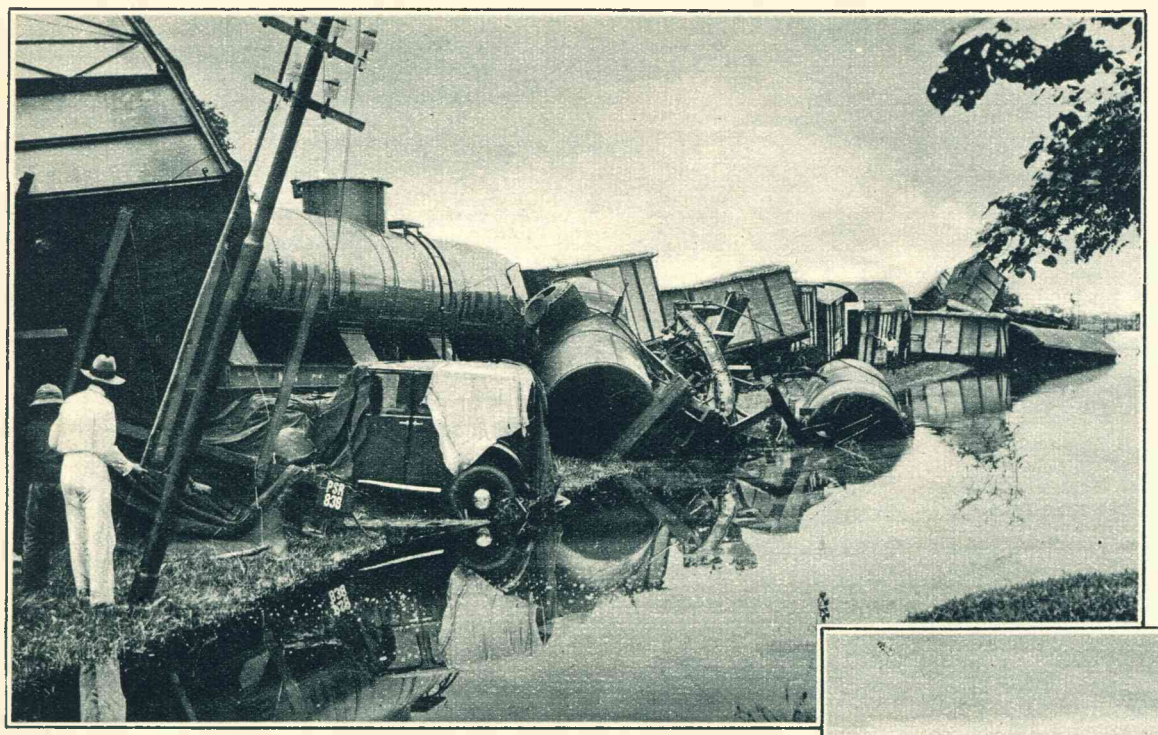

De verongelukte goederentrein, die nabij Tjikarang derailleerde.

BANDJIR OP JAVA

Een hevige bandjir (overstrooming) teisterde voor enkele weken de vlakte van Krawang in West-Java.

Het Zuidelijke gedeelte der vlakte is bergachtig, in het midden heuvelachtig en golvend, terwijl het Noorden volkomen vlak is, om in moerassige streken over te gaan bij de kusten.

De rivieren vloeien in groote lijnen in de richting Zuid-Noord door de vruchtbare vlakte, waarop een beteekenende rijstcultuur op natte sawah's wordt uitgeoefend.

Dwars door de vlakte loopt in ongeveer Oostelijke richting de spoorbaan naar Bandoeng langs Meester Cornelis, Bekassie, Tamboen, Tjikarang, Lemah Abang, Gedoeng Gedeh, Krawang, Kosambi, Tjikampek, Poerwakarta, Padalarang, Tjimahi, Bandoeng. De spoorbaan loopt van Meester Cornelis tot Poerwakarta door de vlakte.

In deze vlakte is het dubbele spoor op een dijk gelegd, terwijl ook de groote Postweg, die ongeveer dezelfde route volgt als de spoorbaan, hooger ligt dan de eigenlijke vlakte. In het algemeen ligt het niveau der wegen ongeveer zestig centimeter boven den hoogsten tot dusver genoteerden waterstand bij bandjir.

In den namiddag van Donderdag 16 en in den nacht van 16 op 17 Maart regende het in het bovenstroom gebied der rivieren, welke de vlakte van Krawang doorsnijden, de Tjileungsir, Tjikarang, Tjibadak, en Tjitaroem, heftig, zoodat al spoedig de rivieren bandjirden. Ook in het benedenstroomgebied stortregende het ; de landen kwamen dan ook weldra geheel onder water te staan.

De rivieren konden de bandjirs niet meer verwerken en traden buiten hun oevers.

Zoover het oog reikte, was er een onafzienbare watermassa, waarboven slechts hier en daar wat boomgroepen en hooger gelegen huizen uitstaken. Over vele kilometers afstand stond de groote Postweg onder water, evenals de spoorbaan, waarvan een stuk werd weggeslagen.

Het verkeer was volkomen gestremd.

Een goederentrein, welke des nachts uit Meester Cornelis was vertrokken in de richting Bandoeng, was even voorbij het station Tjikarang gederailleerd.

Twee remmers werden gedood. Een boemeltrein uit Bandoeng werd eveneens door den bandjir overvallen. Persoonlijke ongelukken kwamen hierbij niet voor, doch de passagiers zaten gedurende twee etmalen geïsoleerd. De oogst op de rijstvelden werd zwaar beschadigd.

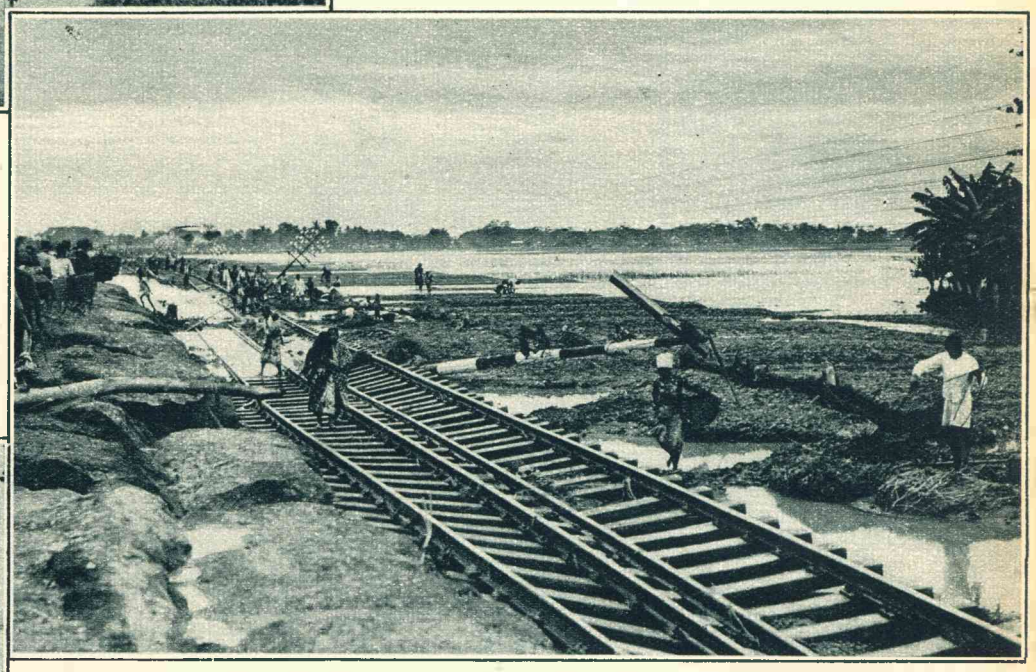

Een stuk van den vernielden spoorweg Bandoeng—Meester Cornelis.

De vlakte van Krawang vormde een onafzienbare watervlakte.

Tot ver in den omtrek stonden de wegen blank. Het verkeer ondervond groote belemmeringen.

De dode Wreker

NAAR HET AMERIKAANSCH DOOR HERMAN ANTONSEN

Klets! Onzin!" bromde Halligan woedend. „Hoe zou Holly op zoo'n idee kunnen gekomen zijn? Hoe kon hij te voren geweten hebben, dat Elstane gek zou worden?"

„Dat wist hij in het begin ook niet. Dat is juist zijn groote bof geweest. Hij heeft zich denkelijk alleen voorgesteld, dat Elstane wel afgezet zou worden en dat hij dan diens plaats zou krijgen...."

Halligan keek Sanderson wanhopig aan, als wilde hij zeggen: „Ze is stapel idioot! Vind je ook niet?" Maar uit Sanderson's blik werd hij niets wijzer.

„Hoe weet u, dat Holly het gedaan heeft?" vroeg Halligan haar plotseling.

„Mijn innerlijk gevoel zegt me dat."

Het belletje van de telefoon rinkelde opeens. Halligan greep den hoorn. Hij herkende de stem van zijn klerk, die beneden zat.

„Ik ben juist opgebeld, mijnheer. Ik meende, dat u het bericht dadelijk moest hebben, daarom stoor ik u. Er is alweer een van die juryleden vermoord op een der stations, waarheen hij zich begeven had, om de stad te verlaten. Het was bijzonder druk op het perron. En misschien komen we nu wel wat naders te weten, want mijnheer Holly zelf was ook op het perron."

HOOFDSTUK XVII.

HALLIGAN AAN HET UITVISSCHEN.

Den volgenden morgen vroeg kwam Halligan op zijn gemak het bureau van Holly binnengestapt.

„Morgen, chef!" zei hij vriendelijk. „Erg druk?"

„Druk?" snauwde Holly. „Krankzinnig druk, man!"

„Krankzinnig? Hoe bedoelt u dat?" vroeg Halligan.

„Ben je hier gekomen om me dolle vragen te stellen?" antwoordde Holly. „In dat geval heb ik liever, dat je opschiet!"

„Ik ben juist eens komen kijken, of ik u soms in een of ander van dienst kon zijn in het geval Bogardus," antwoordde Halligan sussend, een stoel nemend.

„Jaàà!...." zei Holly, hem van terzijde aankijkend. „Dat is een gekke geschiedenis."

„Wat is er zoo gek aan?"

„Wel, dat jij hier komt rondhangen om te probeeren, die kwestie op te lossen. Denk je soms, dat *ik* hen vermoord heb?"

„Doe nou niet zoo dwaas," zei Halligan met een gedwongen lachje. „Ik had zoo gedacht, dat we onze gegevens wel eens konden vergelijken. Ik had zoo'n idee, dat u misschien iets zekers wist."

„Wat meen je daarmee?" snauwde Holly weer.

„Wel, ik heb hooren zeggen, dat u erbij geweest bent, toen het gebeurde. Dan hebt u toch zeker wel een of ander gezien, is het niet zoo?"

„Zeker," antwoordde Holly. „Wat ik gezien heb, was weer een dood jurylid met een wond van onder naar boven in zijn rug."

„En heelemaal niets gehoord?"

„Geen steek, behalve dan het gewone lawaai van de treinen en de drukte op het perron."

„Hoe kwam u daar zoo toevallig?"

Holly keek hem wantrouwend aan.

„Zeg, waar wil jij voor den drommel heen?" bromde hij. „Ik moet zeggen, dat je verdraaid gek doet vanmorgen!"

„Och, ik probeer maar of ik wat te weten kan komen," zei Halligan vriendelijk.

Holly scheen wat gesust, want hij vervolgde op kalmer toon:

„Ik had een wenk gekregen, dat die Sullivan, dat vermoorde jurylid, van plan was de stad te verlaten. De gedachte kwam bij me op, dat degene, die de schuldige was, natuurlijk geen van allen uit de stad wilde laten ontsnappen. Daarom rekende ik erop, dat hij wel zou ingrijpen. En na al wat er gebeurd is, vertrouwde ik het aan niemand anders toe om dien man te volgen, en besloot dus om het liever zelf te doen, in de hoop, dat het eenig resultaat zou geven."

„Maar als u hem dan gevolgd hebt, dan moet u toch wel iets gezien hebben?" bemerkte Halligan, bijna ruwweg.

Holly leunde plotseling achterover in zijn stoel.

„Hoor eens, Halligan, ik wil je wel zeggen, dat dit me meer dan iets anders in mijn heele leven in den weg zit. Ik zit er zóó mee in, dat ik een gevoel heb, of ik gek zal worden. Ik heb mijn oogen geen oogenblik van den man af gehad. Ik volgde hem op een afstand, die groot genoeg was, dat hij me niet zou opmerken, als hij bij toeval eens omkeek. Ik wilde liever niet, dat hij mij zag. Opeens, toen hij op weg was naar het perron, waar zijn trein afreed, keerde hij zich om en ging om een of andere reden weer terug. Later kwam ik erachter, dat hij het reçu vergeten had, dat ze in de bagagebewaarplaats voor hem hadden neergelegd. Toen verloor ik hem een oogenblik uit het oog. Hij kwam terecht in een menigte, die zich naar den trein haastte. Toen ik me door de menigte had heengeworsteld en bij hem kwam, lag hij al dood tegen den grond. Ik trok dadelijk mijn revolver en dwong iedereen, zooveel ik kon, te blijven staan. Maar sommigen schrokken toch zoo, dat ze wegholden. Onder degenen, die ik aangehouden had, was er geen enkele verdachte."

„Maar waarom wilde u niet, dat Sullivan zag, dat u hem volgde?" vroeg Halligan, zich voorover buigend en den ander strak aanziende.

„Zeg! Wil je mij soms ergens van beschuldigen?"

Het lag Halligan op de lippen om ja te zeggen, maar op dat oogenblik ging de telefoon.

Holly nam den hoorn op, luisterde even en liet zich machteloos in zijn stoel achteroverzinken. Hij bedekte zijn gelaat met de handen. En tusschen zijn vingers door stamelde hij:

„Wade, weer een van de juryleden, is op dezelfde manier vermoord, terwijl we hier zitten te praten."

„Zoo'n leugenachtige heks!" schreeuwde Halligan.

HOOFDSTUK XVIII

CATTELL KOMT TEN TOONEELE

Tegen den middag stapte Hugh Sanderson het bureau van den politiecommissaris Harley Cattell binnen.

Cattell was een man van middelmatige lengte, wien de blauwe uniform met de gouden versierselen uitstekend stond. Hij had dik grijs haar. Zijn blauwe oogen keken vriendelijk. Alle kinderen hielden van hem. Hij stond onder zijn collega's bekend als Honger-Cattell, omdat hij, toen hij nog opzichter was in een werkinrichting, voor gewoonte had, de gedetineerden, die opstandig waren, door een hongerkuur tam te maken.

Hij keek op van het tijdschrift, dat hij zat te lezen, toen Sanderson binnentrad en zei op aarzelenden toon: „Goeien morgen.... wat is er van uw dienst?"

Hugh Sanderson beantwoordde beleefd zijn groet en zei: „Mijn naam is Sanderson. U hebt me immers noodig, niet waar?"

„Ik u noodig?" vroeg de commissaris verbaasd, „Sanderson.... Sanderson.... O ja, dat is waar ook.... u bent de advocaat van Bogardus geweest, is het zoo niet? U moet tegen iemand gezegd hebben, dat u de gezworenen wel vermoorden kon!!!"

„Juist," antwoordde Sanderson, terwijl hij ging zitten.

Cattell keek hem misnoegd en twijfelend aan.

„Wat is er van uw dienst?" vroeg hij nogmaals.

„Ik ben hier gekomen, omdat ik op het bureau van den officier van justitie niemand vinden kon, die me in hechtenis wilde nemen."

„De boel loopt daar een beetje in de war, niet waar? Holly is uit. Zijn assistenten zijn weg. Maar ik vind, dat u beter doet met buiten te wachten, als u hier met alle geweld wachten wilt." *(Slot)*

„Heelemaal niet," zei Sanderson. „Ik ben op het detective-bureau geweest, maar daar wilde ook al niemand me in hechtenis nemen."

„Ja, dat weet ik... daar gaat het ook scheef... Halligan is afgezet en alles loopt er in het honderd."

„Dan zal ik dus wel hier moeten blijven," zei Sanderson. „Als ik ergens anders heen ga, dan zullen ze er vast een heele herrie van maken om me op te pakken en op te sluiten. Ik denk, dat Marlyn Bogardus hier ook wel binnenkort komen zal."

„Ik hoop van niet," zei de commissaris echt gemeend.

„Wat is er met u aan de hand?" vroeg Sanderson. „U schijnt uzelf nergens druk over te maken."

„Ik niet," gaf Cattell toe. „Ik word toch afgezet zoodra de Big Boys aan het bewind komen. Waarvoor is het dan goed om me druk te maken? Als Holly en de rest met al hun gedoe niets hebben kunnen vinden, wat zou ik dan kunnen doen? Ik ben steeds van meening geweest, dat een moord altijd uitkomt. Als je maar niet als een gek rond gaat dazen, komen misdaden vanzelf wel uit. De misdadiger heeft altijd de kans tegen zich. Heel mijn leven heb ik dat principe aangehangen en ik heb altijd geluk ermee gehad. Ik ben niet van plan een gek figuur te slaan. Ik maak me niet benauwd. Ik ben voor mijn leven geborgen. Laat ze me maar afzetten. Laat ze naar de maan loopen!"

Hij keek Sanderson misnoegd aan en gaf duidelijk te kennen, dat hij verlangde door te gaan met het lezen van het verhaal, waaraan hij bezig was. Sanderson echter schoof zijn stoel wat dichterbij en zei op fluisterenden toon:

„Hoor eens, chef, ik geloof, dat ik er een heel aardig idee van heb, wie die misdaden bedreven heeft."

„Ik wil het niet hooren!" snauwde Cattell. „Jij bent er al net zoo een als dat meisje Bogardus. Ze heeft Halligan danig voor den gek gehouden. Ze heeft hem wijs gemaakt, dat Holly het gedaan had! Hij heeft mij opgebeld en me echt op stang gejaagd over die bewering en toen is hij naar Holly gegaan om erover te praten en terwijl ze nog zaten te praten...."

„Maar dit is van heel wat meer beteekenis," zei Sanderson.

„Ja, dat zei dat meisje ook. Het was zoo redelijk, dat ik het zelf bijna ben gaan gelooven. Ik wil niet naar u luisteren!"

„Maar u *moet* luisteren. Ik ben zelf ook razend op die gezworenen geweest, maar daar ben ik nu wat overheen. Ik verlang heel hard, dit geval opgelost te zien.... ter wille van miss Bogardus. Ze heeft al genoeg verdriet."

„Ik geloof niet, dat u of zij er ook maar iets van afweet," verklaarde Cattell. „Ik ben maar blij, dat ik me er niet mee bemoeid heb en u beiden niet telkens weer als een idioot gearresteerd heb. Ik kan ten minste als rijk man mijn post opgeven en zonder mijn zelfrespect te verliezen."

„Luistert u eens.... veronderstel nu even, dat *ik* die misdaden bedreven had en geneigd zou zijn, om ze te bekennen."

„Als je hier niet vandaan gaat, dan smijt ik je eruit," dreigde Cattell. „Aanstonds ga je me nog vertellen, dat de burgemeester het gedaan heeft!"

Hij trad op Sanderson toe, maar voordat hij bij hem was, werd hij opgebeld.

„Goeie help!" stotterde hij, den hoorn ophangend. „Alweer een!"

„Wat voor een?" vroeg Sanderson.

„Weer een jurylid!"

„Hoe?"

„Hoe denk je wel? Natuurlijk op dezelfde manier als de rest. Alleen is er ditmaal iets bijzonders bij. Ze hebben een suitcase naast het lijk gevonden. Die brengen ze hierheen. Waarvoor dat noodig is, begrijp ik niet. Bewijsstukken van dien aard hooren hier toch niet thuis. Verleden week had ik hier

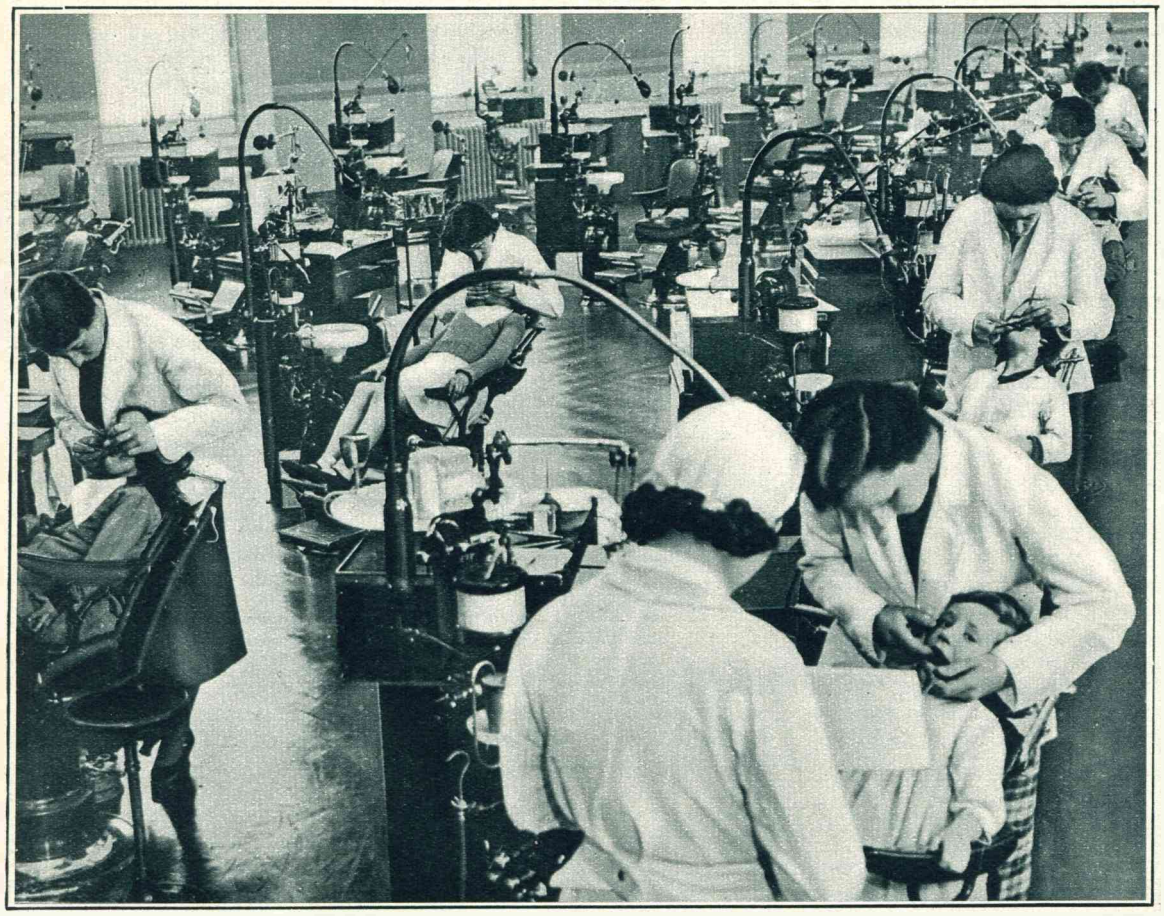

In de school-tandkliniek van de Londensche scholen, waar honderden kinderen tegelijk behandeld kunnen worden.

nog een koffer vol echte oude Schotsche whisky van een smokkelaar; toen ik het ding mee naar huis wou nemen, was het al gestolen. En dat is niet de eerste keer geweest. Ik zal blij zijn, als ik van mijn post ontheven ben. Dan krijg ik misschien wat rust!"

„Maar luistert u nu toch eens naar mij!" smeekte Sanderson.

„Ik *wil* niet luisteren. En als je niet maakt, dat je wegkomt...."

Ze bleven beiden staan luisteren, toen beneden het gillen van een politieclaxon klonk.

„Daar zijn ze al.... en natuurlijk zoo'n stel krantenlui erbij...."

Hij stopte het tijdschrift in een lade.

Het volgend oogenblik stormden enkele detectives, door journalisten gevolgd, het bureau binnen.

„Luister eens, chef," zei een der detectives, die Beatty heette. „We hebben eindelijk iets gevonden!"

Hij tilde den koffer op en zette dien op den lessenaar.

Cattell keek er wantrouwend naar. Beatty vervolgde:

„Mijnheer Fitzhugh werd vermoord vlak op den hoek van Champlain Avenue...."

„Ja, ja, dat weet ik wel...." onderbrak Cattell hem. „Er was een oploopje en niemand heeft iets gehoord of gezien. De agent van de wijk of de verkeersagent stelde zich weer als dwaas aan en bereikte niets dan dat hij wat onschuldigen aanhield. Fitzhugh heeft een wond in zijn rug en de coroner heeft een steentje gevonden, dat van onderen in den rug is gedrongen, aan den linkerkant en ongelukkig dicht bij het hart...."

„U hebt het deels mis," zei Beatty. „De verkeersagent was dadelijk erbij. Hij holde er met getrokken revolver op af. Fitzhugh was lager getroffen dan de rest. Hij is nu dood, maar hij was een groote sterke kerel. Hij was niet zoo gauw dood als de anderen. Hij draaide zich blijkbaar om en poogde zijn aanvaller te grijpen en toen ze bij hem kwamen, hield hij dit koffertje nog stevig vast. Toen de agent zich over hem heenboog kon hij nog zeggen: „Dit heb ik van den moordenaar.... En toen was hij dood."

„Hm!" bromde Cattell. „Wat zit erin? Ik durf te wedden, dat het weer gesmokkelde drank is!"

„We hebben het nog niet open gemaakt," zei Beatty. „We meenden, dat we het net zoo hier moesten brengen, dat u zelf kon kijken. Het is erg zwaar."

„Je wilt toch zeker niet, dat *ik* het opendoe?" protesteerde Cattell. „Wat kan het zijn? Ik heb geen zin er mijn...."

Op dit oogenblik riep Sanderson, die het koffertje had staan bekijken, uit:

„Kijk eens hier.... daar zit een gat in!"

Allen keken. En werkelijk, vlak bovenaan bevond zich een klein rond gaatje. Op die zijde van het koffertje was een etiket geplakt met de woorden: Ocean Hotel. Het was een zwart etiket met witte letters en zoodoende viel het gaatje, dat midden in de letter O was, niet op. Een der journalisten trad vooruit.

„Als jullie bang zijn om het open te maken, laat mij het dan maar doen," zei hij en begon dadelijk te morrelen aan de sluiting. Er zat een slot op en de gewone koperen knippen en er waren riemen omheen. Hij maakte de knippen los, dan de riemen en begon juist aan het slot te morrelen, toen het koffertje openviel. Het eerste, wat de aanwezigen zagen, was een doosje, waaruit verscheidene steentjes rolden, van dezelfde grootte en gladheid als die, welke in den rug der ongelukkige slachtoffers gevonden waren. De verslaggevers snelden naar de telefoon.

„Chef," vroeg Sanderson, „mag ik nu een woordje zeggen?"

„Later! later!" zei Cattell, hem opzij duwend.

Hij boog zich met den detective over den vreemden inhoud van het koffertje heen. Het bevatte onder meer een Maxim-demper voor een pistool. En bovendien zat er een mechanisme in, dat er uitzag als een soort geweerloop en geheel in vilt was gepakt. Op den bodem van het koffertje was iets, dat veel op een boor met samengeperste lucht geleek. Daarboven bevonden zich verscheidene cylinders, die wel iets leken op een kleinen geribden motorcylinder. En bovenaan was een lang handvat, dat samengeklapt kon worden. Hugh vatte dit handvat beet en begon op en neer te pompen. Het suizen van lucht, die wordt samengeperst, hoorde men. Een vreemdsoortige draadverbinding liep van het mechanisme onder in den koffer naar het slot bovenaan. Bij het onderzoek van dat slot duwde Hugh er per ongeluk op. Er klonk een zacht geluid, als van een vuurpijl, die boven in de lucht uiteenbarst, bijna onhoorbaar.

„Wacht eens even.... kijk eens hier!" riep Hugh.

Hij nam een der steentjes, liet dit door de opening in de „O" glijden en allen hoorden het ding omlaag rollen, totdat het ergens tegen het metalen mechanisme stuitte. Hij draaide den koffer om, zoodat de opening naar den muur gericht was en wenkte de menschen aan dien kant, dat ze uit den weg moesten gaan. Gedurende enkele oogenblikken pompte hij flink met het handvat, dat uit den koffer stak. Men hoorde, hoe de lucht werd samengeperst. Toen het niet verder ging, vouwde hij het handvat weer in den koffer samen. Heel zorgvuldig sloot hij het deksel. Dan drukte hij op het slot, zooals hij eerst toevallig gedaan had. Weer klonk dat vreemde geluid, niet harder dan een bescheiden kuchje. Het steentje vloog eruit en drong diep in den tegenovergestelden muur.

Drie verslaggevers sprongen als gekken naar de telefoon en vochten om haar te bemachtigen. En toen een hunner het gewonnen had, renden de twee anderen naar buiten om een andere telefoon op te zoeken.

„Groote goedheid!" riep Cattell. „*Dat* was het dus! Samengeperste lucht! Wie zou daar nu ooit aan...."

„Kort geleden is er nog een man gedood door zijn pneumatischen hamer," zei een der detectives. „Hij had hem juist afgezet en neergelegd en de steel van den hamer bleef op een of andere manier vastzitten en toen schoot het stuk staal door de samengeperste lucht naar buiten, dwars door zijn lichaam heen."

„Maar nu zijn we er nog niet achter, *wie* het gedaan heeft," zei een der andere detectives. „En het moet een verdraaid slim iemand zijn, die zoo'n ding wist te bedenken."

„Maar de uitvinder behoeft toch nog niet de gebruiker te zijn geweest," zei een andere, „we hadden dat ding niet bij het handvat moeten dragen. Er zaten misschien vingerafdrukken op."

„Daar denk je natuurlijk nù pas aan!" snauwde Cattell.

„Als u nu eens even naar mij luisteren wilt....," begon Sanderson weer. Maar Cattell weerde hem af.

„We moeten die miss Bogardus weer in handen zien te krijgen," zei de detective.

Er klonk een heldere stem achter hem.

„Hier ben ik," zei Marlyn Bogardus kalmweg

HOOFDSTUK XIX

DE OPLOSSING NABIJ

„Wat doet u hier?" vroeg Cattell nijdig.

„Ik hoorde, dat er weer een jurylid vermoord was," zei ze vriendelijk, „en ik veronderstelde, dat u me wel noodig zoudt hebben. Ik ben eerst naar het bureau van den officier van justitie gegaan, maar daar wilden ze niets met me te maken hebben."

„Nou, u bent hier al net zoo welkom," gromde Cattell. „Ik heb genoeg van u gehoord. Ik wil niets met u te maken hebben."

„Maar, chef, laten we haar toch een paar vragen stellen," opperde een der detectives.

„Vooruit dan maar," zei Cattell, met een afwerende handbeweging. „Maar begrijp goed, dat het op je eigen verantwoording gaat!"

Onbehouwen werd ze naar binnen in het vertrek gesleept en de deur werd achter haar gesloten.

„En....wat weet je nu over dien koffer?" begon een reusachtige detective. „Vooruit ermee! We hebben nu geen tijd om ons voor den gek te laten houden. Als je het niet dadelijk zegt, dan zul je ervan lusten!"

„Verlangt u nog steeds van me, dat ik bekennen zal?" vroeg Marlyn.

„Schei nu toch uit met dien onzin!" kwam Sanderson tusschenbeide. „Laat mij nu toch eens wat zeggen. Ik ben de procureur van deze jonge dame!"

„Misschien bent u wel meer! Misschien bent u haar medeplichtige wel!" zei een andere detective vinnig.

„Kom, zusje, zeg het nu maar!" raadde een derde aan.

„Dat heb ik gedaan!" zei ze rustig.

„Dat heeft ze niet!" brulde Sanderson. „Luister nu toch...."

„Hou je bek!" schreeuwden ze in koor tegen hem.

Marlyn vervolgde heel bedaard:

„Ik heb mijn invloed doen werken op een van de slachtoffers. Ik heb het in mijn macht om hem de anderen ook nog te laten dooden.... ik...."

„Ik heb het gedaan! Ik heb het gedaan!" schreeuwde Sanderson. „Als jullie wilt luisteren, zal ik alles vertellen!"

De beambten keerden zich woedend naar hem toe.

„Kijk eens hier," begon Sanderson, zoo haastig, dat ze hem niet konden onderbreken. „Ik heb in den laatsten tijd op mijn eigen gelegenheid een onderzoek gedaan. Omdat men mij kende, heb ik een paar boeven daartoe gehuurd. En zoo heb ik iets ontdekt, dat jullie van het begin af al had moeten weten! Een der gezworenen, een zekere Martin, is een uitvinder. Hij maakt allerlei nieuwe snufjes en brengt die aan de markt. Onder andere was daar ook een luchtpistool bij, om musschen en eekhoorns te schieten en meer zulk klein wild. Zien jullie nu niet dat het slechts één stapje verder is, om een zwaarder pistool uit te vinden? Het is een kwestie van wat meer samengeperste lucht. Blijkbaar had hij het nog niet zoo vervolmaakt, dat het als een gewoon wapen dienst kon doen. Maar hij was wel zoover, dat het werken kon, zooals jullie in dat koffertje gezien hebt. Hij gebruikte denkelijk steentjes in plaats van kogels, om jullie wapendeskundige op een dwaalspoor te leiden."

„Man, je bent gek," onderbrak Cattell hem eindelijk. „Luister maar niet meer naar hem! Als je dat doet, dan zal hij jullie nog wijs maken, dat die gezworenen hun eigen dood beraamd hebben. Wat voor reden kon een der gezworenen hebben om...."

„Wacht dan toch," viel Sanderson hem in de rede. „Ik ben er door mijn spionnen achter gekomen, dat die Martin een heel vreemd personage was. Volgens zijn buren zelfs al jarenlang. Hij is zelfs een tijdje in 'n zoogenaamd rustoord geweest. Ik heb dat rustoord opgezocht en kwam tot de bevinding, dat het een heel gewoon gekkenhuis was."

„Nog meer onzin!" riep Cattell. „Ik geloof, dat die vent zelf ook krankzinnig is! Ik wil niet meer naar hem luisteren!"

„Dat zal toch moeten!" hernam Sanderson. „Ik heb ontdekt, en wel uit wat die gezworenen tegenover hun familieleden hebben uitgelaten, dat er bij de eerste stemming één was, die tegenstemde om het schuldig uit te spreken. Dat was die Martin. En ze hebben hem in de raadkamer net zoo lang gezanikt en gedwongen, tot hij eindelijk ook meestemde. Jullie hebt ook gezien, welk effect dit geval op Elstane en anderen heeft gehad. Voelen jullie dan niet, hoe die Martin er aan toe was? Als iemand schuldig was aan de onrechtvaardige terechtstelling van Jali Bogardus, dan was hij het wel. Begrijpen jullie dan niet...."

„De telefoon kan ieder oogenblik gaan," bemerkte Cattell, „om ons te vertellen, dat die Martin ook vermoord is."

„Laten we in ieder geval eens naar zijn huis gaan en hem uitvragen," stelde Sanderson voor.

„Geen denken aan!" verklaarde Cattell, „ik verzet geen stap!"

Maar de detectives stelden geweldig veel belang in wat Sanderson vertelde en ze drongen zich aandachtig luisterend om hem heen.

„Kom, chef," vroegen ze, „laten we naar het huis van dien Martin gaan."

„Neen!" zei Cattell koppig. „Iedereen, die zich met deze zaak bemoeid heeft, is voor gek komen te staan. Daar heb ik geen zin in."

„Kom maar mee, Sanderson," zeiden enkelen toch. „Dan gaan wij er alleen heen. De auto staat nog voor."

Toen hij allen zag gaan, kreeg Cattell het benauwd. Denkelijk begon hij zich bewust te worden, dat, als hier de oplossing lag, hij er toch bij moest wezen.

„Ik ga mee," zei hij, „maar begrijp me goed, Beatty, dat het op jouw verantwoording is en dat jij de leiding hebt. Het komt op jouw hoofd neer, als dit weer op niets uitdraait!"

„In orde," zei Beatty. „Ik neem die schande op me!"

Grommend ging Cattell met hen mee naar de lift.

HOOFDSTUK XX.

MOORD KOMT ALTIJD UIT.

In de lift boog Sanderson zich dicht naar Marlyn Bogardus toe.

„Gelooft u, dat ik gelijk heb?" fluisterde hij. „Denkt u ook niet, dat Martin gearresteerd zal worden voor deze misdaden?"

„Neen," antwoordde ze ernstig, „dat geloof ik niet!"

„Maar ziet u dan niet, wat voor motief hij gehad heeft? Hij is een excentrieke uitvinder. Een eigenaardige oude man, die aan godsdienstwaanzin geleden heeft en ook op andere punten aan het malen was.... totdat hij eindelijk totaal gek werd. Kunt u uzelf niet voorstellen, hoe hij in zijn krankzinnigheid zich verantwoordelijk is gaan voelen voor den dood van uw broer en zich in het hoofd heeft gezet, dat hij zichzelf misschien weer rechtvaardigen kon, door degenen, die hem daartoe gedwongen hebben, te vermoorden als straf?"

Ze waren nu gelijkvloers gekomen en haastten zich naar den politieauto.

„Vertel me toch eens," drong hij op weg naar den auto bij haar aan. „Waarom hebt u de schuld op Holly willen schuiven?"

„Ik wist, dat hij toch niet veroordeeld zou worden; ik deed het, omdat ik niet kon uitstaan, dat u mishandeld zoudt worden. Het was niet meer dan een wanhoopsdaad, een soort krachtproef om u te redden."

Ze waren nu bij den wagen gekomen.

„Gaat u niet mee?" vroeg hij.

„Och nee, ik denk niet, dat het ergens goed voor is," zei ze bedaard.

Er was niet veel tijd om te redetwisten. Hij moest in den wagen stappen en haar achterlaten. Door het achterraampje zag hij, hoe ze hem glimlachend stond na te kijken. Hij kreeg een vreemd voorgevoel. Veronderstel eens, dat ze gelijk had! Veronderstel eens, dat hij deze lui op een dwaalspoor leidde! Ze waren doodsbenauwd om hun baantje te verliezen. Wat zouden ze hem wel aandoen? En toch scheen zijn veronderstelling zoo volkomen aannemelijk. Hij overdacht alles nog eens nauwkeurig. Hij kon geen enkele fout ontdekken in zijn redeneering. Een van zijn spionnen had hem nog verteld, dat Martin eens aan een barhouder bij hem in de buurt verteld had, dat hij rondliep met den angst, dat hij in het leven hiernamaals straf zou krijgen, omdat hij 'n luchtgeweer had uitgevonden, waarmee onschuldige vogels en eekhoorns en meer hulpelooze kleine dieren konden gedood worden en dat hij aan het werk was om er een te maken, waarmee men ook menschen zou kunnen doodschieten. Hoe verschrikkelijk moest dan de gedachte, dat hij meegewerkt had, om aan een onschuldige het leven te benemen, hem benauwd en gedrukt hebben!

En toch had Marlyn gezegd.... Wat had ze ook weer gezegd? Hij deed zijn best om zich ieder van haar woorden te binnen te brengen. Maar hij wist het niet meer precies. Hij kon niet denken onder het gerammel van den wagen door de straten en het gillen van den claxon, die huilde als een verloren ziel.

Eindelijk hielden ze halt voor het huis, dat in een der buitenwijken stond. Sanderson sprong het eerst uit den auto. Cattell wilde er slechts na veel overreding uitstappen. Grommend ging hij eindelijk mee naar binnen.

Het was een baksteenen huis en zag er niet zoo welvarend uit, als men wegens de welgesteldheid van Martin had mogen verwachten. Er was geen bediende te zien. Na herhaaldelijk schellen trachtte een detective de deur te openen. Die stond open. Hij ging naar binnen, gevolgd door de anderen. Cattell kwam achteraan, grommend over de dwaasheid, die ze begingen.

Maar zelfs Cattell was onder den indruk, toen ze Martin voorover op zijn lessenaar vonden liggen met uitgespreide armen. De pen, waarmee hij geschreven had, was over den lessenaar gerold en had overal inktvlekken gemaakt. Er lag een vel beschreven papier voor hem. De laatste letters waren nog vochtig.

„Ik weet, dat die koffer me verraden zal. En bovendien, ik heb er genoeg te pakken gekregen, om naar mijn meening mijn gedrag te rechtvaardigen en te herstellen, wat ik misdaan heb. Moge de Hemel me genadig zijn om het onschuldige leven, dat zij me dwongen te vernietigen. Alle kleine vogeltjes en eekhoorntjes zullen blij zijn, als ze hooren, dat ik dood ben.

Gamaliël C. Martin."

De dokter, die erbij geroepen werd, constateerde 'n hartverlamming, waarschijnlijk veroorzaakt door den schrik, toen de krankzinnige den claxon van den politieauto gehoord had, die voor zijn deur stilhield.

Dien avond schreven alle kranten met dikke letters:

Politiecommissaris Harley Cattell lost het Bogardus-raadsel op!

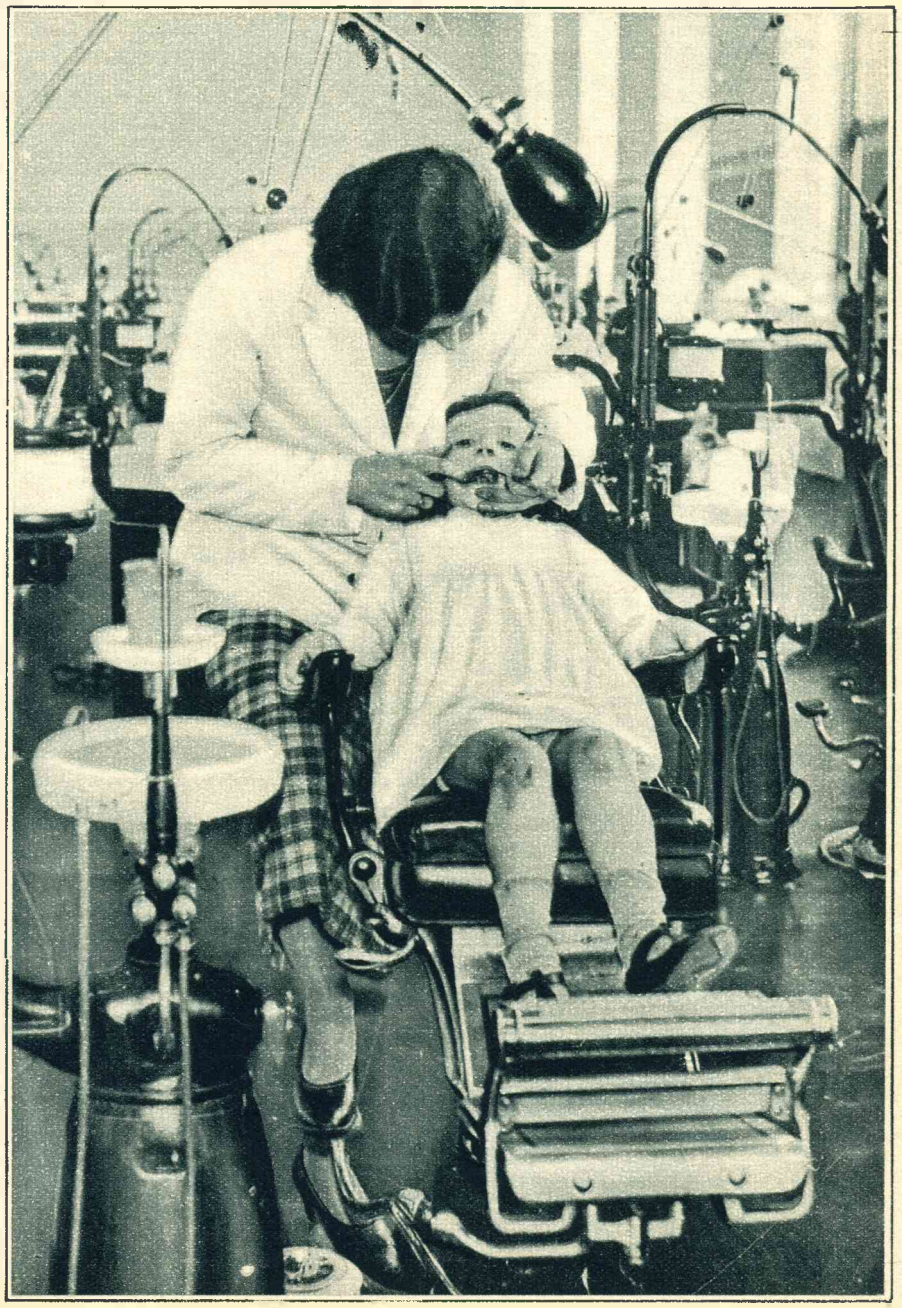

In de school-tandkliniek leert de jeugd voor het heele leven beseffen van hoeveel belang geregelde mondverzorging is.

EEN MODERNE REIS NAAR DE TROPEN

HET DAGELIJKSCH

Onlangs heeft er in den Indischen Volksraad een schriftelijk debat plaats gehad naar aanleiding van een mededeeling door de Regeering, dat de inlander met $2^1/_2$ cent per dag in zijn levensonderhoud zou kunnen voorzien. Inderdaad is dit cijfer wel wat al te laag, maar zelfs als men het vertienvoudigt, is het nog zoo belachelijk klein in vergelijking met hetgeen een doorsnee-arbeider in Nederland of elders in Europa noodig heeft om een dag te kunnen leven, dat men gemakkelijk kan begrijpen hoe miniem de kosten voor het dagelijksche bestaan moeten zijn in de Oost. Voor den inboorling althans. Hij heeft nog weinig of niets in de levenswijze van zijn voorvaderen veranderd. Hij is van nature met weinig tevreden en het klimaat waarin hij leeft, de rijkdom aan voedsel, welke de hem omringende natuur hem schenkt, zijn mede oorzaak van zijn geringe en snelbevredigde behoeften.

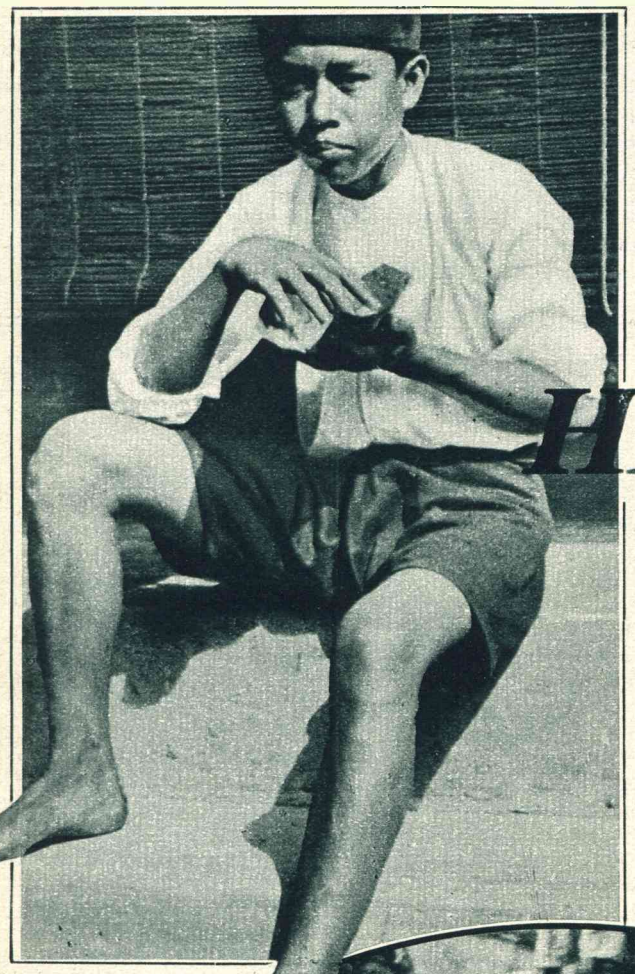

Een jongen, die aan de warong zijn maaltijd heeft gehaald. Rijst en groenten krijgt hij op een bananenblad opgediend. Kosten 5 cts., bediening inbegrepen.

Aan de ouden van dagen wordt door de inlandsche bevolking altijd voor niets voedsel verstrekt. Dit is geen bedelen, maar een oud gebruik wil, dat voor wie niet meer werken kan door de anderen gezorgd wordt.

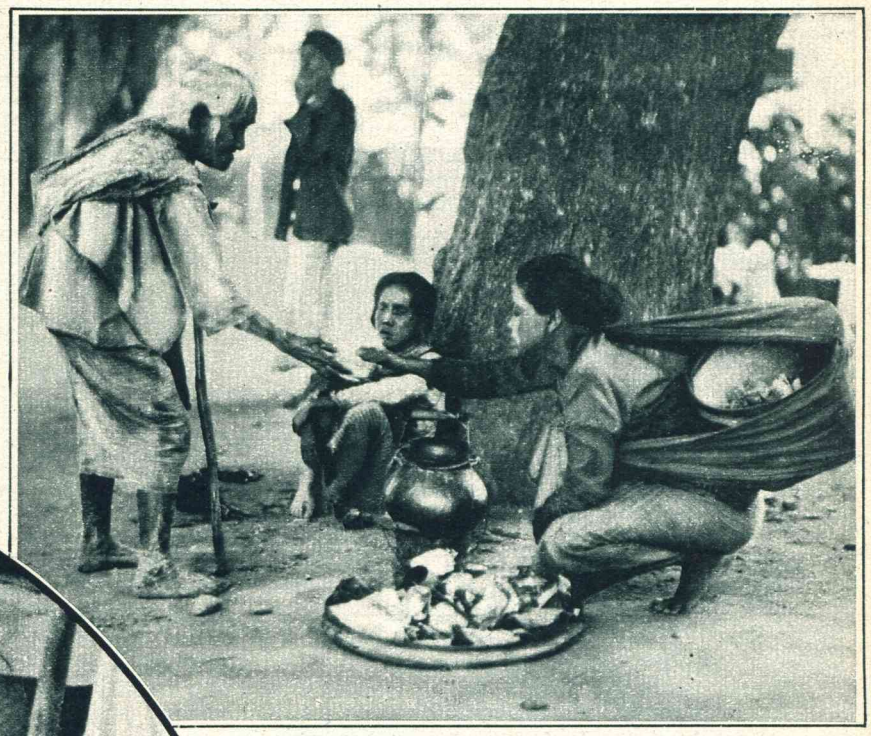

Een op Sumatra verschijnend dagblad heeft onlangs nog eens uitgerekend wat een volledige „restaurantvoeding", dat is een voeding, welke voor den geheelen dag toereikend is, en welke aan de warong (draagbaar restaurant) wordt verkocht, eigenlijk kost. Deze maaltijd bestaat uit rijst met groenten, koffie en een ei. Voor $9^1/_2$ cent voedt de inlander zich daarmede, en voldoende. Maar de Europeaan kan daarmede niet toe. Zijn gestel vraagt meer, en bovendien kan hij aan de op inlandsche wijze bereide spijzen niet of slecht gewennen. Ongetwijfeld is de inlander met zijn

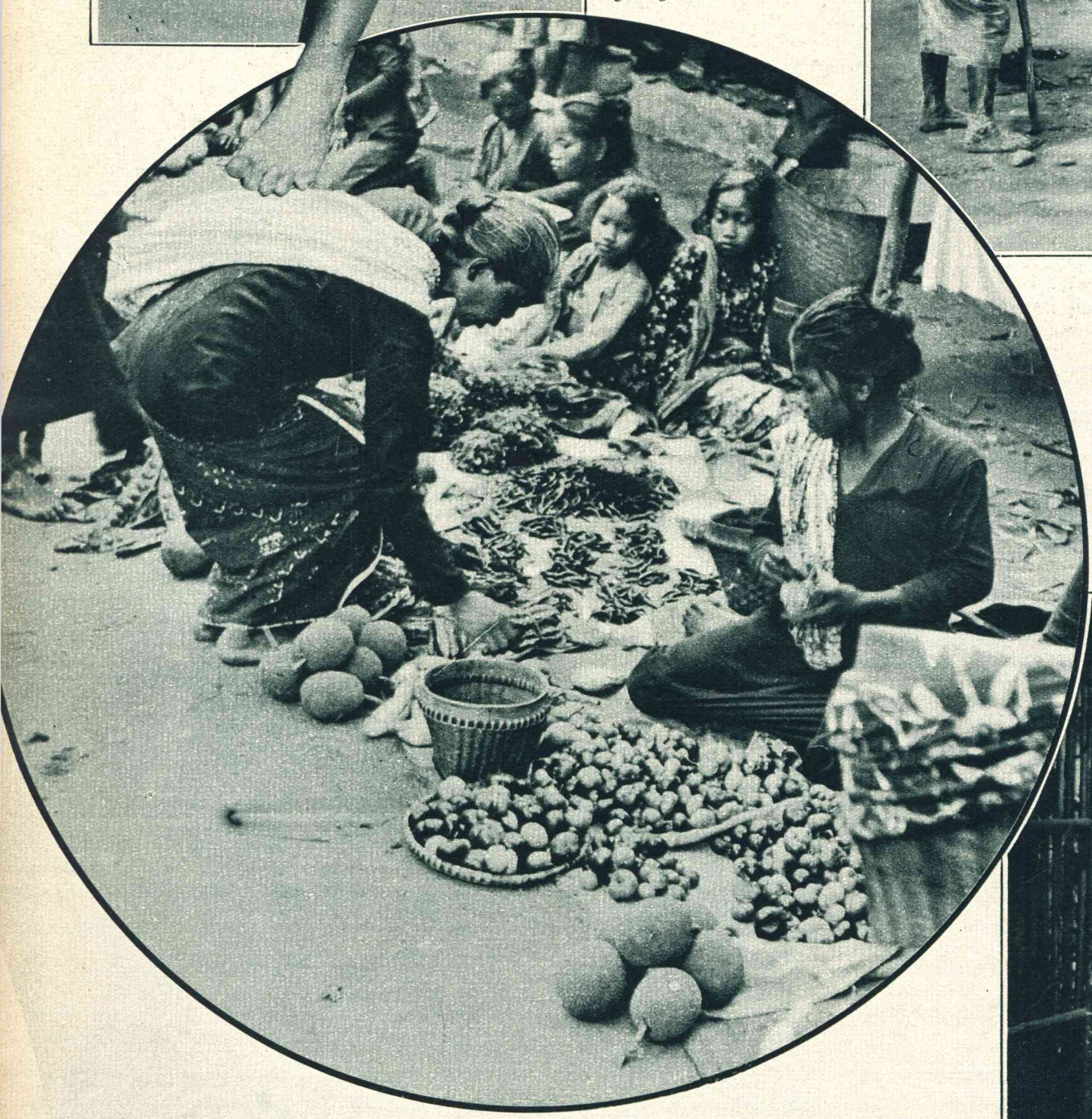

Inlandsche vrouwen doen inkoopen op de passar (markt), waar groenten en kruiden tegen geringen prijs te verkrijgen zijn.

Typisch-Indische wijze van koken voor 'n warmen maaltijd.

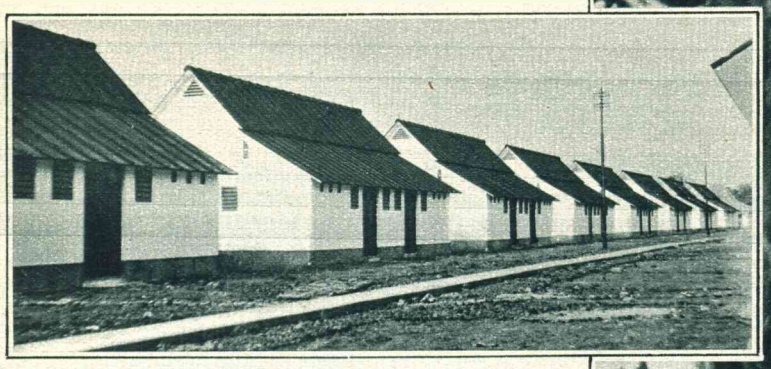

E LEVEN

Te Soerabaja heeft men getracht moderne betonwoningen te bouwen voor den inlander. De huur was voor den bewoner uit de overbevolkte dessa te hoog (8—15 gld. per maand) en de enkele die er introk keerde spoedig naar zijn dorp terug, de huizen aan Europeanen en halfbloeden overlatend.

geringe behoeften te benijden. Terwijl de Europeaan, zooal niet naar kaviaar, dan toch nog eens naar echt-Hollandschen stamppot of boerenkool met worst kan verlangen, zoo op de bekende degelijke vaderlandsche manier toebereid, kent de Indiër dit gemis niet.

Een inlanderswoning op Sumatra. Kosten waren aan den bouw niet veel verbonden. Hoofdzakelijk immers werd het opgetrokken uit bamboe, dat overal groeit. Huur behoeft er niet voor te worden betaald, daar het aan de dorpsgemeenschap behoort, evenals de grond. De wet zorgt, dat een blanke het huis niet in eigendom kan krijgen.

Ook de arbeidskrachten, die het voedsel moeten aanbrengen, zijn niet duur. In vele streken van Nederlandsch-Indië zijn de apen gedresseerd om de klapperboomen te schudden. Met de vruchten, die naar beneden vallen, voedt de inlander zich.

En het bovenstaande geldt niet alleen voor het voedsel, maar evenzoo voor kleeding en woning. De dessa-man zal nooit wenschen weer eens een goed zittende smoking om zijn leden te voelen, evenmin maakt hij plannen om zich eens, en voorgoed, in een mooi villadorp op de Veluwe te vestigen.

Het leven in de dessa's is nog ongecompliceerd, nog eenvoudig en klein. Men is er nog niet besmet met de „zegeningen" van onze cultuur. Maar voetje voor voetje wint ook in Indië de Westersche beschaving veld — en desondanks zal Oost Oost blijven en West West — en, naar het pessimistische woord van Galsworthy, nimmer zullen zij elkander verstaan.

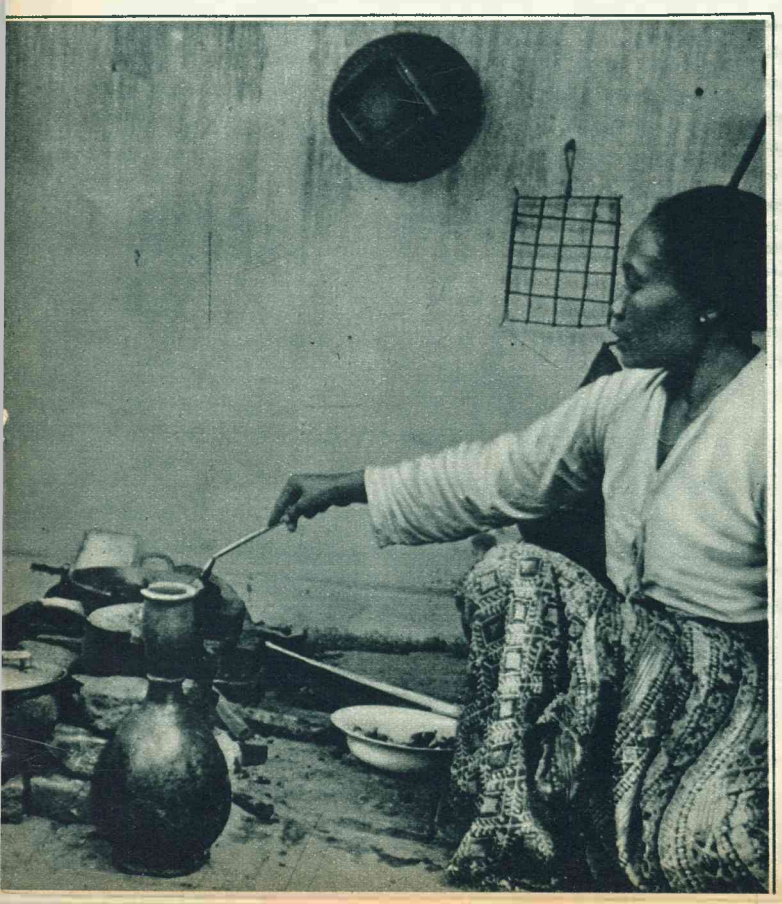

Een kostwinner, die voor zijn gezin even een maaltijd naar boven haalt. Vele Indische zeeën en rivieren zijn uiterst vischrijk. Geen visscher, schreef onze reporter, zag ik langer dan vijf minuten wachten om dan zijn net zwaar gevuld op te halen.

VAN HIER EN GINDS

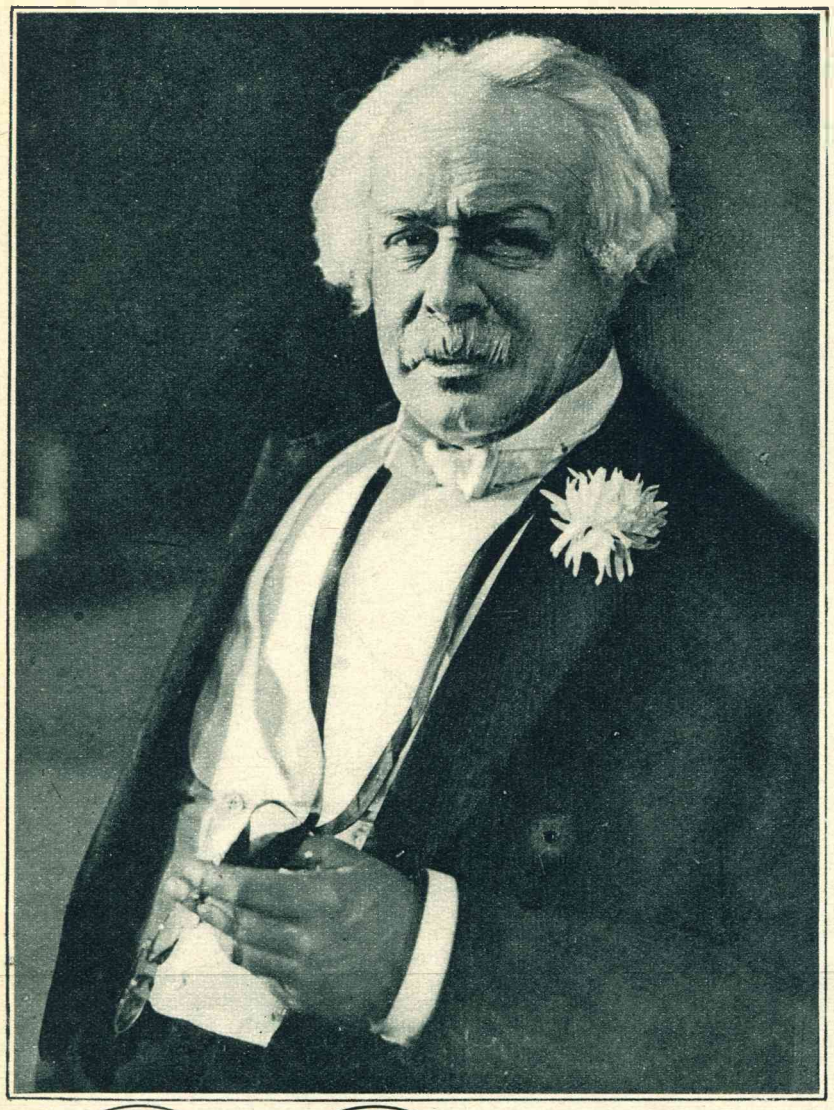

Te Amsterdam werd door het gezelschap van Louis Saalborn een opvoering gegeven van „Versailles", een na-oorlogsch spel door Emil Ludwig. — Henri Eerens als Lloyd George.

Bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de IJmuider Vischhandelvereeniging kwamen B. en W. het bestuur geluknvenschen.

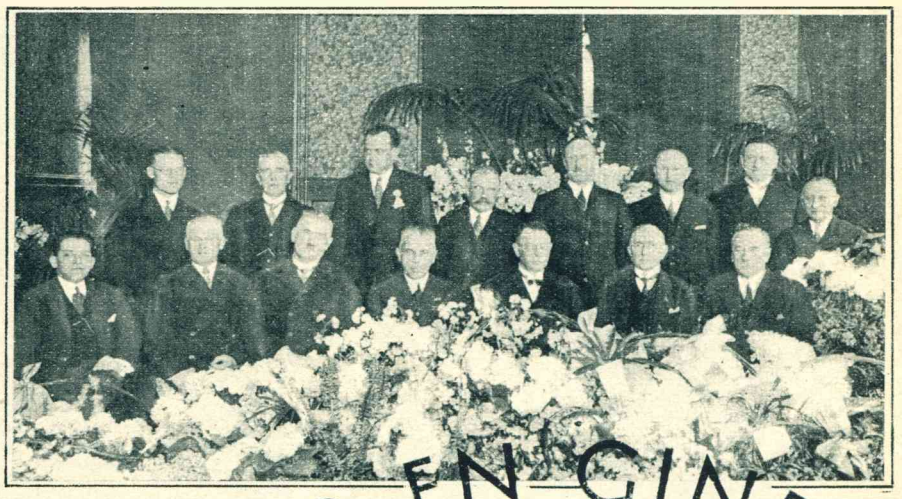

9 April hoopt het echtpaar J. Witte—Verhoek, Heerensingel 119 Haarlem, zijn gouden bruiloft te vieren.

De bekende wethouder van Blaricum, Jan Rigter, vierde zijn zeventigsten verjaardag. Hij is een der bekendste mannen uit het Gooi en geniet een groote populariteit. Burgemeester Klarenbeek kwam hem gelukwenschen.

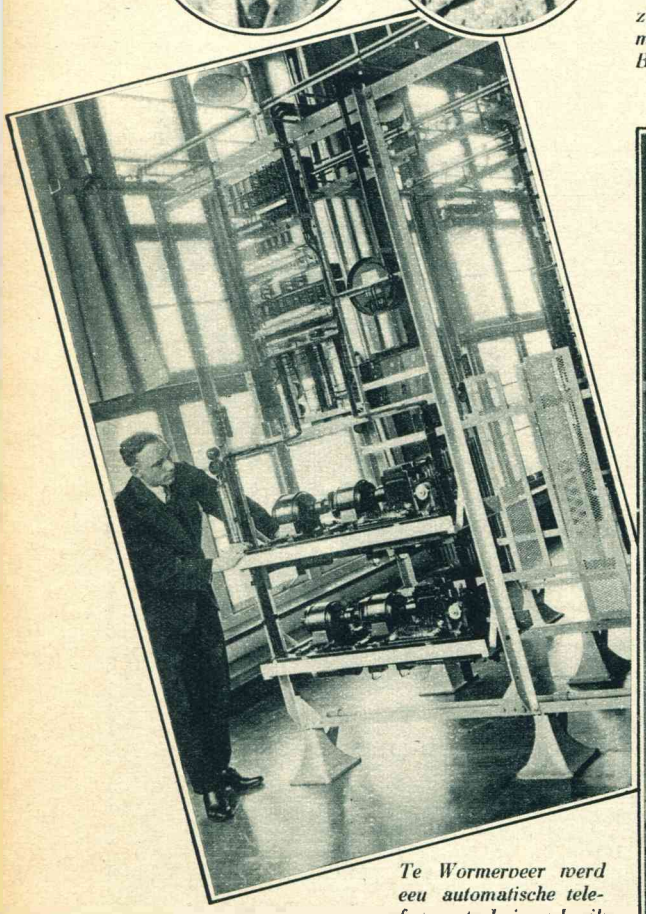

Te Wormerveer werd een automatische telefooncentrale in gebruik genomen. — Een kijkje in de nieuwe centrale.

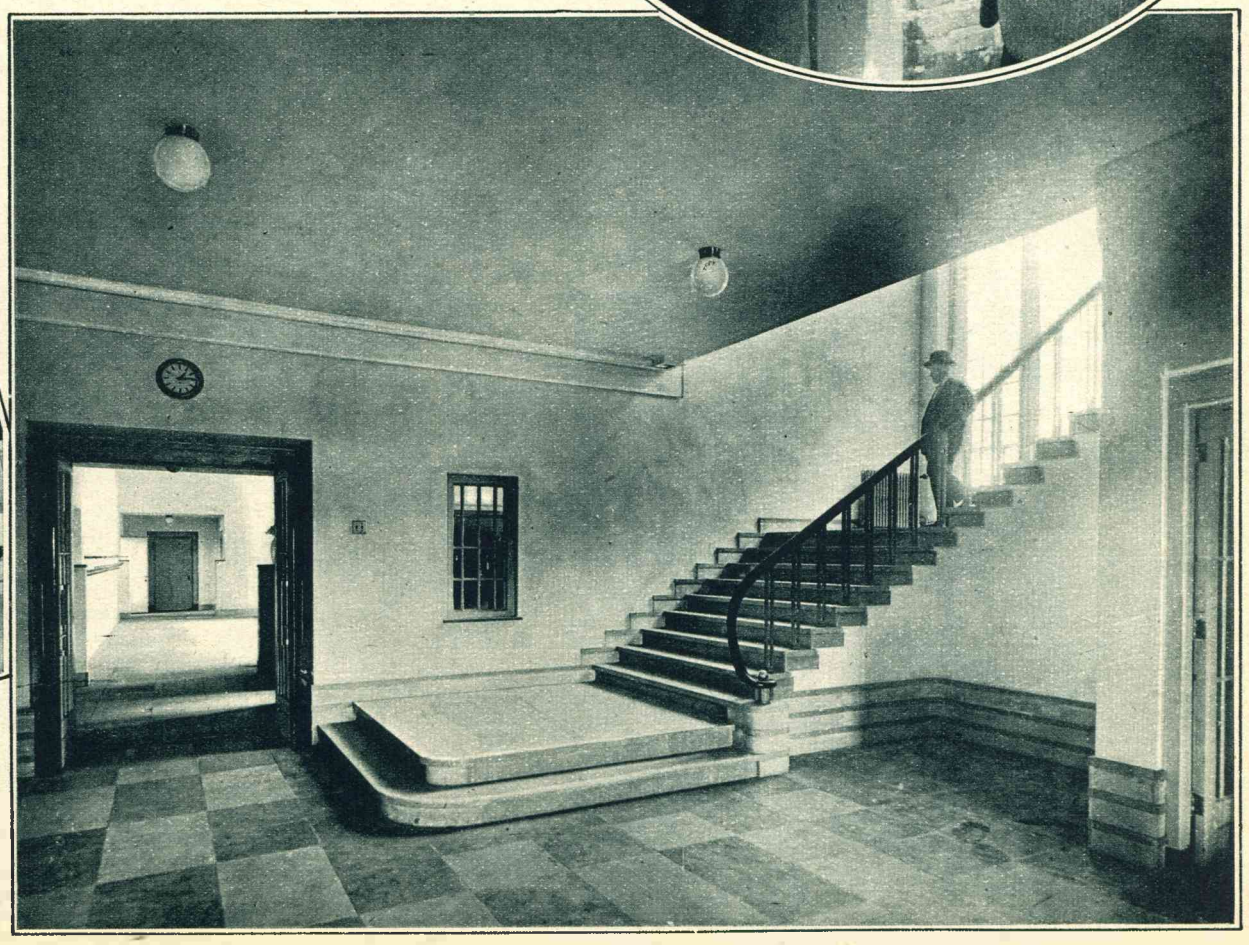

Aan de Haringvlietstraat in Amsterdam-Zuid werd het nieuwe Vossius-Gymnasium geopend. Een interieurkiek van het fraaie gebouw.

"DAT DIT JUIST NU MOEST GEBEUREN..!"

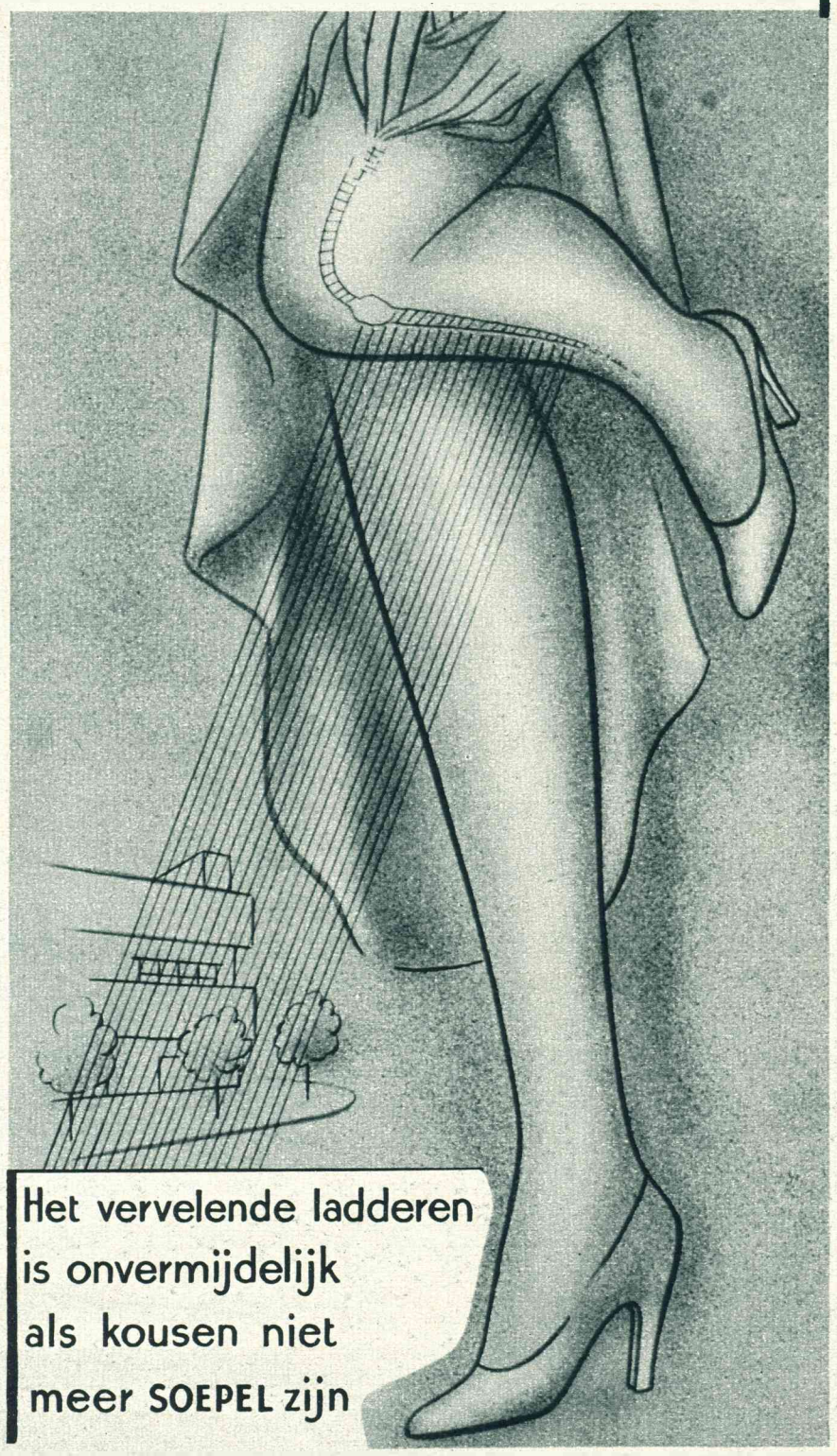

Het vervelende ladderen is onvermijdelijk als kousen niet meer SOEPEL zijn

Verkeerd wasschen bederft meer kousen, dan het dragen ooit doen kan. Want wrijven met harde zeepen en wasschen met scherpe waschpoeders doet de soepelheid snel verloren gaan, waardoor de zijden draden niet meer tegen uitrekken bestand zijn.

Behoud deze soepelheid door Uw kousen uitsluitend in Lux te wasschen. Lux wordt speciaal vervaardigd om kousen elastisch te houden en de kleur te behouden, zoodat ze veel langer meegaan en mooi blijven.

Twee minuten op en neerhalen in het zachte Lux sop is voldoende. Doe dit telkens, wanneer U ze heeft gedragen, want dit is het behoud van Uw kousen. Gebruik Lux voor alles wat U zelf wascht - al wat veilig is in water is veilig in Lux.

LUX

LEVER'S ZEEP MAATSCHAPPIJ N.V., VLAARDINGEN

LX30-07H

Hebt gij rheumatiek?

Zendt mij slechts Uw naam en adres en ik stuur U omgaand mijn speciale proefbehandeling ter waarde van ƒ 3.— gratis toe. Gij twijfelt? Zijt vreesachtig? Ge hebt reeds zoovele middeltjes gebruikt, Uw uithoudingsvermogen is herhaaldelijk op de proef gesteld geworden, alles echter zonder resultaat; telkens weer komt ge tot de overtuiging dat Uw geval hopeloos is. En ge voelt er niet veel voor om nog meer geld weg te gooien. Daarom bied ik U een proefbehandeling met Oliver's wondervoetpleister gratis aan. Ik weet wat deze pleister zal uitwerken. Ik weet dat ze in meer dan 100.000 gevallen verlichting heeft gebracht. Maar ik vraag niet dat gij mij op mijn woord zult gelooven, neen overtuig U zelf dat gij op mijn kosten geholpen kunt worden. Geen medicijnen, geen kruiden. Oliver's wondervoetpleister werkt op zeer natuurlijke wijze, want zij onttrekt het urinezuur door de huid aan het lichaam. Oliver's wondervoetpleister is een antiseptische krachtige pleister. Men brengt ze aan onder de voetzool, waar de poriën het talrijkst zijn en waar de pleister U geenszins hindert bij het werk of welke ontspanning ook. Men krijgt dadelijk verlichting. Waarom zult ge blijven lijden? Zendt Uwen naam en adres en een proef zal U dadelijk toegezonden worden. R. A. Oliver, 126, New Court, Farringdon Street, London, Engeland.

ADVERTEERT IN DIT BLAD

De een heeft dit de ander dat

maar U sukkelt met Uw voeten

Likdoorns zoo groot en zoo hard als (kleine) knikkers, winterteenen, zomerteenen, voorjaarsteenen, spot er maar mee, wie al dit fraais heeft, weet er van mee te praten.

En hardnekkig blijven deze kwelgeesten hangen, net als lastige visite, die maar niet weg wil, al heeft de klok reeds 12 uur geslagen

Maak er toch een eind aan met Trannosan, de wereldberoemde vinding van Prof. Dr. Polland van de Univ. te Graz. Er zijn 2 prachtige preparaten. Dit zijn ze

Uw Apotheker en Drogist hebben beiden. Voel de weldaad. De razende, stekende pijn houdt direct op als U de Remedy op den likdoorn legt en na 2 dagen haalt U met 2 vingers den kwelgeest er gedwee en gemakkelijk uit en gooit hem weg. Weg is weg.

En doen Uw voetzoolen en teenen zeer van schoenen „37 met pijn" (heeren 41 met zelfverachting) of door het vele loopen en staan: Een Trannosan voetbad en al de ellende is vergeten. Heerlijk, U leeft weer, de wereld lacht weer tegen U.

Maar zeg vooral bij aankoop: Trannosan, anders blijft U nog met Uw kwelgeesten zitten. Ga nog heden naar Uwen Apotheker of Drogist, of bel hem op. R-2-c3

Likdoorn en Eelt Remedy voor 8 toepassingen met Garantiebewijs en Gratis Voetbad . . . 45 c.	**Voetbad voor 6 voetbaden, bestaande uit 15 minerale zouten van geneeskr. bronnen 45 c.**

Trannosan Company Verlaatstr. 52-56 Rotterdam

Parijs - Londen - Brussel - Singapore - Paramaribo
Berlijn - Zurich - Batavia - Athene - Danzig

Trannosan helpt snel en wel.

Het marine-luchtschip „Akron" der Vereenigde Staten, het grootste te
70 personen (dit is ongeveer de geheele bemanning) kwamen om het

n, het grootste ter wereld, is in een storm geraakt en vernield. Ruim
kwamen om het leven. De „Akron" bij een proeftocht boven New York.

VROUWENLEVEN

Lichtgroene organdi kinderjurk, bezet met kleine viltrondjes in zachte pasteltinten.

KINDERMODES

Een eenvoudig jurkje van eenvoudig materiaal in 'n goed gekozen kleur — meer is er eigenlijk niet noodig om er 'n klein meisje allerliefst te doen uitzien. Maar er zijn van die gelegenheden waarbij de jonge moedertjes niet tevreden zijn met 'n eenvoudig jurkje voor haar lievelingen, gelegenheden waarvoor nu eens iets heel bizonders wordt gezocht.

Dit bizondere lanceert, in een aantal modellen, het Parijsche modehuis Ars Lenci, dat zich speciaal toelegt op kinderkleeding. Deze nieuwe modellen geven de eigenaardige combinatie van organdi met vilt, 'n combinatie waardoor ongemeen fraaie effecten worden verkregen.

Kinderjurk van citroengele organdi met opgenaaide bloemen van kleurig vilt.

Een netwerk van smalle viltbandjes in rose en blauw over wit organdi.

De kinderjurken van Ars Lenci zijn allesbehalve goedkoop; ze kunnen dat ook niet zijn om de kwistige garneering van minutieus handwerk. Maar er zullen zeker wel jonge moeders wezen, die er tijd en geduld voor over hebben om een extra feestjurk voor de kleintjes ook eens echt feestelijk te maken.

Voor 'n klein bruidsmeisje, bijv., ontwierp Ars Lenci een tot den grond reikende jurk van organdi met kort lijfje, waarover 'n van voren over elkaar kruisende fichu. De lange, wijde rok heeft vier uitgeschulpte strooken, welke van onderen zijn afgewerkt met 'n smal randje vilt, uitgetand aan den onderkant. Ook de fichu is omgeven met een dergelijk viltrandje en het kleine bijpassende hoedje is er mee gegarneerd.

Tusschen twee haakjes — voor het uittanden en het uitknippen van vilt bestonden vroeger, toen men kleedjes en loopers en dergelijke liefst borduurde op viltlaken, kleine instrumentjes. Misschien zijn die nog wel in den handel.

De drie kinderjurken van onze afbeeldingen zijn, op verschillende manieren, met vilt gegarneerd.

De eerste jurk van lichtgroene organdi heeft applicaties van kleine viltrondjes in zachte pastelkleuren. Zeer fraai is bij dit jurkje de afwerking van rokje en mouwtjes, waarbij het zoompje in zig-zaglijnen is genaaid eer het naar links werd omgeslagen.

Dezelfde fraaie afwerking heeft het tweede jurkje, met zijn allerliefste garneering van kleurige vilten bloemetjes op het citroenkleurige organdi van de jurk. Ook zonder het keurig afgewerkte bolerootje zou dit jurkje reeds alleraardigst zijn, maar die sierlijke bolero verhoogt nog de waarde ervan, zonder dat ze iets opgedirkts geeft.

Dit is de waarde van deze modellen, dat ze kinderkleeding te zien geven waaraan kosten noch moeiten gespaard zijn, maar waarbij toch het kinderlijke niet is verloren gegaan, waarbij juist het kinderlijke zoo goed naar voren komt.

Dat is zeker ook het geval met ons derde modelletje, waarbij 'n netwerk van smalle rose en blauwe randjes vilt over het witte organdi is gelegd.

Zulk een garneering zou ook te beproeven zijn met héél smal fluweelband of met lingerielint. Wel verkrijgt men dan natuurlijk weer 'n heel ander effect. Juist het doffe, tamelijk zware vilt vormt een eigenaardig contrast met het luchtige organdi, waaraan het tevens 'n stevigheid verleent, waardoor de jurkjes wijd uit staan, wat ze nog een extra feestelijk toetsje geeft.

Dit laatste jurkje is van onderen afgewerkt met 'n gefestonneerd randje. Het dubbele platte kraagje, afgebiesd met de contrasteerende kleur, vormt een tamelijk bewerkelijke, maar toch heel eenvoudig aandoende garneering van het halsje.

PAULA DEROSE.

Rose Ellen en het juweel

DOOR PATRICIA WENTWORTH

Onder dezen eigenaardigen titel zal onzen lezers een premie-boek worden aangeboden door onze bezorgers of agenten, waarvoor zooals men weet een vergoeding van slechts 17½ cent, ingenaaid, of 70 cent in prachtband gevraagd wordt. Deze roman van de beroemde Amerikaansche schrijfster Patricia Wentworth behelst de spannende geschiedenis van een meisje, een jongen, die later als vrouw en man 'n hoofdrol spelen, en 'n juweel, een buitengewoon kostbaar kleinood. Als het boek aanvangt zijn de jongen en z'n pleegzusje nog zeer jeugdig en wordt er juist in een familie-vergadering beraadslaagd op welke wijze over het lot en de naaste toekomst van de twee verweesde kinderen zal worden beschikt. Hoe het daar toegaat en wat de jongen vooral, die overigens een jongen uit één stuk is, van deze verzameling familieleden te wachten heeft, wordt in het hier volgend uittreksel weergegeven.

Jongeheer Peter trok een afschuwelijk gezicht, wierp de vuurroode kamerjapon, waarin hij zich, tijdens het spel met zijn pleegzusje Rose Ellen, gehuld had, af en ging naar beneden, terwijl hem het hart bij elken stap dieper in de schoenen zonk. Ellendig, dat een mensch niet zonder bloedverwanten leven kon, vond hij. Natuurlijk werd hij beneden weer ter verantwoording geroepen voor het een of andere kattekwaad. Met één sprong was hij de laatste vier treden af, en meer struikelend dan loopend kwam hij de kamer binnen.

Iemand zei : „Hemeltje lief !" En weer een ander riep : „Kalm, kalm een beetje, jongen." En hij hoorde fluisteren : „Jongens hebben geen gevoel, absoluut geen gevoel, mijn waarde," waarop zijn oom Mattheus opmerkte : „Doe de deur achter je dicht, Peter...."

Peter sloot de deur, bleef op ongeveer een meter afstand van zijn verwanten staan, en keek hen nieuwsgierig aan. Het leek wel, alsof de geheele kamer gevuld was met familieleden, en verbaasd vroeg hij zich af of andere menschen ook zooveel verwanten zouden hebben. De vrouwen hadden zwarte japonnen aan, en de mannen droegen zwarte dassen. Als zij over zijn moeder spraken, zeiden zij : „Die arme Olivia." Men ging de menschen onwillekeurig haten, wanneer zij op die manier over iemand spraken.

Peter vischte een eindje touw op uit zijn linkerbroekzak. Het zat tamelijk verward, omdat er nog een half afgekauwde tooverbal, een stukje schuurpapier, een konijnenstaart en een eindje kaars in dien zak zaten.

„Doe niet zoo zenuwachtig, Peter," viel Charlotte Oakley, die een verre nicht van hem was, in.

Maar Peter nam niet de geringste notitie van die opmerking. Met gefronste wenkbrauwen bekeek hij zijn stukje touw ; hij ontwarde den knoop, dien hij er in gelegd had, en maakte er toen een heel nieuwen, veel ingewikkelder knoop in.

Van de stemming, waarin zijn bloedverwanten verkeerden — de bloedverwanten, die hij in stilte naar de andere wereld wenschte — had hij niet het flauwste begrip. En, eerlijk gezegd, boezemde ze hem niet de geringste belangstelling in. Iets, dat heel verkeerd was van Peter, want het betrof hier niet meer of minder dan zijn onmiddellijke toekomst. Geen van hen wenschte iets voor Peter te doen, maar zij deinsden er voor terug dit openlijk onder woorden te brengen. Wat had men aan zoo'n jongen, die je de ooren van den kop at, zonder dat hij vrijwel een cent binnenbracht, en wien men den heelen dag toeschreeuwen moest : „Veeg je voeten ! Wasch je handen ! Gedraag je behoorlijk !" Neen, een dergelijken lastpost kon ieder hunner missen als kiespijn. Maar.... de een voor den ander zou zich wel tienmaal bedacht hebben, alvorens uit te spreken, wat hem op het hart lag, en ieder hoopte dat een ander dan hijzelf de kat de bel zou aanbinden.

Aan het hoofd der tafel zat de eenig overlevende broer van Peter's vader : Mattheus Waring, 'n man, die kans gezien had zijn advocatenkantoor in de provincie tot 'n aanzienlijke hoogte op te voeren.

Al de bloedverwanten, die in het vertrek bijeen waren, keken naar Peter. Peter was een flink uit de kluiten gewassen jongen van ongeveer twaalf jaar. Zijn dik, kleurloos haar stond als een borstel overeind ; zijn gezicht was vol vlekken en sproeten ; zijn kleeren hingen er meer dan slordig en onverzorgd bij ; in een van zijn kousen gaapte een groot gat, en zijn teenen staken vrijwel overal door de schoenen ; en dan waren er die vuile handen, die zonder ophouden aan dat stukje touw wriemelden, neen, veel aantrekkelijks had Peter inderdaad niet.

„Ik snap niet, dat zóó'n vader zóó'n jongen kan hebben," flapte Emilie Waring er uit. „De arme Henry was in zijn tijd een der knapste jongemannen, die ik ooit gekend heb."

„Hij stemt in geen enkel opzicht overeen met de andere familie-leden," merkte juffrouw Oakley op. Zij wierp haar hoofd een weinig achterover, en voegde er aan toe : „De arme Olivia stond overal bekend als een schat van een meisje."

„We zitten alleen maar met de vacantiedagen," zei Mattheus Waring ; maar zijn zuster Emilie onderbrak hem.

„Je oom Mattheus is zoo vriendelijk geweest, de kosten op zich te nemen om je naar een school te zenden, Peter," zei zij. „Hij was dit natuurlijk in 't geheel niet verplicht, maar uit respect voor je armen vader...."

„Nou, nou, Emilie," meende haar broer haar ietwat te moeten remmen. Want hij had over het toch al niet aantrekkelijke gelaat van Peter een uitdrukking zien glijden, die het nog minder voor zich deed innemen dan anders, en hij voelde zich niet bijster op zijn gemak.

„Wil je zoo vriendelijk zijn mij te laten zeggen, wat ik te zeggen heb, Mattheus? Zooals ik reeds mededeelde, heeft je oom de kosten van je opvoeding op zich genomen en nu veronderstellen wij, dat een van de bloedverwanten van moeders zijde wel zoo vriendelijk zijn zal, je met de vacantie een onderdak aan te bieden."

Charlotte Oakley bloosde.

„Wij zijn ten slotte maar nichten, juffrouw Waring," viel zij met een hooge stem in, een stem waarin het protest aan duidelijkheid niets te wenschen overliet.

Een kleine uitgedroogde man, die nog geen woord gesproken had, boog zich over de tafel naar Mattheus toe. Zijn naam was John Banham, de stiefbroeder van Olivia Waring.

„Alles draait natuurlijk om de duiten," zei hij. „Ik bezit zelf geen tooien cent, zooals jullie allen weten, en de volgende week vertrek ik weer naar Japan. Maar ik weet...." zijn stem daalde tot een gefluister, „dat lijkt me een kans.... waarom zouden we het hem niet vragen ?"

De trek op Peter's gelaat werd steeds norscher. Hij had nu zes knoopen in zijn eindje touw gemaakt, en begon aan den zevenden. Eensklaps kwam hij tot de ontdekking, dat hij aangesproken werd. Oom Mattheus boog zich naar hem toe en keek hem onderzoekend aan. Allen keken naar hem.

Mattheus Waring trommelde even met de vingers op de tafel, toen zei hij op tamelijk luiden toon :

„Peter, heeft je moeder je wel eens ooit gesproken over het juweel uit Annam ?"

Peter hield op met naar zijn stukje touw te kijken : hij hield midden in een knoop op, en keek in de plaats daarvan naar zijn bloedverwanten. Zijn nicht Charlotte had nog altijd een zeer rood gelaat. Zij zei :

„De arme Olivia was van nature zeer terughoudend. Zij sprak mij er nooit over, hoewel wij zoo goed als zusters met elkander omgingen. Zij heeft er nooit tegen iemand met een woord over gekikt, en nu vraag ik je : hoe kun je nu in 's hemelsnaam verwachten, dat zij er dan wel met dien jongen over gesproken zou hebben, als zij mij of mijn zuster nooit in vertrouwen heeft willen nemen ?"

Er schitterde iets in de oogen van John Banham. Mattheus Waring bleef met de vingers op de tafel trommelen en merkte droogjes op :

„Ik heb zoo'n idee, dat Peter ons dat het beste zal kunnen vertellen, juffrouw Oakley. Kom, Peter, zeg ons eens : heeft je moeder je ooit over dat juweel uit Annam gesproken ?"

De oogen van oom John waren precies die van een aap. Klein maar schitterend, en bruin van kleur. Peter keek hem vlak in het gelaat en gromde toen op stuurschen toon :

„'t Zou kunnen."

„Geen greintje manieren," merkte Charlotte Oakley op — zoo luid, dat iedereen 't hooren kon.

Maar met die paar simpele woorden had Peter het respect van oom Mattheus gewonnen, en de genegenheid van oom John.

John Banham lachte.

„Je bent niet van plan je te laten uithooren, wat? Maar enfin, hoor eens hier, Peter, we zouden toch zoo'n soort ruilhandeltje op touw kunnen zetten, een ruilhandeltje op grond van goed vertrouwen, zooals dat onder heeren wel meer gebruikelijk is. Jij vertelt ons, wat jij weet, en ik zal je vertellen, wat ik weet. En ik ben zoo van het een en ander op de hoogte," voegde hij er met een knikje aan toe, dat alle aanwezigen zich haastten te beamen. „Is dat een behoorlijk voorstel, ja of neen ?"

Peter had zijn eindje touw laten vallen. Hij dook ditmaal in zijn rechterzak, haalde er een griffel, een stuk lak, een appel en ongeveer een meter in mekaar gefrommeld rose lint uit te voorschijn. Toen knikte hij tegen John Banham en begon knoopen in het lint te maken.

„Zoo, ze heeft hem er dus over gesproken," zei Emilie Waring op fluisterenden toon, maar niet zoo zachtjes, of elk woord bereikte Peter's ooren.

„Dat had ik wel gedacht," zei John Banham kort. „Vooruit dan, Peter, voor den dag ermee...."

„Eerst u," zei Peter, die een verwoed gevecht leverde met een weerspannigen knoop.

„Onzin !" viel Emilie Waring in. „Als je moeder je inderdaad alles meegedeeld heeft, is het een staaltje van je plicht, dat je ons ook alles vertelt. Een kleine jongen zooals jij, kan onmogelijk beoordeelen, welk een belang die geschiedenis voor ons allen heeft. En stop nu in 's hemelsnaam dat verschrikkelijke lint weer in je zak, of schei ten minste uit met dat ellendige gewurm," voegde zij er op scherpen toon aan toe.

„Kom hier, Peter," zei John Banham. Na Emilie Waring's uitval klonk zijn stem koel en rustig.

Peter deed een stap naderbij. Hij had er het land aan, dat men hem aanraakte ; maar John Banham gaf hem een opgewekt knipoogje en zei :

„Zoo, dus ik mag beginnen ? En dan zul jij zeggen wat je op je hart hebt ? De eer aan den ouderdom. Gelijk heb je. Ik vind het best hoor. — De geschiedenis begint met je oom Jacques."

Hij kuchte licht en wierp over zijn schouder 'n blik van verstandhouding in de richting van Mattheus en Emilie, waarna hij zich opnieuw naar Peter wendde. „Hij — eh — was nou niet direct wat je noemt een braaf jongetje op school, om precies de waarheid te zeggen, hij was zoo'n beetje uit hetzelfde hout gesneden als ik. Hij wou niet leeren en kwam nooit door zijn examens. Aanvankelijk iemand van twaalf ambachten en dertien ongelukken, ging hij er op een goeden dag vandoor, en in langen tijd wist niemand, waar hij precies uithing. Enfin, om kort te gaan, een jaar of twaalf geleden bevond je oom Jacques zich in Annam. Althans hij is er zeker een paar weken geweest, dat weten we beslist. En wat we ook zeker weten, of ten minste voor zeker mogen aannemen, is, dat hij tijdens zijn verblijf aldaar in het bezit kwam van een zeldzamen steen, die bekend stond als het juweel van Annam. Het laatste weten wij niet zeker, maar alles wees er op, dat dit inderdaad het geval was. De steen had zijns gelijke niet. Ik heb er twintig jaar geleden al over hooren praten en ik heb oude menschen gesproken, die dezelfde verhalen gehoord hadden, toen zij jong waren ; maar nooit heb ik iemand ontmoet, die den steen werkelijk gezien had."

Peter had het rose lint laten vallen. Zijn diepliggende oogen waren op John Banham's gelaat gericht.

„Wat is het dan voor iets," vroeg hij, „dat juweel ?"

„Dat weet juist niemand," antwoordde John Banham, op de hem eigen snelle manier van spreken. „Niemand weet het, omdat niemand den steen ooit gezien heeft. Men noemt het het juweel van Annam ; en Annam beteekent „De verborgen weg". Het was een verborgen kleinood, een heilig juweel, dat op een geheime plaats bewaard werd. Ik neem aan, dat oom Jacques kans gezien heeft, het te bemachtigen. Het was bekend, dat hij de binnenlanden ingetrokken was, in gezelschap van twee mannen, een, die Henderson heette, en een andere, die leefde onder den naam van Dale, maar ik geloof niet, dat dit zijn werkelijke naam was. Zij kregen oneenigheid en gingen daarop uiteen."

DE BITTERE KELK

DOOR OCTAVUS ROY COHEN

EERSTE HOOFDSTUK

De slanke jongeman in de sjofele overjas voelde zich meegesleept worden door den stroom van vroolijke menschen, die uit den schouwburg kwamen. Een paar minuten stribbelde hij tegen, en trachtte het trottoir te bereiken — toen zag hij van dit nuttelooze voornemen af, en liet zich kalm meesleepen naar den hoek.

Het gistte in de straat van opgewektheid. Het was er propvol met theaterbezoekers, die een prettigen avond hadden genoten, mannen en vrouwen en kinderen, die er voor bedankten, hun humeur te laten bederven door den vervelenden, druilerigen regen, die in den loop van den avond was beginnen neer te komen, en die de taxi's en luxe-auto's deed slippen op het glimmende asfalt. Er drongen stukjes lach de ooren van den jongeman binnen, en brokjes van gesprekken — gedachtenwisseling over het stuk, of de film, die men dien avond gezien had ; opmerkingen over warme, gezellige huiskamers, en over weelderige restaurants, waar muziek was en dans en een overvloed van uitgelezen, voedzame spijzen.

Dit alles hoorde de jongen, en een glimlach, die niet vrij was van bitterheid, kwam heel even over zijn breede dunne lippen. Hij hoorde hen lachen over het weer — zij konden spotten om de kou en den regen, de elementen uitdagen, om hun vreugde van dien avond tegen te werken. Maar de slanke jongeman blufte niet : voor hem was de koude een voelbare werkelijkheid ; zij voorspelde hem wéér een nacht van gemartel op een bank in het park, een nacht vol koude ongemakkelijkheid en knagenden honger. Zijn tamelijk lange, verstorven gezicht wendde zich naar het Noorden, en zijn zachte bruine oogen zochten de straat af, die straalde van pronkerigen glans. Toen werd zijn gelaatsuitdrukking hard.

Het was een gezicht, waarop de bitterheid niet thuis scheen te hooren. Het was een knap gezicht, het gezicht van een dichter, een droomer. Onder den ouden vilten hoed kon men het dikke bruine haar zien, boven een breed voorhoofd, dat sprak van schranderheid en van goede afkomst. De neus was misschien iets te lang en te dun, de kin vierkant, en in de groote oogen toonde zich een ziel, die rijk was aan liefde en geduld. Men zou zich gemakkelijk kunnen voorstellen, dat deze jongeling, in avondcostuum en hoogen hoed, zijn dame naar een limousine geleidde — maar toch stond hij in werkelijkheid buiten het gewoel der menigte, huiverend en hongerig, en onzegbaar eenzaam.

Toch had hij geen medelijden met zichzelf. Hij mokte, protesteerde niet. Alleen boog hij het hoofd onder een gruwelijk vonnis — met zesentwintig jaren voelde hij zich door het leven verslagen, zag hij geen hoop meer, geen kans en geen mogelijkheid, om te leven.

De menigte begon zich nu te verspreiden. Arbeiders en hun gezinnen, die de stad in waren gekomen, om een filmschlager te zien, reden weg in hun bescheiden automobieltjes of in de tramwagens ; anderen verdwenen in limousines en sedans en dure reiswagens. De drie groote restaurants van de stad liepen vol, werden luidruchtig. Leege taxi's schoven her en der, op zoek naar vrachtjes, parkeerden dan en wachtten, op hoop van zegen.

De jongeman zag nog maar één weg. Zijn bloed was kil en zijn spieren waren stijf van de bijtende kou. Hij stak de straat over, terwijl het water naar binnen hoosde door de gaten in zijn schoenen, en de bordpapieren binnenzolen doorweekte, waarvan hij althans nog eenige beschutting had gehoopt. En toen ging hij den kant van Markstein op.

Markstein was niet maar een gewoon restaurant — het was de gril van het oogenblik. Oorspronkelijk was het een fijne banketbakkerij geweest — nu had de uitgaande wereld de opvatting dat men eigenlijk alleen dáár iets kon gaan eten na den schouwburg. Daar verdrong zich, iederen avond van elf tot twee, de élite der stad en de aristocratie van de onderwereld : heeren in smoking en dames in avondjaponnen zaten schouder aan schouder met opkomende partijleiders, dobbelaars, tooneelspelers, worstelaars en opgedirkte juffers.

Het was mode, na een voorstelling bij Markstein te komen ; daar waren de sandwiches groot en fijn, de lekkernijen uitgezocht, en het bierachtige vocht leek zooveel op bier, dat er getwijfeld werd, of er niet een geheime voorraad van vóór het drankverbod achter stak.

In de „lunchroom" zelve was het een Babel van druk gepraat, een draaikolk van woorden, waaruit men nu en dan een stukje zin kon opvangen — dat op zichzelf niets beteekende, maar óók zijn rol speelde in die vertooning van echte luchtigheid : en de vroolijkheid was er niet zoo gedwongen als bij Storch of Henline of in Het Nest — de drie fijne restaurants der stad. Markstein lokte niet met jazz, bevatte zelfs geen dansruimte, en toch was er binnen die muren een verkwikkende gemoedelijkheid ; men voelde, als men er binnenkwam, dat men daar niet alleen gewoon doen kòn, maar dat men het wel móést. En naar dien Markstein begaf zich die slanke jongeman in de sjofele overjas, ondanks het feit, dat zijn heele fortuin op dat oogenblik bestond uit twee koperen centen.

Hij duwde de draaideur en bleef in de vestibule staan. Hij voelde zich klaarblijkelijk niet op zijn gemak, als iemand, die 't recht zou moeten hebben, er te komen, maar het toch niet heeft. Vlug nam hij zijn kalen hoed af en knoopte hij zijn veel te lang gedragen overjas los. Het zwarte colbert-costuum, dat hij er onder droeg, was goedkoop confectie-werk, maar ondanks de lange jaren ijverigen dienst kon het de voorbeeldig gebouwde figuur van zijn bezitter niet verbergen. Toen trok de jonge man zijn overjas uit, bekeek zichzelf in een spiegel en besefte, dat zijn intree bij Markstein geen opzien kon baren : bij iemand, die er zoo behoorlijk uitzag en zich wist te bewegen, ging niemand scherp kijken, of de kleeren wel heelemaal in orde waren.

Hij ging dus binnen, en vatte post dicht bij een lange vitrine, waarin degelijke, smakelijke spijzen werden uitgestald : pas gebraden kalkoenen, ham van weelderige kleuren, kolossale kazen, flesschen met aanlokkelijke lekkernijen en hooge stapels versche broodjes. De geuren, die er uit opstegen, raakten zijn reukzenuwen en veroorzaakten een opwelling van onpasselijkheid, want de honger zat al diep in hem. Hij herstelde zich met krachtsinspanning en zijn fraaie oogen keken de zaal rond : hij zocht iemand, iemand, naar wien de wanhoop hem joeg.

En eindelijk zag hij hem — hij zag hem staan, alleen, heel achter in de zaal. De jongeman liep in zijn richting, zonder iets te laten blijken van de zenuwachtige spanning in zijn binnenste. Hij was nogal bang voor Andrew North.

Het voorkomen van Andrew North scheen zijn slechte reputatie te loochenstraffen. Terwijl hij daar met goedmoedige belangstelling keek naar de menigte bezoekers, zou men hem houden voor den welvarenden, tevreden eigenaar van de inrichting.

Hij was middelmatig groot, en middelmatig dik, en volkomen normaal gebouwd. Zoo iemand, die ongeveer een-meter-zeventig lang is, en ongeveer honderdveertig pond weegt. Hij had een blozend gezicht, en zandkleurig haar, niet erg dik meer, en oogen zonder bepaalde kleur of uitdrukking. Zijn gezicht stond strak, maar niet leeg. Op het eerste gezicht leek hij dom, maar als men langer bleef kijken, wist men wel beter.

De jongeman naderde North, die niet het minste blijk gaf, hem te zien. De jongeman aarzelde, bleef staan, raakte toen zijn arm aan.

„Meneer North...."

Andrew North keerde zich om. Hij keek den jongeman onverschillig aan, niet afwijzend, maar ook niet aanmoedigend.

„Ja ?"

„Ik zou u graag even spreken."

„Waarover ?" De stem drukte even weinig uit als het gezicht. De jongeman kreeg een kleur.

„Iets persoonlijks, meneer. U — u zult me wel niet meer kennen...."

„Je bent Alan Beckwith."

„Ja, meneer." Beckwith verbaasde zich. Zij hadden elkaar maar éénmaal ontmoet, een half jaar geleden — elkaar maar heel even ontmoet, onder geheel andere omstandigheden — en toch herinnerde de man zich niet alleen zijn gezicht, maar ook zijn naam. „Ik ben Alan Beckwith, en ik zou u heel graag even spreken...."

Weer vroeg North ronduit : „Waarover ?"

„Als we even konden gaan zitten — ik verzeker u, dat het zeer belangrijk is."

„Voor wien belangrijk ?"

„Voor mij."

„Nu.... ?"

Hun oogen troffen elkaar, die van Beckwith zacht en smeekend, die van North zonder eenige kleur of emotie. Alan begon te spreken, en zijn stem trilde van opwinding :

„Gunt u me alstublieft een paar minuutjes, meneer North. 't Heeft voor u misschien niet veel om het lijf, maar 't is toch een éénige kans."

„Hoezoo ?"

„Omdat ik...." en de lippen van den jongeman trokken, „omdat ik van plan ben, vanavond een eind aan mijn leven te maken."

TWEEDE HOOFDSTUK.

Andrew North was een geheimzinnig persoon — zelfs de politie wist niet, waar hij vandaan kwam, of wat hem hierheen gedreven had. Hij was niet altijd de leidende kracht geweest in de onderwereld der stad, maar toch waren er luitenants en sergeants bij de politie, die het strakke gezicht van North al in hun eersten diensttijd in verband met misdrijfjes en wanordelijkheidjes hadden gekend.

Nu regeerde Andrew North over de onderwereld als een czaar. Niemand had kunnen zeggen, hoe hij aan die macht gekomen was. Heerschers moest de onderwereld altijd hebben, maar tot dan toe waren het mannen geweest met een avontuurlijke loopbaan, mannen van ongeloofelijken lichamelijken moed, mannen, die den dood uitdaagden, al was het alleen maar, om hun volgelingen te sterken in het geloof, dat zij meer dan gewonen durf bezaten. Het waren altijd forsche kerels geweest, breed van schouders en diep van borst, altijd klaar om te vechten met de vuisten, de revolver of het mes. In de carrière van North kon men geen enkel geval van lichamelijken strijd nawijzen ; geen manslag was hem ooit toegeschreven, geen misdaad was regelrecht aan hem geweten. En toch stonden sterke kerels, die Andrew North in hun handen hadden kunnen verknijpen, te beven, als zijn koude visschenoogen maar even onvriendelijk keken ; zij draaiden en teemden om hem heen. Hij was een absoluut onverzettelijke en onbarmhartige leider.

Opmerkelijk was ook, dat hij zoo'n echte heer scheen te zijn. Zijn manieren waren rustig en hoffelijk. Men had hem met het beste publiek zien omgaan. Hij droeg gemakkelijk en natuurlijk zijn avondkleeren. Hij bleef op den achtergrond en hij bleef kleurloos, en toch werd zijn tegenwoordigheid altijd gevoeld. Juist zijn lijdzame kalmte deed een ontzettende innerlijke kracht vermoeden.

En Andrew North glimlachte nooit. Of eigenlijk kon niemand zeggen, dat hij wel eens een echte aandoening op zijn gezicht weerspiegeld had gezien. Toch scheen dit geen opzettelijke houding te zijn : men kreeg den indruk, dat hij langzaam en kalm en volkomen helder dacht.

Nu keek hij in de brandende oogen van den jongen Alan Beckwith, zonder de minste tinteling van belangstelling, zonder eenig blijk, dat de ontzettende aankondiging van den jongen man hem ook maar in 't minst trof. Hij keerde zich bedaard om, ging naar 'n kleine box en wenkte Beckwith, tegenover hem plaats te nemen. Een kellner verscheen met spijskaarten. North wachtte af.

Alan keek de lijst van verlokkelijke schotels door. Toen zag hij den ander aan.

„Ik heb geen geld," zei hij.

„Dat weet ik. Bestel maar."

Alan bestelde. North vroeg een broodje met kaviaar. En onder het wachten probeerde Alan, door de ijzige terughouding van den man heen te dringen.

„Ik ben meer dan dankbaar...."

„Had ik voor een hond ook gedaan."

Alan kreeg zijn broodjes. Ondanks zijn pogingen, om zich te beheerschen, at hij gulzig.

„Honger, Beckwith ?"

„Sedert gistermorgen niets gegeten."

„Kalmpjes aan maar."

Stilte — tot Alan zijn honger gestild had. Toen nam hij de sigaret aan, die zijn gastheer hem aanbood, en leunde achterover op de zachte bank.

„Verzadigd ?" vroeg North.

„Ja."

„Hebben de broodjes geen afbreuk gedaan aan je zelfmoordplannen ?" Hij sprak over zelfmoord even kalm en ongevoelig, alsof het een praatje over het weer was.

Alan aarzelde, toen schudde hij langzaam het hoofd.

„Neen. Ik maak er vanavond een eind aan. Of tenminste heel gauw — als u helpen wilt."

„Helpen ?"

„Ja. Maar anders, dan u denkt. Ik ben niet bij u gekomen om ondersteuning of zoo. Maar ik heb twee dingen in mijn hoofd — 't eene is niet erg belangrijk, maar het tweede is van 't uiterste belang, en omdat ik u ken...."

„Ja juist." North tikte de asch van zijn sigaret. „Hoe oud ben je ?"

„Zesentwintig."

„Getrouwd ?"

„Neen."

„En toch denk je, dat je er niets meer van maken kunt ?"

„Ik denk 't niet — ik weet 't."

„Dat is onzin."

„Toch niet. U begrijpt het niet. En ik mopper niet. Ik veracht mezelf, zooals ik 't iedereen doen zou, die geen fut genoeg in zich heeft, om zijn boterham te verdienen. Begrijp me goed — ik beklaag me nergens over. En ik heb mijn best gedaan ook. Ik heb van alles geprobeerd. Niet alleen 't soort werk, dat ik denk, dat ik 't beste doen kan, maar gewonen handenarbeid. Kijk !" Hij strekte de handen uit, met de palmen naar boven : die waren ruw en eeltig. „Ik heb gespit, en in riolen gewerkt, en ik heb 't aan de haven als sjouwer geprobeerd — maar 't liep altijd mis. Ik heb de laatste drie jaar nog geen maand zonder zorg over m'n eten gezeten. Ik heb in geen vijf jaar een stuk nieuwe kleeren kunnen koopen. Begrijp me goed, meneer North, ik huil niet, omdat 't me tegen is geloopen — ik kom er alleen maar rond voor uit, dat ik aan den grond zit. 't Is uit met me."

„Hm.... En je wilt, dat ik je help ?"

„Op een andere manier dan u denkt. Een maand of zes geleden hebt u me gevonden, toen ik er bijna even erg aan toe was als nu, en toen hebt u me vijftig dollar geleend. God weet waarom — 't is eigenlijk niets voor u. Maar die vijftig dollars beteekenden voor mij heel wat. Ik zag er een pracht van een kans in ; ik had nog nooit zooveel bij elkaar gehad. Ik heb dikwijls gedacht," ging hij peinzend voort, „dat 't heel anders had kunnen loopen, als ik wat geld over de hand had gehad. Ik heb nooit tijd gehad, om naar een ordentelijke baan te zoeken. Ik moest zorgen, dat ik eten kreeg. Ik heb altijd van den eenen dag in den anderen moeten leven. Er zijn in al die jaren maar twee menschen goed voor me geweest — één van die twee bent u."

„O. En wie is de tweede ?"

„Iemand, die u niet kent. Een zekere juffrouw Garrison. Die houdt een goedkoop pension. Ik heb daar een poosje gewoond — en ik kreeg schuld bij haar. Toen ik merkte, dat 't misliep, heb ik haar gezegd, dat ik beter op kon hoepelen, en dat ik mijn schuld aan zou zuiveren, als ik kon. 't Is een prachtvrouw, meneer North — neem me niet kwalijk, als ik een beetje overdreven doe. Ze is zoowat vijfenvijftig, en grijs van de zorg en van 't ploeteren, en haar pension kan alleen bestaan, omdat ze zoo goedkoop is, als ze maar kan. Als er maar één huurder niet betaalt, verliest ze al — en die eene huurder was ik.

„Maar toen vroeg ze me, waar ik dan heen ging, wat ik dan doen wou. Daar kon ik natuurlijk niet op antwoorden. En toen zei ze, dat ze 't met me wagen wou — ik moest maar blijven, en zien, dat ik werk kreeg ; en de rekening liep maar steeds op, en ik verdiende zoowat niets. Maar toch wou ze me niet weg laten gaan. Enfin...." hij maakte een gebaar van hulpeloosheid — „ik heb niets.... en ik zie geen kans.... Ze krijgt zoowat honderd dollar van me. En u vijftig. Ik eh.... ik zou niet durven sterven, voordat ik die twee schulden betaald had. En ik kan ze niet betalen. Toen heb ik aan u gedacht...."

„Waarom juist aan mij ?" vroeg North, met half toegeknepen oogen.

„Omdat ik een plan heb — een middel weet, om.... om mijn schulden af te doen, door weg te gaan. En daar kunt u me bij helpen."

„O ja ?"

Alan spreidde zijn handen uit op de tafel. Zijn scherpgesneden gezicht gloeide van opwinding.

„Ik wou vragen, of u me geld wilt leenen, om mijn leven te verzekeren voor vijfhonderd dollar. Ik zou de polis op uw naam zetten. Ik word zeker goedgekeurd — ik ben kerngezond. En als de polis dan van kracht wordt, sterf ik. Het zal zelfmoord zijn, maar 't zal geen zelfmoord lijken. Niemand zal 't weten dan u en ik. U krijgt het geld, en u houdt de helft. De andere helft geeft u aan juffrouw Garrison. Toe, meneer North. Dan heb ik tenminste

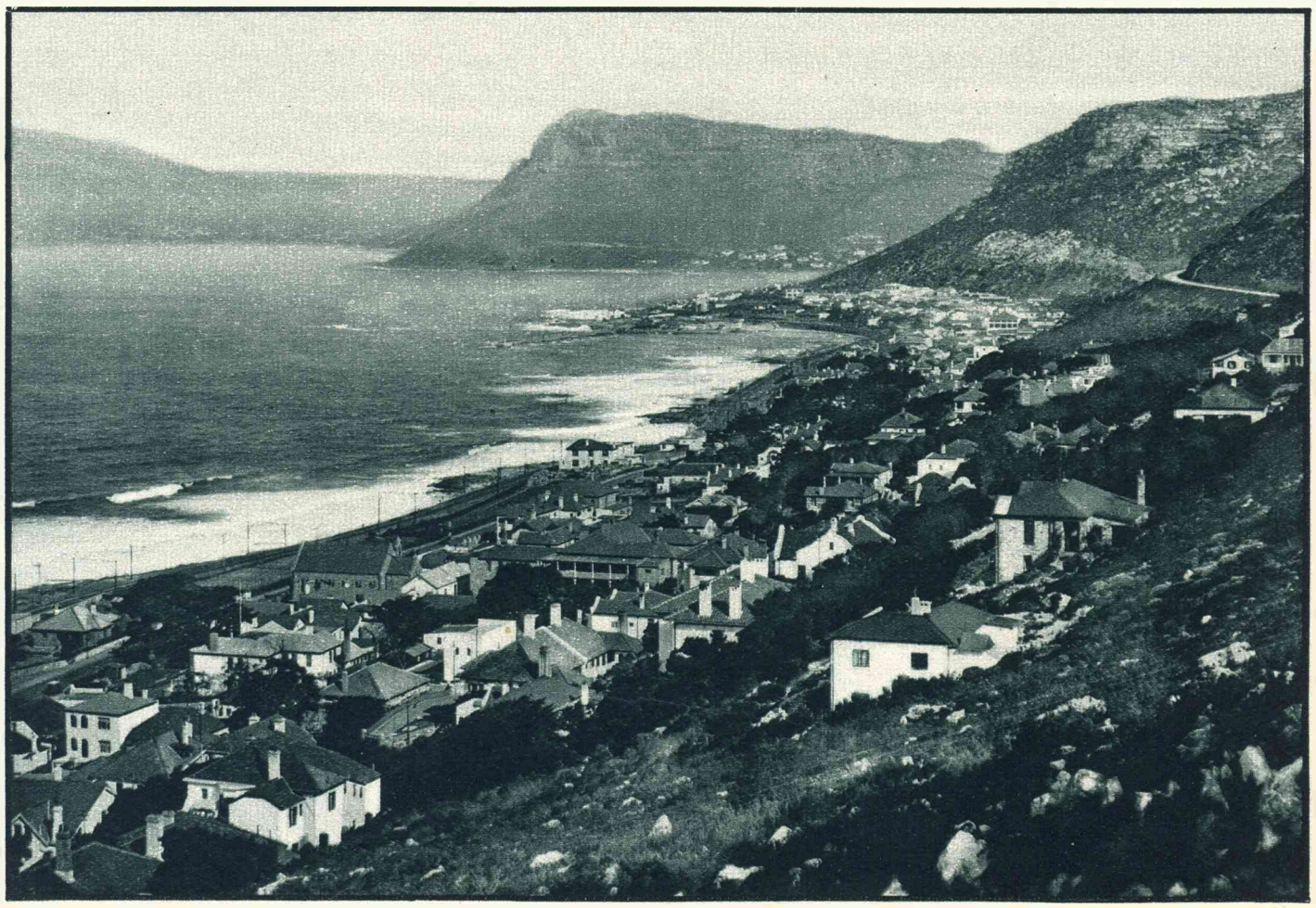

Zuid-Afrikaansche landschappen. — *De Kalkbaai bij Kaapstad karakteriseert wel uitstekend het ruige landschap, dat de kuststreek van Afrika's Zuidpunt kenmerkt.*

't gevoel, dat.... ik er nog iets mee bereik.... Ik ben voor geen mensch wat waard — maar als ik weet, dat juffrouw Garrison haar geld krijgt, met interest, zal 't me nog een beetje de moeite waard lijken. En ik weet er absoluut niets anders op. Wilt u 't doen?"

Minuten lang zei Andrew North geen woord. Hij zat kalm te rooken en voor zich uit te staren. Eindelijk stond hij op; hij haalde een biljet van vijf dollar uit zijn zak en legde het op tafel.

„Ik weet nog niet," zei hij langzaam. „Je hebt me aan 't denken gebracht. Neem dat papiertje maar vast — en eet. We spreken elkaar morgenavond om tien uur nader, hier."

Hoop lichtte Alan's gezicht op. „Als u eens wist, wat dit voor mij zeggen wil, meneer North. Als u me zou willen...."

„Ik heb niets beloofd." De stem van den ouderen man klonk vlak. „Ik heb alleen gezegd, dat je morgenavond hier moest komen."

Toen ging Andrew North heen. Alan staarde hem even na, stak toen het geld in zijn zak en ging de straat op.

Het regende niet meer.

DERDE HOOFDSTUK

Om tien uur is het niet vol bij Markstein. Kalm bedienen de kellners de weinige gasten in afwachting van de drukte na het uitgaan der theaters.

Alan Beckwith kwam dus, tien minuten voor tien, in een half leeg lokaal. Hij had zich laten knippen en scheren, en zijn goedkoope kleeren zaten hem keurig. Hij keek rond, of Andrew North er al was; en toen hij hem niet zag, nam hij een box, die uitzicht gaf op den ingang.

North kwam precies om tien uur. De eigenaar lachte strooperig, de kellners hielpen hem ijverig zijn overjas uittrekken, een scheel mannetje aan een hoektafeltje boog en lachte, waarop North antwoordde met een flauw knikje. Zonder rondkijken kwam hij regelrecht naar Alan toe, en met een tweede kort knikje ging hij zitten.

Ook nu was er niet de minste uitdrukking op zijn gelaat, en zwijgend keek hij het menu door. Andrew North deed alles stelselmatig en nauwkeurig.

Beckwith werd zenuwachtig van het wachten, tot de ander sprak. Hij begreep zelf die zenuwachtigheid niet, want een uitstel van een maand of zoo leek hem niet eens verkieslijk. Misschien voelde hij zijn verplichting tegenover juffrouw Garrison zoo zwaar — misschien had hij een voorgevoel, dat er iets zeer belangrijks gezegd ging worden. In ieder geval, met pijnlijk ongeduld wachtte hij op de eerste woorden van North.

Het zwijgen duurde echter voort; tot 't bestelde gebracht was. Toen hield Alan het niet langer uit; hij boog zich naar voren en zijn oogen brandden in die van North.

„Wilt u?"

Het antwoord was grof:

„Nee."

De jonge man kreeg een gevoel, alsof hij zonk. Den vorigen avond zag hij geen andere kans dan sterven — nu stond de misdaad tegen het eigen leven hem tegen.

En toen sprak North, zonder eenig gevoel in zijn effen stem.

„Zesentwintig jaar," zei hij, „en toch zelfmoordplannen?"

„Ja."

„Je zegt, dat je een mislukking bent; maar dat is niemand op dien leeftijd."

„Ik dan wel."

North haalde de schouders op. „Ik heb geen zin, om er over te redeneeren. Als jij 't zoo voelt, heb je misschien gelijk. Wanneer wou je 't doen?"

Alan huiverde. Over de wanhoop van den honger, die hem den vorigen avond gedreven had, was hij heen. Nu vond hij, dat die man met zijn vlasachtige haren er niet zoo nuchter over hoefde te praten.

„Voor mijn part direct, meneer North."

„Dan ben je morgenochtend dood."

Alan keek hem aan, slikte. „Ja...."

„Ik ben benieuwd, of je 't echt doen zou...."

Een glimlach, waarin geen spoor van vroolijkheid of humor te bekennen viel, kwam om de lippen van Beckwith. „U zou niet zoo twijfelen, als u wist, hoe ik de laatste maanden geleefd heb. Dat kunt u nooit begrijpen."

„Als ik je nu eens wat geld leende?" North stelde de vraag kort en onverwacht. 't Eerste moment zweeg Alan — toen schudde hij het hoofd.

„Dat hèbt u al eens gedaan. 't Hielp niet. Het klinkt laf, dat weet ik. Ik zou blijven vechten, als er iemand op de wereld was, die van me afhing. Maar dat is er niet. Ik ben 't zat — de kou en den honger en de moeheid; ik ben 't zat, altijd maar rond te zwerven, en te piekeren, waar ik mijn volgenden hap eten vandaan moet halen, en mijn handen stuk te werken voor niemendal. Natuurlijk heb ik óók mijn kans gehad — maar ik schijn geen kerel genoeg te zijn, om een kans te gebruiken. U kent me niet erg best, meneer North. Ik zou alles willen, maar ik kan niets meer. Mijn lichaam wil niet meer mee, geloof ik. Alle fut is er uit. 't Wordt tòch nooit wat. Ik geef 't op." Toen knikte hij, alsof hij tot een nieuw besluit was gekomen. „Ik zal 't maar net zoo ronduit zeggen als u, meneer North — ja, morgenochtend ben ik dood."

Andrew North had niet het minste blijk gegeven van belangstelling. Hij had strak gezwegen, en kwam nu weer met een onverwachte vraag.

„Ben je niet nieuwsgierig, waaròm ik weigerde?"

„N-nee. U had er zeker geen zin in."

„Dat heb je mis. Ik had er wèl zin in."

Weer die vreemde opwelling van hoop — 'n hoop, die Alan zelf niet begreep.

„Ik vond 't geen kwaad idee," ging North voort, „een leening te dekken door een verzekering op je leven. Maar zooals jij 't voorgesteld hebt, is 't niet te doen."

„Ik dacht...."

„Ik weet nogal wat van verzekering, en ik heb 't vandaag nog eens uitgezocht. Vooreerst zouden ze achteraf argwaan kunnen krijgen. Niet, dat ze me wat zouden kunnen doen — maar ik kreeg toch een massa gepraat en geharrewar.... Ik houd niet van rechters."

„Dat kan ik me indenken, meneer North. 't Spijt me voor juffrouw Garrison. En ik had u natuurlijk óók graag betaald. Andere schulden heb ik niet — misschien omdat ik geen crediet had. Maar of 't nu of later gebeurde, ik was toch 't liefst.... weggegaan met een schoone lei."

(Wordt voortgezet)

Zuid-Afrikaansche landschappen. — *De Umzimkulu-rivier is een der stroomen, die de valleien van het Oostelijker Natal bevloeien.*

GRATIS ! **HET** **GRATIS !**

ONGELOOFELIJKE BEREIKT !

GRATIS HET NIEUWSTE LUXE ORIS HORLOGE MET VERSPRINGENDE UREN, GEEN GLAS, GEEN WIJZERS, GEMAKKELIJK AFLEESBAAR, IN ANTI-MAGNETISCH CHROOMNIKKEL. — 10 JAAR GARANTIE!

Voor de verbruikers der bekende **UNICA SCHEERMESJES** hebben wij, als blijk van waardeering voor de grootsche afname onzer mesjes een buitengewone aanbieding. Het nieuwste **ORIS SPRINGHORLOGE,** hetwelk in den handel zal worden gebracht voor den prijs van *f* 6.50, stellen wij beschikbaar tegen vergoeding van **65 cent,** voor invoerrechten, verpakking en administratiekosten, voor hen **die binnen 7 dagen 20 UNICA MESJES à 5 ct. bestellen.**

Zendt nog heden Uw aanvrage!

Deze aanbieding kan niet meer herhaald worden.

De bestellingen, **20 UNICA MESJES PLUS HET ORIS LUX SPRINGHORLOGE,** worden onder rembours van *f* 1.65 plus rembourskosten verzonden in volgorde der ingekomen aanvragen. De Importeurs:

G. MEYER & Co. - Toerijstuin 16 - ROTTERDAM

Het openbaar maken van uw artikel is open kaart spelen met uw koopers

•

Het bekend maken van uw artikel is 'n bestaansvoorwaarde voor uw zaak

---

Gratis: Een **DUBBELE DOSIS** De Witt's pillen

Voor ieder, die genoeg van zijn rheumatiek heeft!

Als U nog steeds lijdt aan rheumatiek, aan ischias, aan spit, aan pijnlijke gewrichten, vul dan onderstaanden bon in. De Witt presenteert U gratis een anti-rheumatiek-kuur! Reeds enkele De Witt's pillen gaven in vele gevallen merkbare resultaten. Hier echter is een dubbele dosis, die U niets kost! Neem nu het besluit, een nieuw, een verjongd mensch te worden, vrij van pijn, zonder het gevoel van versleten-zijn! En mocht U na de eerste dubbele dosis nog De Witt's pillen noodig hebben, dan kan iedere apotheker, iedere drogist U deze leveren tegen f 1.- en f 2.- per flacon. Maak gebruik van dit zeldzame aanbod!

PRIJS F. 1.— EN F. 2.— PER FLACON

DE WITT'S PILLEN

E. C. de Witt & Co., Afd. 16
Prinsengracht 983, Amsterdam
Zendt mij gratis en franco monsters De Witt's pillen.
Naam .....
Adres .....
met 1½ ct. frankeeren 18

HN19

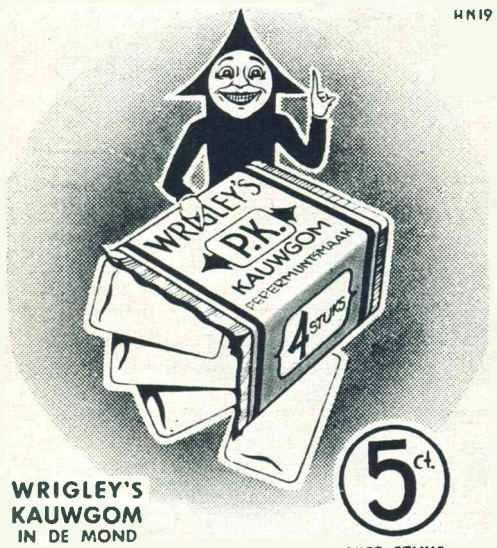

WRIGLEY'S KAUWGOM IN DE MOND IS LEKKER EN GEZOND!

VIER STUKS PER PAKJE

WRIGLEY

GEEF UW KIND ....

HET BESTE!

Geef het Ovo. Dat maakt gezond, sterk, tevreden en opgewekt.

Voor kinderen, die in hun groei zijn bestaat er niets beters. Bij hen moet de voeding niet alleen de verbruikte krachten **aanvullen,** maar ook die voor den groei **leveren.**

Wat is er dan beter dan dagelijks 1 of 2 koppen Ovomaltine, een extract van de beste natuurmiddelen, louter voeding? Geen overtollige ballaststoffen. 98% wordt in voeding omgezet. Ovomaltine smaakt goed. Uw kinderen zullen het graag nemen.

In busjes vanaf 70 ct.

OVOMALTINE

versterkt iedereen.

Onze abonné's

worden er op attent gemaakt dat zij, die voor een eventueele uitkeering ingevolge onze

Gratis Ongevallenverzekering

in aanmerking wenschen te komen, op tijd hun abonnementsgeld voldaan moeten hebben. Eenieder drukken wij dus op het hart zich steeds regelmatig hiervan te kwijten, opdat wij den gegadigden, die zulks zouden hebben nagelaten, geen teleurstelling behoeven te bereiden.

DOCHTER HAD HUILBUIEN

Men dacht aan zenuwen....
Nu een heel ander meisje!

Een moeder schrijft:

„Drie maanden geleden was mijn 18-jarige dochter er slecht aan toe. Ze had herhaaldelijk huilbuien en was ten zeerste terneergeslagen. Daarom wilde ik het eens met Kruschen Salts probeeren; ik gaf haar een halve theelepel in warm water 's morgens op de nuchtere maag en de kleine dagelijksche dosis in haar thee voor 't koffiedrinken en middageten. Dat was zoo drie maanden geleden. Nu is ze flink en opgewekt en slaapt en eet uitstekend. Ze is een ander mensch. Zij krijgt nog steeds de dagelijksche dosis Kruschen Salts. Mijn man, mijn andere dochter en ik-zelf nemen ook geregeld Kruschen Salts; het is een wonder zooals men zich er minder vermoeid door voelt. Ik had erge rheumatiek in mijn linkerarm en schouder en kon niet slapen van pijn en ook dat is nu heelemaal verdwenen: ik voel me uitstekend. Mevr. M. Z."

De meest voorkomende oorzaak van neerslachtigheid is hardlijvigheid; het vervelende is dat men zelf maar zelden merkt dat men aan deze kwaal lijdt. 't Gevolg is een ophooping van schadelijke stoffen die de gezondheid ernstig benadeelen. Kruschen Salts voorkomt hardlijvigheid doordat het alle afvoerorganen aanspoort om hun functies beter te verrichten; alle afvalstoffen worden op volkomen natuurlijke wijze uit het lichaam verwijderd. Verfrischt en vernieuwd bloed stroomt door Uw aderen — ge voelt U als verjongd.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon. Stralende gezondheid voor 1 cent per dag. Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij. Heerengracht 209, Amsterdam-C.

DRAAG GEEN BREUKBAND!

Na 30-jarige ondervinding heb ik een Breukverband-Apparaat voor mannen, vrouwen en kinderen gemaakt, hetgeen breuklijden verhelpt.

Ik zend het op proef!

Indien U bijna alles beproefd hebt, kom dan tot mij. Waar anderen gefaald hebben, daar heb ik mijn grootste succes gehad. Zend onderstaande coupon heden en ik zal U gratis mijn geïllustreerd boek over breuken en hare behandeling toezenden, waarin ook mijn **Breukverband-Apparaat** is afgebeeld met de prijzen, ook de namen van vele personen, die het beproefd hebben en hoogst dankbaar zijn. Het geeft directe verlichting, wanneer al het andere niets hielp.

Photo v. a. heer C. E. BROOKS die zich zelf en duizenden anderen van breuklijden bevrijdde. Indien breuklijdende, schrijf dan nog heden.

Ik maak het volgens Uw maat en zend het U toe met absoluten waarborg, dat het U voldoen zal, of ik zend U het geld terug. Ik heb den prijs zoo laag mogelijk gesteld, zoodat rijk of arm het koopen kan. Ik zend het op proef ten bewijze dat hetgeen ik zeg, waarheid bevat. U alleen oordeelt en indien U eens mijn geïllustreerd boek gelezen hebt, zult U even verrukt zijn als mijne duizenden patiënten wier schriftelijke dankbetuigingen voor U ter inzage liggen. Vul onderstaande gratis coupon in en post die nog heden.

GRATIS INFORMATIE-COUPON

C. E. BROOKS (2191 D) Singel 25 - Amsterdam

Gelieve mij te zenden, franco per post, in onbedrukte enveloppe, zonder eenige kosten of verplichtingen mijnerzijds, Uw geïll. boek en volledige inlichtingen betreffende Uw Breukverband-Apparaat.

Naam: .....

Adres: .....

.....

Verlost van Jeuk en Pijn

D.D.D., het beroemde recept van Dr. D. Dennis, wordt met succes aangewend tegen alle huidaandoeningen, zooals: Ekzeem, Dauwwarm, Open Beenen, Zweren enz. Het dringt diep in de poriën door en doodt de ziektekiemen onder de huid. Reeds de eerste druppels maken een eind aan de folterende pijn en ondragelijke jeuk. In één nacht zijn puistjes en leelijke plekken verdwenen. U kunt geheel kosteloos het D.D.D.-Recept proberen: schrijf een briefkaart aan de D.D.D. Company te Amsterdam, en de post bezorgt U het uitkomst brengende monsterfleschje. B 23

D.D.D. Geneesmiddel **tegen HUIDAANDOENINGEN**

SPORT VAN ZONDAG

Amsterdam wederom Nederlandsch hockey-kampioen. De Amsterdammers behaalden den titel na een nek aan nek race met Hilversum. Eerst Zondag viel na een beslissingswedstrijd te Laren de beslissing. De kampioensploeg.

Blauw Wit behaalde Zondag zijn zesde gelijke spel. Met een klein tikje geluk hadden de zebra's die zes gelijke spelen misschien in een viertal overwinningen kunnen omzetten, in welk geval er van degradatiegevaar minder sprake was geweest. Wij weten, dat de Stadionbewoners een zwak eerste elftal hebben, doch meenen het bovenstaande toch nog wel eens even in herinnering te mogen brengen.

Zondag tegen het Gooi lukte het ook weer niet, hoewel men het slechte schieten en niet profiteeren van werkelijk uitstekende scoringskansen natuurlijk niet alleen aan pech dient te wijten, doch veel meer nog aan onmacht der blauwwitte aanvallers.

Enfin, het ééne winstpuntje baat den zebra's weinig meer. Er is nog de papieren kans, dat Blauw Wit z'n beide laatste wedstrijden — thuis tegen A.D.O. en uit tegen V.S.V. — zal winnen, in welk geval een beslissingswedstrijd met Z.F.C. noodig zou zijn, indien de Zaankanters althans zoo beleefd waren om thuis van Hermes D.V.S. te verliezen. Maar afgezien van dit laatste valt moeilijk aan te nemen, dat de Stadionmenschen nu ineens zoo uit hun slof zullen schieten. Daarom prepareere men zich maar voor de a.s. degradatiewedstrijden.

De belangrijke voetbalwedstrijd tusschen Kinheim en Alcmaria Victrix werd Zondag met 6—3 door het leidende Kinheim gewonnen. Moment uit dezen strijd. Een gevaarlijke aanval op het doel der gasten.

De wandelsportvereeniging „Het IJ" organiseerde Zondag j.l. een 35 K.M. wandeltocht naar Purmerend. Het vertrek van het wandelende gezelschap aan het Tolhuis.

De wandelsport floreert tegenwoordig buitengewoon. Vooral in Amsterdam en Haarlem worden den laatsten tijd talrijke tochten georganiseerd. Nevenstaande groep bevat de deelnemers(sters) aan de 40 K.M. race van de H(aarlemsche) W(andelsport) V(ereeniging), welke Zondag j.l. plaats vond.

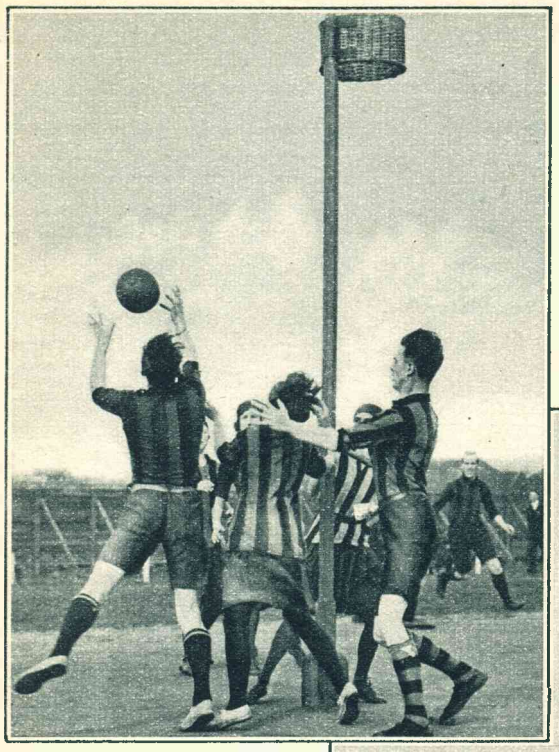

De korfbalwedstrijd Koog Zaandijk—Olympia (3—2). Een aardig spelkiekje uit dezen spannenden strijd.

K.F.C. en Hilversum spelen in De Koog puntloos gelijk. Een fraai spelmoment uit deze ontmoeting voor het doel der gasten.

Korfbal in de hoofdstad. Op het Parkschouwburgterrein had Zondag een wedstrijd plaats tusschen twee hoofdstedelijke proef-12-tallen, waaruit de vertegenwoordigende A'damsche ploeg is gekozen. Spelmoment uit dezen proefwedstrijd.

In de tweede klasse A treden de belangen der hoofdstedelijke clubs sterk op den voorgrond. Men heeft zoowel boven als beneden nog zijn hoofdbrekens, hoewel de ontspanning nu toch inderdaad zeer nabij is.

De mogelijkheid dat de kampioenstitel de neuzen der Zeeburgianen voorbij zal gaan, is na Zondag tamelijk groot geworden. Kinheim slaagde er in met behoorlijke cijfers van Alcmaria te winnen en indien de Velsenaren thans nog W.F.C. in Wormerveer er onder houden is het pleit beslecht.

Zoowel V.V.A. als D.E.C. stellen krachtige pogingen in het werk, om den dans te ontspringen. De V. V. A.-ers kwamen bij dit edel streven het verst, want zij wonnen op eigen grond met 1—0 van Z. V. V. D.E.C. moest tegen W.F.C. met een gelijk spel genoegen nemen, hetgeen op zichzelf een vrij behoorlijke prestatie mag worden genoemd, doch intusschen de roodwitten nog wat dieper in den put heeft gebracht. V.V.A. speelt nu nog thuis tegen Alcmaria en uit tegen Zeeburgia. D.E.C. heeft nog slechts één wedstrijd te spelen, n.l. thuis tegen T.O.G. De kansen van V.V.A. staan dus heel wat beter.

Hoewel er aan het resultaat niets meer gelegen was, mochten Spartaan en D. W. S. zich bij hun „derby" toch nog in 'n groote belangstelling verheugen. De Spaarndammerbuurt zag de gasten met 1—0 winnen.

A. F. C. trok naar Bloemendaal en kwam met een 3—4 nederlaag terug, hetgeen voor een flink deel moet worden geweten aan een off-day van keeper Dorlas. De A.F.C.-ers behoeven zich echter over niets meer beangst te maken en eindigen in elk geval op een alleszins behoorlijke plaats.

Nog slechts twee ontmoetingen resteeren in de Westel. 1e klasse N.K.B. en nog steeds is de beslissing voor de onderste plaats niet gevallen.

De eenigste in deze afdeeling gespeelde wedstrijd Koog-Zaandijk—Olympia bracht den Koogers een zwaarbevochten 3—2-overwinning, waardoor dit twaalftal nu definitief buiten gevaar is.

De groote vraag, welke ploeg — Swift of D.D.V. — het noodlot ten slotte zal treffen, zal a.s. Zondag beantwoord worden. Dien dag komen op het Parkschouwburgterrein D.D.V. en Koog-Zaandijk tegen elkaar in het strijdperk, waarbij een gelijk spel reeds voldoende voor Bakker c.s. is, om de plaats in de eerste klas te behouden. Een eventueele nederlaag van D.D.V. beteekent voor Swift de redding, zoodat het aan belangstelling van de zijde der geelblauwen en hun aanhang ongetwijfeld niet zal ontbreken.

Donkere wolken boven het D.E.C.-kamp. De roodwitten speelden Zondag verdienstelijk tegen W.F.C. (3—3) doch veel baatte dit niet. Kiekje uit deze ontmoeting in De Meer. D.E.C.'s doelman onderbreekt een aanval der Wormerveerders.

De Nederlandsche dames-hockeyploeg, welke Zondag in Bussum met 3—1 van de Belgische dames won.

De oude Noord-Hollandsche boerinnendracht treft men thans op het platteland bijna nergens meer aan. Jammer genoeg zijn het practisch alleen nog de oudere vrouwen, die de oude kleedij nog niet hebben kunnen afleggen. Onze foto toont wel, hoe goed het strooien hoedje en de omslagdoek het moedertje uit een Alkmaarsch hofje staan.

VERDWIJNENDE KLEEDERDRACHTEN

De jonge meisjes uit het visschersplaatsje Huizen dragen bij den kerkgang nog wel den platten hoed, voordat zij den leeftijd bereiken, waarop zij dezen door de breeduitstaande kap vervangen.

De Volendammers blijven over het algemeen hun fraaie kleeding trouw, ofschoon ook hier een verandering valt te bespeuren. En de verdwijning van het visschersbedrijf zal er zeker niet toe bijdragen om hul en berenmuts nog lang in gebruik te doen zijn en in eere te houden.

Buitenlandsche Foto's

De boycot van Joodsche zaken in Berlijn duurde slechts één dag. Nationaal-Socialisten trokken door Berlijn, omhangen met borden, waarop te lezen was: „Duitschers, verweert u: koopt niet bij Joden."

Een foto van de protestactie in Amerika tegen den Joodschen boycot in Duitschland. — Joodsche oud-strijders trekken door de straten van New-York.

In de Westfaalsche stad Wiedenbrück wordt ieder jaar een boeteprocessie gehouden. Een man, die een Christusmasker heeft voorgedaan, draagt daarbij een kruis. Uit geheel Duitschland melden zich boetelingen aan om het kruis, dat hol is en door den drager zelf met steenen wordt gevuld, te torsen. De kruisdrager mag zijn naam niet bekend maken, maar moet geheel onbekend blijven.

De grootste brug van Scandinavië, de Traneborg-brug nabij Stockholm, nadert haar voltooiing.

GEWOGEN

DOOR BEN AMES WILLIAMS

Emilie Bonnier nam den trein naar Parijs, en vroeg toelating bij den chef der geheime politie.

„Het doet me veel pleizier, kennis met u te maken, mademoiselle," zei hij, en terwijl hij opstond, keek hij haar aan met groote aandacht.

„Het was heel vriendelijk van u, mij te ontvangen," antwoordde het meisje, „maar ik vertrouwde op uw oude vriendschap voor mijn moeder...."

„Ja, ik heb uw moeder héél goed gekend, vóór haar huwelijk — en ik zal u heel graag van dienst zijn. Wat kan ik voor u doen?"

„Mijn vader heeft niet veel nagelaten, meneer Lebleu, en toen mijn moeder stierf, moest ik mijn eigen brood verdienen. Ik heb twee jaar in Lyon gewoond, en Engelsche les gegeven. Ik ben in Amerika geboren — ik ken beter Engelsch dan Fransch."

„U spreekt uitstekend Fransch," zei Lebleu.

„Enfin, dat werk betaalt slecht, en eerlijk gezegd vind ik 't erg vervelend óók. Ik heb me altijd aangetrokken gevoeld tot uw soort werk. Hebt u vrouwen in dienst? Dames?"

„Jawel. Maar...."

„Zoudt u 't niet eens met mij willen probeeren? Ik wil graag heel onderaan beginnen, en ik zal mijn uiterste best doen...."

„Ik geloof niet, dat ik u er een dienst mee zou bewijzen. U ziet de dingen waarschijnlijk van den romantischen kant; maar een detective moet heel wat doen, dat heelemáál niet romantisch is — dat u zeker tegen de borst zou stuiten. U bent jong, en knap. Ik gun u een veel mooiere loopbaan."

Er kwam een korte stilte.

„Ik begrijp, dat u enkel uit zorgzaamheid weigert," ging het meisje toen voort. „Maar u weet niet, hoe dat ándere leven me tegen de borst stuit. Ik begrijp heel goed, dat er veel leelijks en onaangenaams zal voorkomen in 't werk, dat ik van u vraag; maar ik geloof, dat ik er aanleg voor heb.... en iedereen moet zich wat getroosten, als 't om zijn boterham gaat. Als u me niet helpt, ga ik 't in Engeland probeeren."

„Hebt u daar vrienden? Een kruiwagen?"

„Niemand."

„Dan zult u niet slagen en u zult gauw spijt hebben van uw stap."

„Als u weigert, zal ik 't toch moeten probeeren."

Weer was er een stilte, maar nu duurde die langer. Lebleu zat achterover in zijn stoel, met saamgetrokken wenkbrauwen, naar haar te kijken. „Wist ik maar, of u iets zou kúnnen," zei hij opeens. „Ik zal er nog eens over nadenken, omwille van uw moeder. U hoort binnen een week van me. Dus als u me nu excuseeren wilt...."

Emilie Bonnier ging naar Lyon terug, peinzend. Hád zij wel talent? Eén ding was zij zich bewust: zij kon in weinig dagen ieders vertrouwen winnen. Zelfs menschen, die zij niet mocht, vertelden haar al hun geheimen. Maar was dat genoeg?

De beloofde brief van Lebleu kwam spoediger, dan zij verwacht had. Hij was kort. Er stond in: „Kom dadelijk. Bagage meebrengen."

Ze reisde kalm, en voelde zich niet zenuwachtig. Even trilde er iets in haar, toen ze het bureau betrad, en aan zijn stem hoorde, dat niet de vriend tot haar sprak, maar de chef.

„Goeden morgen. Gaat u zitten. U hebt in Amerika gewoond. Zoudt u voor een Amerikaansch meisje kunnen doorgaan?"

„O ja," zei ze, weer heelemaal kalm. „Ik ben alleen een beetje zwak in 't Fransch — de uitspraak niet natuurlijk, maar uitdrukkingen en zoo...."

„Zeg dat eens vlug in 't Engelsch.... Mooi! Ik heb een kans voor u — en niét heelemaal onderaan. Als u 't er goed afbrengt, kunnen we verder zien. Dus luister. U herinnert zich de zaak Perche — een dame, die in haar salon bedwelmd werd, en beroofd van haar parels en een tienduizend francs? We kunnen den buit niet vinden — we hebben alleen de kamenier. Nu wou ik graag iets meer weten over een zekeren Engelschen journalist — heet Seate — woont in Versailles, in een goedkoop pension. U gaat daar ook wonen en u ziet te ontdekken, of hij nogal geld heeft. Maar u moogt hem niet nagaan — dat lukt een beginner niet zoo makkelijk. Hoe wou u 't aanleggen?"

„Ik ben miss.... Graham," zei ze, „typiste. zonder betrekking. Ik kan goed tikken, ziet u. Ik heb alleen een tante in Amerika, en ik vind de armoede ellendig. Ik heb hier geen vrienden, en ik ken maar weinig Fransch, en ik voel me eenzaam. Ik moet zorgen, dat hij belang in me gaat stellen...."

„Heel goed," zei Lebleu. „Hier hebt u 't adres. Er zijn kamers vrij. Ga maar direct vragen, of er plaats is. U logeert vannacht in hotel Terminus...."

Hij gaf haar verdere aanwijzingen, en wat geld. Den volgenden middag was zij te Versailles, als nieuwe huurster.

Aan tafel maakte zij kennis met de andere gasten — een vervallen heer met een witten knevel, een half-oude weduwe in rouw, en een oude dame, wier kunsttanden een centimeter zakten, als zij at. De Engelschman kwam pas, toen de soep al lauw was. Hij kwam tegenover haar te zitten, en bleek zeven- of achtentwintig te zijn, met een niet onknap, gladgeschoren gezicht.

Hij keek even wat verwonderd naar haar, en lette toen alleen op zijn bord. Zij keek bescheiden naar haar eigen bord, en wachtte een kans af, om hem te laten merken, dat zij geen Fransche was. De hospita vroeg, of haar kamer haar beviel. Zij antwoordde langzaam, met een sterk Angelsaksisch accent. De man keek haar nog eens aan — opgelucht.

Na het diner ging de dame met de slechtpassende tanden naar haar kamer, en ook de knevel verdween. De hospita en de weduwe gingen naar een klein salon, en zij volgde. Na een korte aarzeling kwam de man ook.

De twee vrouwen schaakten, en spraken nu en dan even met hem. Toen zei de hospita: „De juffrouw is ook een Engelsche," — „Amerikaansche," verbeterde zij. De weduwe zei, dat ze daar geen verschil tusschen zag — ze spraken dezelfde taal. „Ik wou maar, dat ik goed Fransch kende!" zei Emilie in 't Engelsch tegen den man.

„Ik ben er ook niet erg sterk in," antwoordde hij. „Ja, 't is nogal saai, als je geen Fransch kent. Maar al kende u 't wel, dan zou u de menschen hier nóg niet erg gezellig vinden. Bent u voor 't eerst in Versailles?"

„Ja. Is 't hier mooi?"

„In 't park is 't een paradijs, en er buiten een gat. Er is een schouwburg — net een gevangenis, als je er langs loopt — maar die is haast nooit open, en wat er komt, is 't kijken niet waard."

„Erg aanmoedigend," zei ze glimlachend.

„Och, voor 'n paar weken gaat 't hier wel. Maar *ik* ben er al haast een jaar."

„Terwijl u er zoo opgetogen over bent?"

„Ik heb 't land aan verhuizen," zei hij. „En de hospita huilt altijd om voorschot. 't Zou me vrij duur uitkomen, als ik wegging."

Zij lachte, en zij bleven praten.

Het ontbijt werd op de kamers gebracht. Er na ging zij den tuin in, en door een open raam hoorde zij een schrijfmachine klikken — hij was dus aan 't werk. Het klikken duurde voort tot aan de lunch. Toen sprak zij hem weer, en bij 't diner ook.

Dat ging vier dagen zoo door. Vier dagen bleef zij den heelen morgen in den tuin, zonder resultaat. Den vijfden morgen hield het klikken op, en kwam ook hij buiten. „We maken vorderingen," dacht Emilie.

Zij was te schrander om niet te beseffen, dat zij een man alleen maar vervelen zou, als ze over zichzelf begon te praten, vóór hij begonnen was, aan haar te denken — schrander genoeg om te begrijpen, dat hij 't vleiend zou vinden, als zij het deed, wanneer hij eenmaal zoover was. Dien ochtend voor 't eerst dus kwam Seate iets te hooren over haar zoogenaamden toestand.

„Da's niet prettig voor u," zei hij.

„Och, ik zal wel wat vinden...."

„Dat bedoel ik niet. Zoo te moeten ploeteren voor uw brood, bedoel ik.... terwijl u zoo heel anders bent opgevoed. Ik had zoo'n idee, dat u...."

„Ja?"

„Nu, dat u er niet zoo slecht voor stond...." Hij keek naar haar japon, en toen weer naar haar gezicht. „Enfin, hoeveel hebt u al gezien van Versailles? Bent u al in de Orangerie geweest?"

„Ik ben op weg geweest, maar ik kon 't niet vinden. Ik zal nog wel eens zoeken."

„Wil ik er u vanmiddag heenbrengen?"

„U hebt uw werk," stribbelde Emilie tegen.

„Ik ga 's middags altijd wandelen. Toe, gaat u mee."

„Als u den tijd kunt missen," zei ze, „dan heel graag."

In haar tweede rapport aan Lebleu schreef zij: „Wij gaan iederen dag samen wandelen. Hij heeft me al veel over zichzelf verteld, maar niets ter zake. Gaat 't te langzaam?"

Lebleu antwoordde telefonisch: „'t Gaat uitstekend. Ik ben al heel tevreden, als u over een maand iets belangrijks te rapporteeren hebt."

Zij gingen gewoonlijk naar de Orangerie. Dan zaten zij in de geuren van den heerlijken tuin, zonder te beseffen, hoe snel de tijd vervloog; en dikwijls bleven zij zwijgen, zonder zich te vervelen; en eens, op den terugweg, liet zij zich meenemen naar een lunchroom. Toen dit éénmaal gebeurd was, wou hij natuurlijk vaker — en zij wou niet.

„Waarom niet?"

„Niet iederen middag."

„Wat kunnen ons de menschen schelen! Ga mee."

„Goed — als ik voor mezelf mag betalen."

Hij begon te lachen. „Zóó arm ben ik niet. Die paar stuivers kunnen er best af."

„Een páár, ja! Maar zevenmaal per week een páár — dat wordt veel!"

„Laat 't rekenen maar aan mij over."

„U hebt me gisteren pas verteld, dat ze twee artikelen van u geweigerd hadden."

„Ja.... maar ik heb wel eens voordeeliger werkjes óók."

Dit was zijn eerste uitlating, die hoop gaf op succes. „Voordeeliger werkjes...." Misschien beteekende dit niets, maar het kòn beteekenen, dat hij de dief was. Zij dacht ernstig na, maar haar stem klonk heel gewoon toen ze zei: „Enfin, dan zien we nog wel.... een anderen keer."

Toen zij thuis waren, ging zij weer zitten denken. Het werd tijd, dat zij ging handelen, zooals zij zich op het bureau van Lebleu had voorgenomen — dat zij den man ging aanmoedigen, om geld uit te geven, tot ze wist, of hij verdacht veel kon besteden. Eerst kon ze nagaan, of hij haar mee kon nemen naar een duur restaurant. Als hij dat deed, had ze alvast iets te rapporteeren. Hij liep er natuurlijk heelemáál in, als hij haar kostbaarheden cadeau ging geven. Als ze hem tot een aanzoek kreeg en hij was schuldig, dan zou de verlovingsring hem waarschijnlijk verraden. Zij vond het geen prettige karwei. Om de woorden van Lebleu te gebruiken: het stuitte haar tegen de borst. Maar zij zag geen anderen weg — en 't was haar plicht, haar weerzin te overwinnen.

Den volgenden dag ging zij naar Parijs, zoogenaamd op een vacante betrekking uit; en toen zij aan Seate had verteld, dat zij niet geslaagd was, ging zij voort:

„Ik denk dikwijls, dat ik Parijs heel anders zou hebben gevonden, als ik er met mijn ouders geweest was. Ik verlang naar zooveel dingen, die ik nooit zal krijgen."

„Wat voor dingen dan?"

„Eerlijk gezegd.... pretjes en weelde. U zult me natuurlijk wel kinderachtig vinden, maar...."

„Ik vind u heelemaal niet kinderachtig — 't is heel natuurlijk! Vooral voor zoo'n meisje als u."

„Ze hebben er dikwijls over gedacht, om naar Parijs te gaan. Mijn moeder vertelde al over 't hotel, waar we zouden logeeren, en over de prachtige restaurants, waar we heen zouden gaan, en over de kleeren, die we zouden koopen. Als ik er

aan denk, voel ik me net een bedelkind voor een speelgoedwinkel...."

„Zoudt u 't prettig vinden, om eens in een fijn restaurant te eten?" zei hij impulsief. „Dan ga ik graag eens ergens met u dineeren. En daarna konden we naar de opera gaan, of naar een schouwburg. Ik zou 't heerlijk vinden. Kiest u zelf maar een avond...."

Haar polsen joegen, maar weer hield zij haar stem volkomen in bedwang — er zat precies het juiste toontje van protest, precies het goede tintje van aarzeling in.

Hij drong aan. „Waarom niet?"

„Ten eerste omdat ik 's avonds nooit uitga. En ten tweede...."

„Ten tweede?"

Zij glimlachte. „We kennen elkaar nog niet zoo lang, is 't wel?"

„Weet u wel, dat u erg moeilijk bent?" riep hij uit.

„Moeilijk?"

„Om vrienden mee te worden. U zegt me goeden avond als een echte kameraad, en u zegt goeden morgen over een muur heen. Ik zou u graag tot kameraad hebben. Ik heb heusch niet te veel geluk gehad in mijn leven — uw vriendschap zou heel wat voor me beteekenen."

Heel even trok zij de fijne wenkbrauwen samen. Zij antwoordde niet.

„'t Verwondert me zelf, dat ik 't zoo graag wil, terwijl we elkaar nog pas zoo kort kennen — ik sta heusch niet zoo gauw klaar, om met iedereen vriendschap te sluiten. Zelfs de menschen, die ik tot nu toe 't liefste mocht, zochten mij méér, dan ik hèn. Nu is 't precies andersom."

Nog zat zij naar woorden te zoeken.

„U kon wel eens iets zeggen," drong hij.

„Wat moèt ik zeggen?" Zij was bleek, en haar stem klonk gedwongen. De verhoopte glorie, dat ze iets te rapporteeren zou hebben, voelde ze niet.

„Ik wou, dat u me tegensprak; dat u me zei, dat u me niet als een gewonen kennis beschouwde — dat u evenveel vriendschap voor mij voelt, als ik voor u. Kunt u dat niet zeggen?"

„Ik zou 't hier erg vervelend gehad hebben, als u er niet geweest was. 't Was erg prettig, iemand te hebben, waar ik mee praten kon, meneer Seate," zei ze zacht.

„En u gaat met me dineeren? Toe! Morgen?"

„Misschien," dwong zij zichzelf te zeggen.

Maar zij werd wakker met benauwdheid en pijn, en zij wist, dat zij zich heel diep in haar bewustzijn opgelucht voelde, toen de dokter er was geweest, en „griep" had genoemd, en haar verboden had op te staan. Zij moest zich houden, alsof zij maar half verstond, wat hij zei, en de hospita moest zijn orders vertalen.

Een paar uren later kwam de hospita weer binnen met bloemen: „Voor mademoiselle, van meneer Seate, met de groeten." Het meisje keek er naar met een somberen blik. Den volgenden morgen werden er boeken gebracht, met de groeten.

En iederen dag, een week lang, verschenen er andere dingen, zonder boodschap — eetbare dingen, die de hospita nooit klaargemaakt kon hebben. Zij bleven Emilie in de keel steken.

Terwijl ze lepelde van zijn vruchtengelei, en keek naar zijn rozen, lag zij zichzelf uit te schelden — uit te schelden, beurtelings over haar dubbelhartigheid tegenover hem, en over haar zwakheid, die te betreuren. Het ééne oogenblik was ze hem genegen, en het volgende haatte zij hem, omdàt ze hem genegen was. Het schoot haar te binnen, dat zij haar ziekte kon gebruiken als voorwendsel, om zich te onttrekken aan haar stuitende taak — en zij schaamde zich over de verraderlijke lafheid van die gedachte. Zoo wankelde en aarzelde zij, en tot een besluit kwam zij die week niet.

Toen zij weer beneden kwam, was ze erg slap, en zij ging zoo langzaam vooruit, dat de dokter verandering van lucht voorschreef. Seate kwam juist het salon binnen, toen die raad werd uitgesproken.

„Ik wist niet, dat hij er was," zei hij even later. „Toen ik binnenkwam, hoorde ik wat hij zei. Hij heeft gelijk — u moet zeelucht hebben. Maar 't is seizoen — 't is overal nogal duur. Als u me nu een groot pleizier wilt bewijzen — een groote eer — laat mij dan 't geld voor die vacantie voorschieten. Mag ik?"

Zenuwachtig stamelde ze haar dank en haar weigering uit. Zij keek naar buiten, en haar blik was wazig.

„Ik kan 't geld heusch makkelijk missen," pleitte hij, en hij was even zenuwachtig als zij.

„O!" riep ze uit. „Laat dat toch!"

„Wàt laten?"

„Aldoor over geld praten! Ik bedoel.... ik bedoel, 't is heel erg hartelijk van u, en ik ben u erg dankbaar, meneer Seate, maar ik vind 't een onaangenaam onderwerp."

„Goed.... Ik wil u in geen geval onaangenaam zijn. Als u alles wist, zoudt u begrijpen, dat de heele situatie voor mij nog onaangenamer is dan voor u. Maar ik kan u één ding zeggen: ik heb op 't oogenblik erg veel last van mijn geweten, en als ik u kon helpen, om uw gezondheid terug te krijgen, zou ik me tenminste een beetje opgekwikt voelen."

Zij sprak niet. Zij keek hem niet aan. Zij zag den boom niet, waarnaar zij zat te staren. Zij was zich alleen maar bewust, dat zij òf verraad plegen moest tegen Lebleu, òf een man moest aanbrengen, die haar liefhad.

„Voelt u u niet goed?" vroeg hij.

„Ik heb nogal hoofdpijn." zei ze. „Ik zal maar naar boven gaan, en een uurtje gaan liggen."

Hem in de gevangenis brengen — een man, die haar liefhad! En — waarom zou ze 't ontkennen? — den man, dien zij liefhad! Het was middag, toen zij, uitgeput, met haar kleeren aan, op het bed neerviel; het was weer middag, toen zij opstond, — en nog deinsde zij terug voor haar plicht. Zij had niet geslapen, haar gezicht was krijtwit.

Toen werd er aan haar deur geklopt; telefoon voor haar.

Het was een boodschap van Lebleu — hij wou haar dadelijk spreken. En in de wachtkamer van het station, en in den trein, pijnigde haar nòg de vraag: hem overleveren — of verraad tegen Lebleu?

De chef zat over zijn bureau gebogen. Het duurde bijna een minuut, voor hij opkeek.

„Bonjour, mademoiselle. U hebt lang werk. Wat is de moeilijkheid?"

„Ik heb u geschreven," stotterde zij. „Ik ben ziek geweest...."

„Ja — een week. En u bent al drie weken beter. Nog iets te rapporteeren?"

Een seconde te laat kwam haar antwoord:

„Niets!"

„U blijkt niet geschikt te zijn voor 't vak," zei Lebleu scherp. „Er zijn anderen van mijn staf, die niet zoo'n mooie kans hadden als u, en toch meer bereikt hebben."

„Hebt u ontdekt.... dat hij schuldig is?" zei ze hijgend.

„Ik heb meer ontdekt. U wist genoeg, om zijn arrestatie te rechtvaardigen, en u hebt 't verzwegen. 't Is duidelijk waarom. Maar het helpt u niets. De man is al hier."

Hij drukte op een belknop.

„Breng Seate binnen," beval hij.

Zij was op een stoel neergevallen. Zij meende hem al over den drempel te zien komen, tusschen twee agenten — den man, dien zij liefhad!

Toen ging de deur open, en Seate kwam binnen — alleen.

„Ga zitten, Paul," zei Lebleu, de hand uitstekend. „Neem een sigaar."

Toen ging hij voort:

„Mademoiselle Bonnier, als chef van de geheime politie moet ik u zeggen, dat uw houding onder andere omstandigheden leelijke gevolgen voor u zou hebben. Als vriend van uw moeder moet ik mijn tevredenheid betuigen over den gang van zaken. U hebt ontdekt, dat u niet deugt voor 't werk, dat u beginnen wou. En als oom van dezen jongen man — die Lebleu heet, maar een Engelsche moeder gehad heeft — moet ik u zeggen, dat hij advocaat is, en niets op zijn geweten heeft — dan alleen een complotje met mij, om u uw vergissing te laten inzien."

Hij keek hen beiden, even glimlachend, aan.

„Officieel heb ik met jullie gevoelens voor elkaar niets te maken — ik zou jullie dus aanraden, daar ergens anders over te gaan praten."

De jonge man stapte gretig op haar toe. Zij was even geschrokken, maar zat nu stil, nadenkend, snel ademend. Er was een stugge trek om haar mond.

„Meneer „Seate"," zei ze, „u hebt uw rol uitstekend gespeeld. Maar u hebt van 't begin tot 't eind gehuicheld, om me nog dieper te beschamen, en nog.... nog ongelukkiger te maken. U hebt u afschuwelijk gedragen."

„'t Was niet allemàal huichelarij!" riep hij. „Wat ik voor je voelde — dat was echt! Ik vond 't ellendig, je in de val te laten loopen, maar ik had beloofd, 't door te zetten. Ik heb je gezegd, dat de situatie voor mij pijnlijker was dan voor jou — ik heb je gezegd, dat ik last had van mijn geweten. Ik had je lief — ik heb je lief — kun je 't niet vergeven?"

Hij had haar handen gegrepen, en zij trok ze niet terug.

„Hoor eens!" riep de chef, „'t is hier geen huwelijksbureau!" Hij ging naar het meisje toe, en kuste haar heel zacht op 't voorhoofd. „Hoor eens, mislukte kleine detective — gaan jullie ergens anders over liefde praten. De zon schijnt — 't is op 't oogenblik prachtig in den tuin van 't Luxembourg...."

Lien Deijers' laatste portret. Zij treedt binnenkort op in de Ufa-klankfilm Lachende Erfgenamen, onder regie van Max Ophuels.

HET WILDE PAARD

Een echte Wild West-film, met stoere jongens, die in wilde vaart over de prairiën rennen, heeft altijd iets bekoorlijks. Er zijn zelfs menschen, die het betreuren, dat er zoo weinig van deze rolprenten in roulatie worden gebracht, omdat bij hen die rondborstige, edele kerels, die met de revolver in de vuist voor het goed recht opkomen en de zwakken helpen, zoo hoog staan aangeschreven. We twijfelen dan ook niet aan de instemming van onze lezers als we hier deze nieuwste Wild West-film van de Paramount, gemaakt naar Zane Grey's „Wild Horse Mesa", een plaatsje geven.

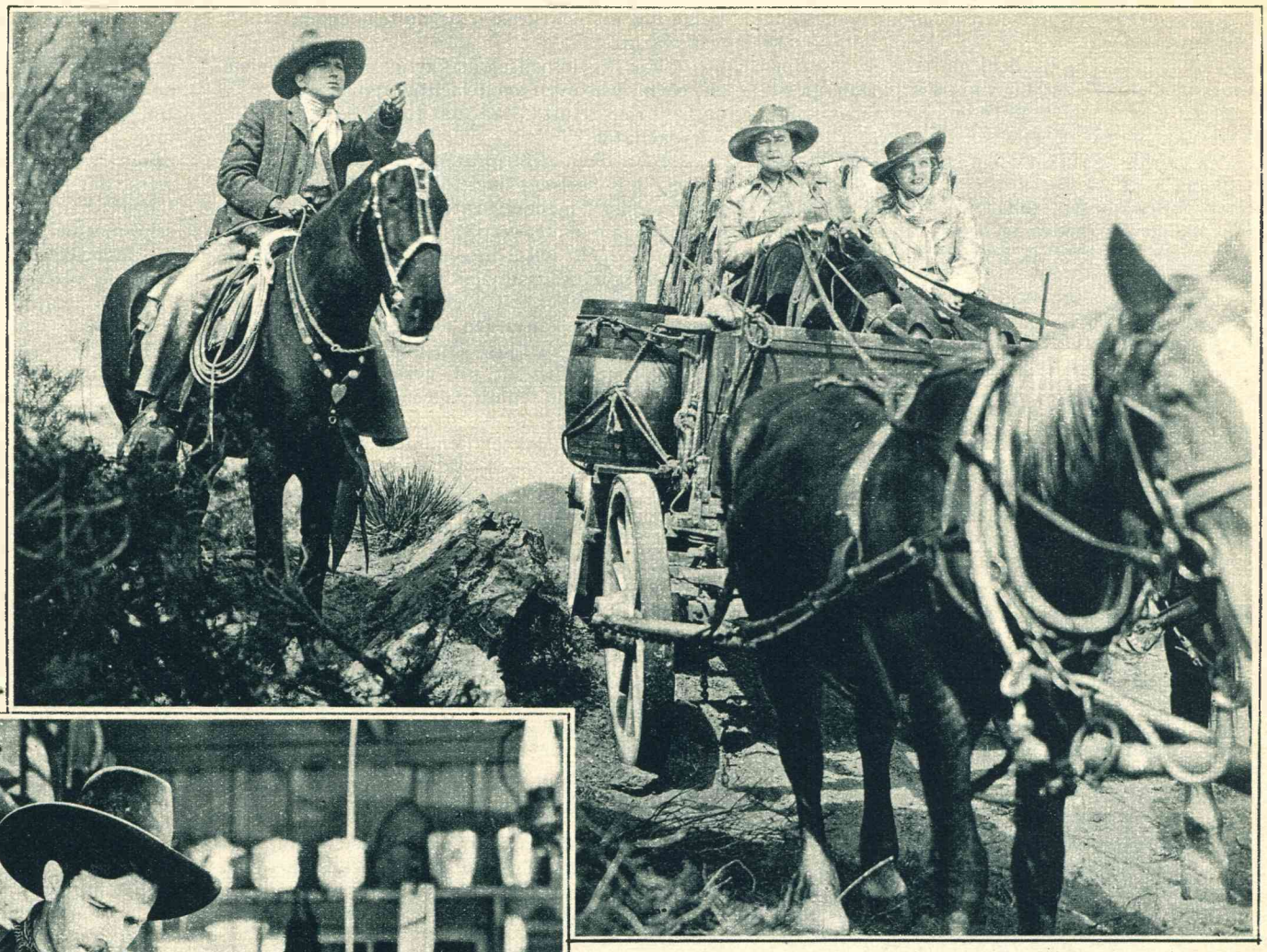

Onder krachtige bescherming was het reizen door de prairie slechts mogelijk. Men diende echter op zijn hoede te zijn...

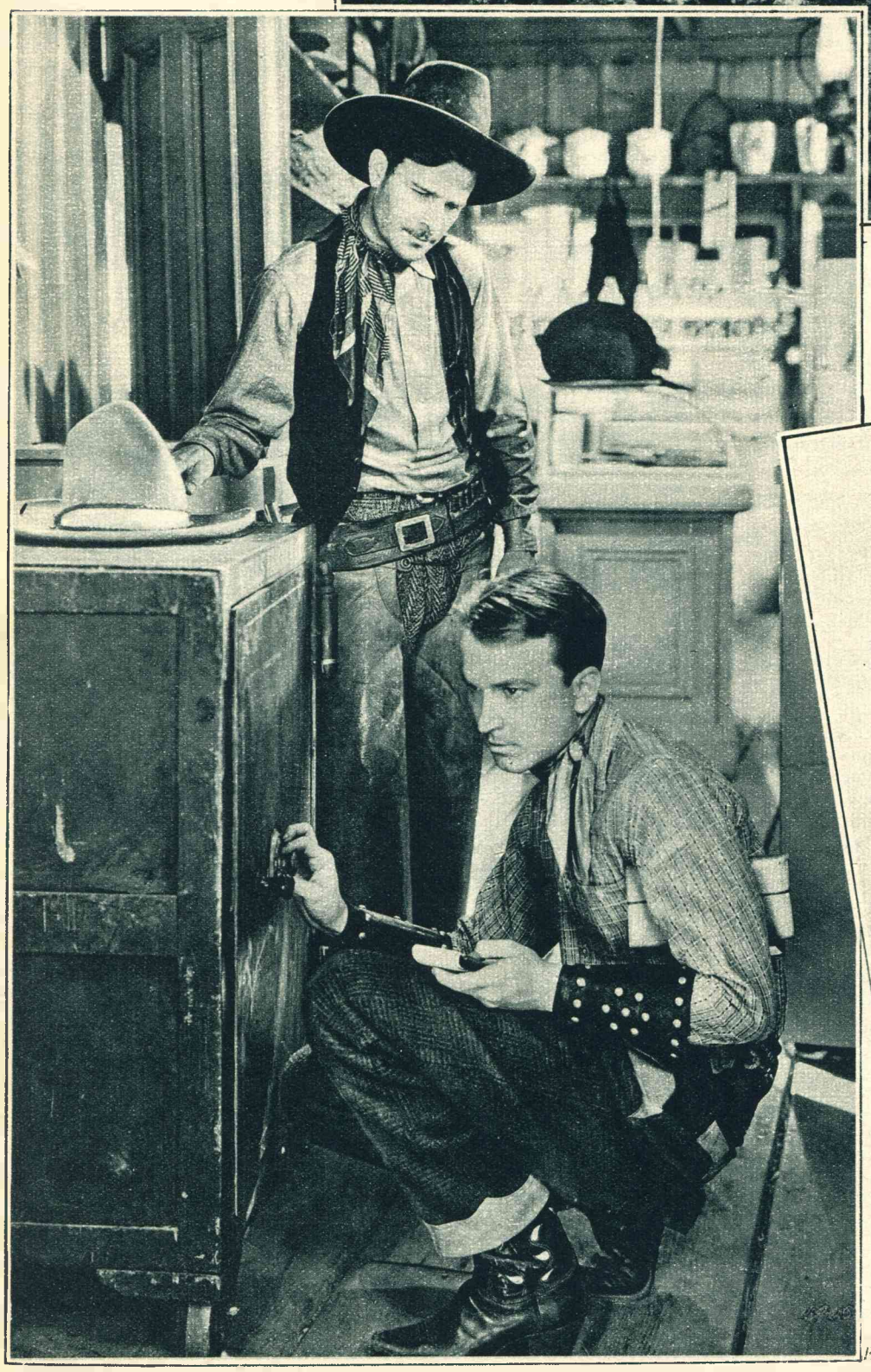

Zelfs in het wilde Westen zijn de brandkasten niet veilig. Even aarzelt de jonge bandiet voor hij het misdrijf voltrekt.

De schrik van den boosdoener.

Zaai welvaart op „eigen" erf!

Ook koopers zijn menschen, die uitgaan om te zaaien. Elke aankoop van een Nederlandsch product dat gekocht wordt door den Nederlandschen consument, draagt bij tot nieuwe bedrijvigheid en nieuwe welvaart. Elke gulden - aan Nederlandsche producten besteed - groeit tot „brood" voor Nederlandsche handen. Let op, waar Uw gulden terecht komt. Indien gij mee wilt profiteeren van de te oogsten welvaart, zaai dan het zaad op *„eigen"* erf. Koop Neêrlandsche producten. Neêrlandsch product gaat vóór!

KOOPT NEDERLANDSCH PRODUCT

OORZAKEN VAN TEGENSPOED EN MISLUKKING IN HET LEVEN

worden maar al te dikwijls gezocht in de omstandigheden **buiten** den mensch, terwijl zij in werkelijkheid schuilen **in** hem, in zijn gebrek aan initiatief, daadkracht, volharding, kortom aan **PERSOONLIJKHEID**

UW PERSOONLIJK LEVEN.

HÖCHSTES GLÜCK DER ERDENKINDER IST DOCH DIE PERSÖNLICHKEIT.

Uw persoonlijk leven! De wijze, waarop gij uw weg zoekt en vindt door het leven heen, steeds voorwaarts, zonder rusten, het einddoel tegemoet. De wijze, waarop gij uw leven leeft en welke zich uit in het geheel uwer eigenschappen, of met andere woorden **in uw persoonlijkheid.** Is er wel iets, dat uw aandacht meer verdient?

Natuurlijk wijdt gij aan dit allergewichtigste onderwerp af en toe de noodige overdenking. Immers, wij allen hebben onze oogenblikken van inkeer tot onszelf, oogenblikken, dat wij onze geestelijke balans opmaken, en dat wij bepalen, of het eindcijfer ervan op winst of verlies duidt. Is er een winstsaldo, dan kunnen wij tevreden zijn, mits wij waakzaam blijven. Is er echter verlies, dan dienen wij na te gaan, waaraan dit te wijten is.

Op het gebied van uw persoonlijk leven zijt gij geheel en al uw eigen meester. **Ieder is koning in het rijk zijner persoonlijkheid,** want ieder mensch bezit de gave, het goede te doen en het kwade na te laten. De vervolmaking der persoonlijkheid wijst den weg naar het hoogste geluk, dat wij op aarde deelachtig kunnen worden. Veronderstel, dat uw weg door een moeras voert vol gevaarlijke plekken, vol schadelijke uitwasemingen en krioelend van allerlei giftig gedierte. Het oversteken ervan is haast ondoenlijk. De ingenieurskunst echter vond het middel, den weg gevaarloos en gemakkelijk te maken. Op stevige sterke pijlers werd een brug gebouwd, dwars door het moeras heen. En als gij, over die brug gaande, op het moeras neerziet en de gevaarlijke plekken, de giftige gasbronnen, het krioelend gedierte waarneemt, dan prijst gij u gelukkig, te kunnen profiteeren van de hulp, die de bekwame ingenieur u door zijn arbeid aanbiedt. Ook bij de vervolmaking uwer persoonlijkheid is er een bekwaam ingenieur, die voor u een brug bouwt over de gevaarlijke plekken heen, een bouwer van groote ervaring, die voor duizenden anderen reeds bruggen heeft geslagen over de moeilijkheden des levens en de tekortkomingen der persoonlijkheid. Behoeven wij nog nader te zeggen, wie met deze vergelijking bedoeld wordt? Het is DALMEIJER'S EFFICIENCY INSTITUUT, en de brug is zijn groote Persoonlijkheidscursus, die reeds duizenden den weg wees naar de hoogste ontwikkelingsmogelijkheden hunner persoonlijke hoedanigheden.

Zooals alle dingen, die goed en waar zijn, wordt deze Cursus gekenmerkt door waren eenvoud.–Hij is het resultaat van jarenlange practische ervaring en een juist zielkundig inzicht, welke de grondslag zijn van al het onderricht, volgens Dalmeijer's beroemde methoden gegeven. Hoe deze Cursus werkt, kan hier niet uiteengezet worden: **het gaat hier niet om den inhoud der lessen, doch om de dingen, welke er door bereikt worden.**

De Persoonlijkheidscursus brengt evenwicht en kalmte. Zijn lessen brengen kracht van wil daar, waar twijfel, besluiteloosheid en weifelmoedigheid heerschen. Zij brengen kracht van wil ook daar, waar de wil het verstand telkenmale 't zwijgen pleegt op te leggen. Zij tooveren ongekende kracht daar, waar nog kort tevoren zwakheid terneerdrukte.

Dat deze resultaten inderdaad binnen uw bereik liggen, ja, dat zij normaal te noemen zijn, bewijzen de tallooze getuigenissen, vermeldende de dankbaarheid van hen, die dit ondervonden. Zij toonen aan, dat het volgen van den Persoonlijkheidscursus van DALMEIJER'S EFFICIENCY INSTITUUT een dwingende noodzakelijkheid, ja, zelfs een plicht is voor ieder, die er prijs op stelt, zijn Persoonlijk leven te leiden naar de sfeer van het hoogste geestelijk en stoffelijk welslagen, naar de grootst mogelijke zekerheid van geluk en voorspoed.

Bouw den tempel uwer toekomst op de onwrikbare rots uwer tot de hoogst mogelijke ontwikkeling opgevoerde PERSOONLIJKHEID!

Leg thans het zaad, dat tot een rijken oogst zal ontkiemen, een oogst van gezondheid en levensvreugde, van voorspoed en rustigen gedegen arbeid, van invloed, eer en aanzien, kortom: van een evenwichtig en schoon bestaan, uzelf en uw naasten ten zegen.

In u sluimeren alle gaven, alle hoedanigheden om dit doel te bereiken, evenals het goud sluimert in den schoot der aarde.

J. C. DALMEIJER
Oprichter van de Stichting: Dalmeijer's Efficiency Instituut.

Wanneer gij onverwijld de spade in den grond zet, dan zult gij dit kostbaar goud het uwe kunnen maken.

Wanneer gij het verzuimt of uitstelt, dan zal het wellicht te laat zijn en zullen al die kostbare mogelijkheden nutteloos blijven voortslapen, noch uzelf, noch anderen tot eenig nut.

Sla den eenigen weg in, die regelrecht naar voorspoed en welvaart leidt en naar een schoone toekomst, den weg van den PERSOONLIJKHEIDSCURSUS van DALMEIJER'S EFFICIENCY INSTITUUT.

Het Vitale (Levenskrachtige) Type

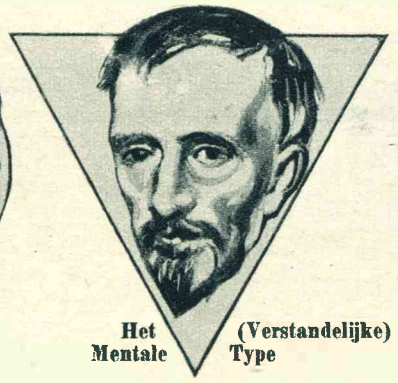

Het Mentale (Verstandelijke) Type

Het Motorische (Beweeglijke) Type

Sommige personen hebben een overheerschend **verstandelijk temperament** (mentaal); de hersenen en het zenuwstelsel winnen het bij hen van het overige. Bij groote geestesgaven kunnen zij door gebrek aan practischen kijk niet slagen, wanneer zij niet hun lichamelijke functies beginnen te ontwikkelen.

Bij andere personen overheerscht het **levenskrachtige temperament** (vitaal); zij beschikken over uitstekende spijsverteringsorganen, hun longen zijn sterk en hun bloedsomloop is volkomen. Wanneer zij zich aan hun natuurlijke neigingen overgeven, wat gewoonlijk met hen het geval is, zijn zij blootgesteld aan een te goed leven. Ook zij slagen niet als zij hun geestelijke eigenschappen niet gaan oefenen.

Een derde groep van personen heeft een krachtig ontwikkeld beender-, spieren- en pezenstelsel; bij hen overweegt het **beweeglijke** (motorische) **temperament**; zij houden van handeling en werk, maar hun levenskracht houdt geen gelijken tred met hun energie, zij krijgen spoedig last van uitputting. Het spreekt vanzelf, dat er geen strenge grenslijn te trekken is tusschen deze drie groepen. Daarom moet men naast deze hoofdtypen verschillende combinaties der drie temperamenten denken. Doch een feit is het, **dat wij allen geleid worden door onze erfelijke neigingen tot op het oogenblik, waarop wij in onszelf afdalen en den strijd aanbinden tegen die erfelijke hebbelijkheden.** Niet wat wij hebben **meegekregen,** doch wat wij van dit erfdeel hebben **gemaakt,** of wij het al dan niet economisch hebben beheerd en harmonisch ontwikkeld, beslist over ons lot.

„ER BESTAAT GEEN TOEVAL"

De oude Grieken beschouwden het „Kent Uzelven" als het beginsel aller wijsheid. Hoe beter gij uzelf kent, des te wijzer zult gij worden, des te verlangender zult gij zijn, uzelf en uw omstandigheden te verbeteren. En om uzelf beter te leeren kennen, wendt gij u natuurlijk tot den specialist wien zijn studiën, zijn dagelijksche omgang met de meest verschillende karakters een grondige kennis van de menschelijke natuur hebben gegeven. De dringendste zaak voor u is, uzelf te leeren kennen, d.w.z. uw karakter en uw kundigheden; u aan te passen aan uw omgeving of een omgeving te kiezen, waaraan gij u beter zoudt kunnen aanpassen en uw verstandelijke, lichamelijke, sociale en moreele eigenschappen kunt verbeteren.

De dringende noodzakelijkheid hiervan zult gij beseffen, wanneer gij bedenkt, hoeveel duizenden hun ongeluk en mislukking nog steeds toeschrijven aan het noodlot; velen gelooven min of meer aan bepaalde gunstige of ongunstige invloeden van buiten af: in werkelijkheid gebeurt niets bij toeval; ALLES HEEFT EEN OORZAAK en **DE VOORNAAMSTE OORZAKEN VAN ONS GELUK OF ONS SUCCES LIGGEN IN ONSZELF.**

Weliswaar zijn wij niet verantwoordelijk voor de erfelijke, geestelijke en lichamelijke eigenschappen, waarmede wij ter wereld gekomen zijn, maar **het staat aan ons, zoodra wij onzen opbouw begrepen hebben, het grootst mogelijke voordeel uit ons vaderlijk erfgoed te trekken, en zoodoende zonder ophouden ons lot te verbeteren. Uw plicht als mensch eischt, dat gij van uw leven een succes maakt,** ondanks den meest onvoldoenden aanleg van een of andere tegenwerkende eigenschap. De ervaring heeft geleerd, dat een bovenmatige goedheid, een bovenmatige voorzichtigheid even verderfelijk kunnen zijn als een gebrek aan zelfvertrouwen. Wij hebben hier speciaal het oog op „betrekkelijk" te veel of te weinig, want men kan niet te goed en te nauwkeurig zijn; en toch doen sommige menschen, begiftigd met groote goedheid, maar wier wil en oordeel zwak zijn, zichzelf en anderen dikwijls veel schade; andere personen zijn zoo nauwkeurig, dat zij zichzelf en anderen het leven ondraaglijk maken, omdat andere eigenschappen, welke deze goede eigenschap behoorden te temperen, in onvoldoende mate aanwezig zijn. Hoe grooter de onevenwichtigheid is, des te noodzakelijker en dringender is een lichamelijke en geestelijke opvoeding. 80 % der menschen **bezit de gaven om te slagen, maar zij weten niet deze te gebruiken,** omdat zij niet geleerd hebben HOE ze te ontwikkelen.

De Cursussen van DALMEIJER'S EFFICIENCY INSTITUUT leeren den mensch zichzelf kennen; zij voeden het karakter op en scherpen den geest; brengen evenwicht en harmonie in het temperament en de gezamenlijke eigenschappen van lichaam, ziel en verstand. Het zéér bijzonder onderricht van Dalmeijer's Efficiency Instituut leert u **UW WAARACHTIGE PLAATS IN HET LEVEN KENNEN.**

HIER LIGT UW WEG NAAR HET LAND VAN BELOFTE

Ingevolge een regeling met **DALMEIJER'S EFFICIENCY INSTITUUT** te **AMSTERDAM** worden aan 2000 Lezers van dit Weekblad

4000 Brochures CADEAU

gegeven. Elke lezer, die omgaand nevenstaanden BON inzendt eventueel vergezeld van 10 cent **in postzegels** ter tegemoetkoming in de portokosten, ontvangt **twee hoogst interessante,** geïllustreerde brochures van 24 à 32 bladzijden elk, waarin de beroemde methoden van de (over de heele wereld, en uitsluitend **PER POST,** gegeven) **„Cursussen van Dalmeijer"** beschreven worden. Adresseeren aan het **Bureau van „DE STAD AMSTERDAM", N.Z. Voorburgwal 262, Amsterdam.** Buiten op de envelop in het oog loopend schrijven: **Voor de brochures.** De toezending geschiedt binnen acht dagen, alléén na inzending van een behoorlijk ingevulden Bon.

Hierlangs afknippen en als brief zenden a. h. Bureau v. „De Stad Amsterdam", N.Z. Voorburgwal 262, A'dam.
Links bovenaan de envelop zetten: **Voor de brochures.**

BON voor de Lezers van dit blad

om **gratis** te ontvangen de interessante brochures:
PERSOONLIJKHEIDSVORMING en EEN KORTE WEG TOT SUCCES.

In DRUKLETTERS invullen s.v.p.

Naam: .....

Beroep: ..... Leeftijd: .....

Straat: ..... No.: .....

Plaats: ..... (Sta. 7-4-33)

(Insluiting van 10 cts. **in postzegels** is niet noodzakelijk, doch zal op prijs worden gesteld.)